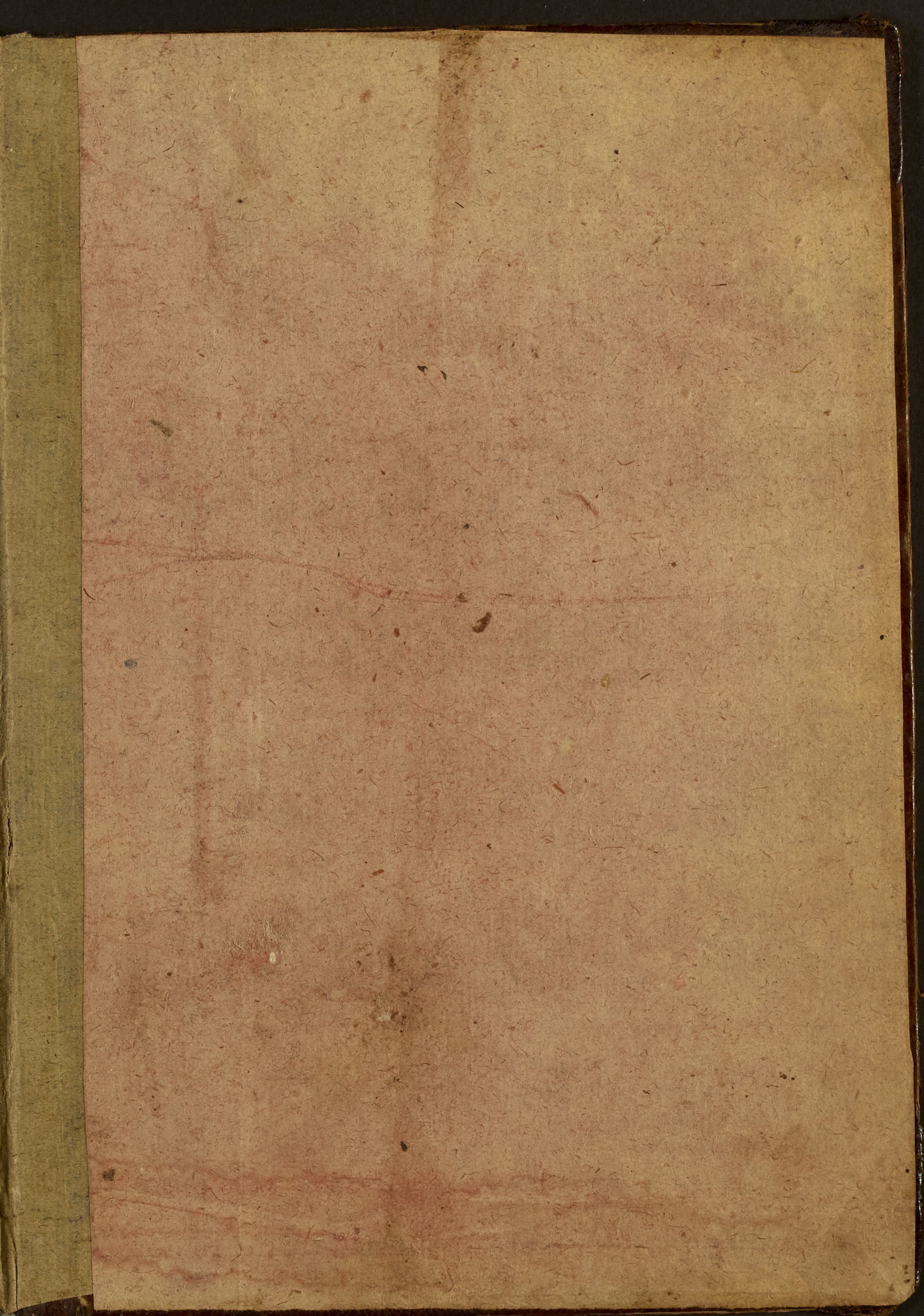
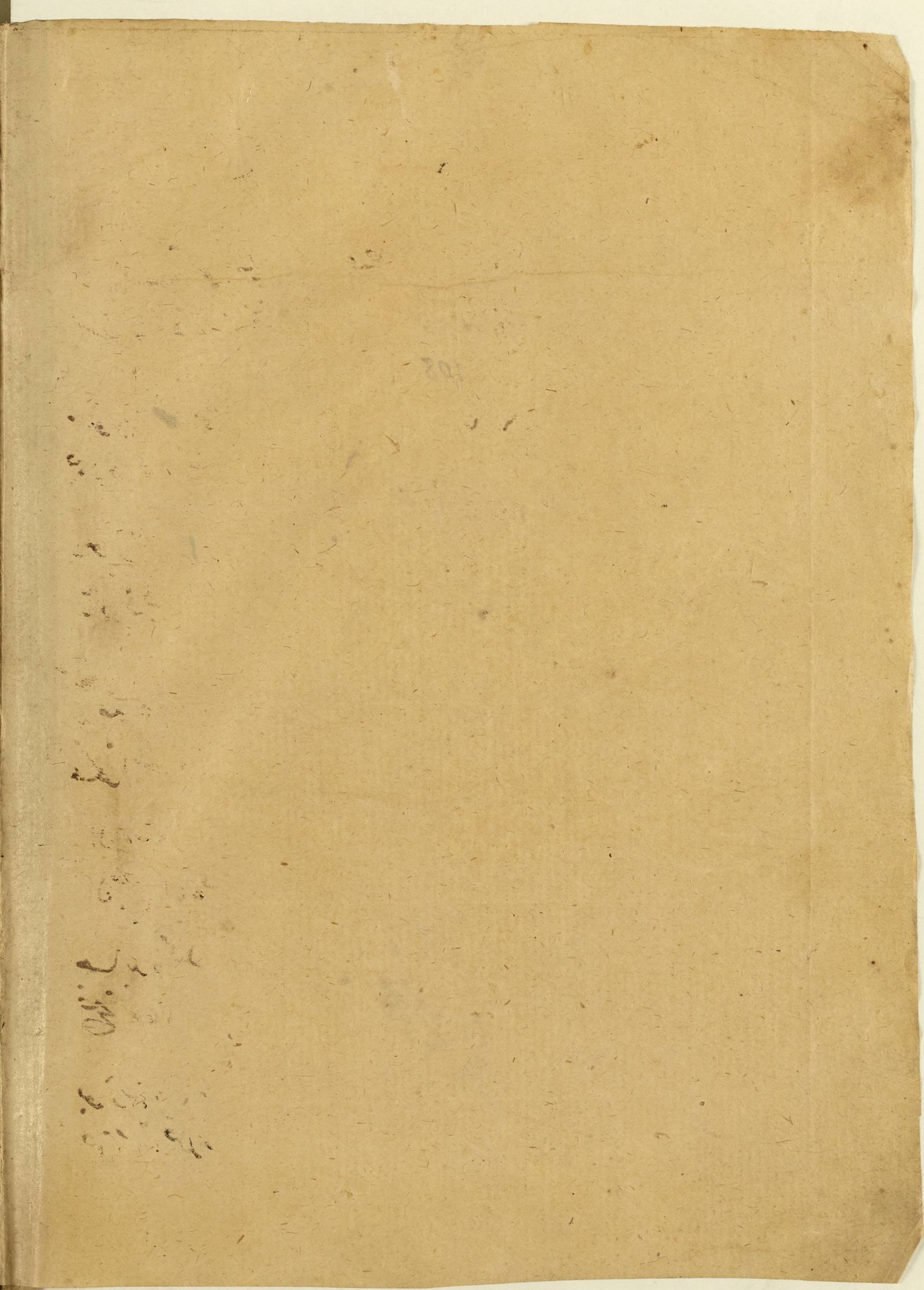

108

108

تاریخ داغستان

سنه بیک یوز کمانه اوچ کله
سقوق آفریجی ایله سفر اوله

منوردن ایله بولیو رجاده یوقا
جمله قالو دطیکا بوکنا

برسوزیمنی اوچ عدد دال اله
کتوردی ترکیب ابجد ایله

ایکی میم عین حا ادم بابه کیده
عکر اسلادم مالی یغمایه کیده

باالف شین دال نون نون ادم
دال جیم آیله بابه اوده

حایده مخلص اسمی بر اولود
قیح کفا داجوه انجی بولور

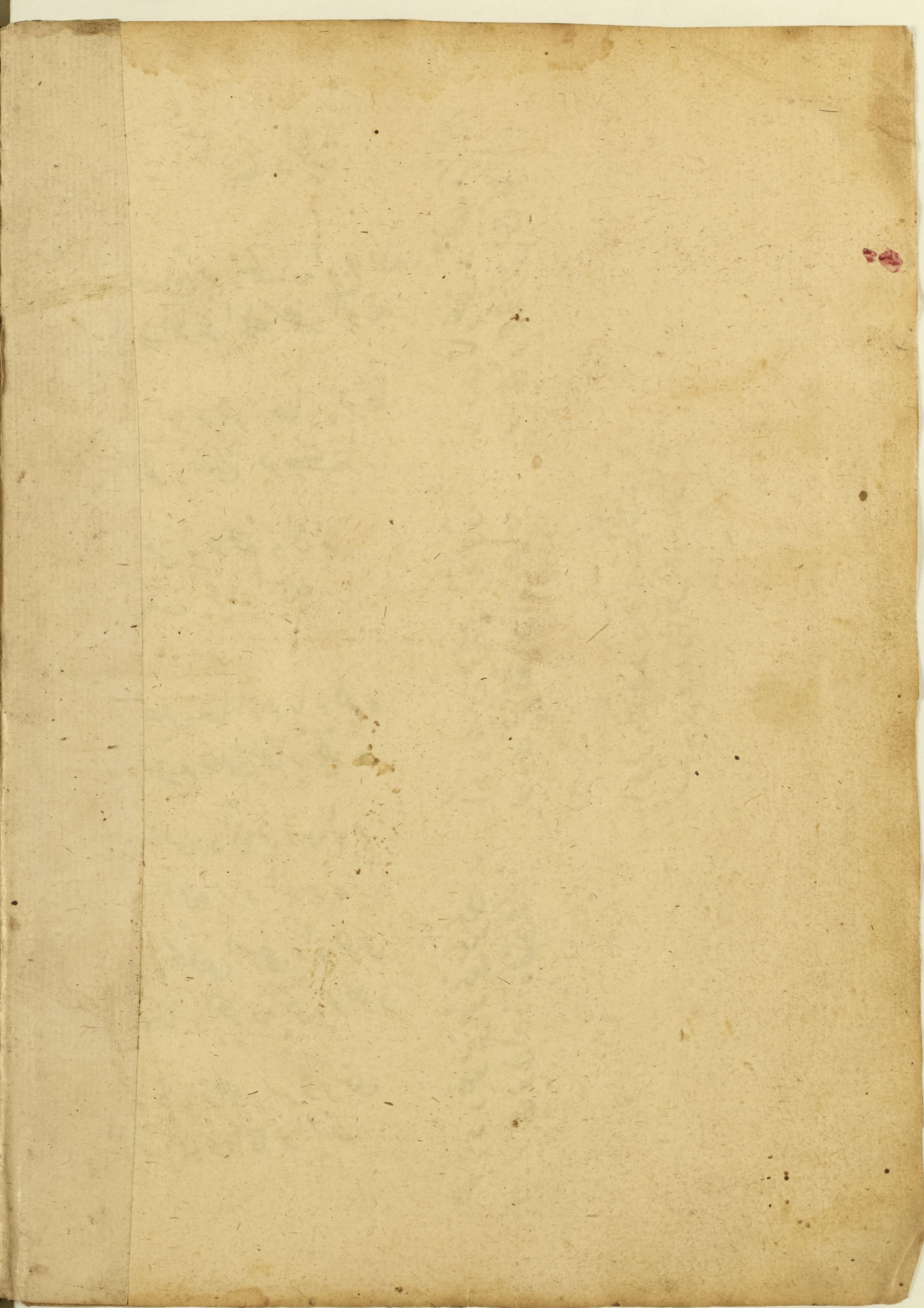
بوزینده برکلو رسرو دکشی
حق میتر قلدی اکا بوایشی

هر نه د رکلدی طونی کورک
بو دیرجی یول اوزه کیمک کرک

آده بسین بوکین انی هماه
بودی قنیح کفا دایت هماه

دیدی تاریخی داغب درمزیله
برآیجی اوچ قوزتینی کافله

اولور اللهدن عنایت اکا شاه
سبب بو دور اکلدیکین پادشاه

قرنداشم طاهر اغانك بيك ايكيوز يكرمي سنه‌سي روز حضرده
ابتدا اكوني ماه صفر الخيرك التنجي جمعه ايرتسي كوني ساعتى
اوچده نفيسه اسمنده بر كريمه‌سي دنيايه كلمشدر حق
تعالى حضرتلري طول عمر ايله معمر و حكومتم ايليه امين ١٢٢٠ سنه

حمد وثنا و شکر بی انتها اول مبدا اول جل و علایه که
فهرس غرایب کائنات و فذلکهٔ عجایب واقعات
اولان اوراق پر اثمار تواریخی مرور ادوار و تبدل
اوضاع و اطوار ایله تقویم اصحاب تنجیم کبی منسوخ
العمل قالمیوب دائما کارکاه دین و دولته دستور
ایدی و تدبیر امور جمهوره ممد سرمدی قلدی
و صلوة و سلام اول نبی کریم جناب فخیمه که
نص لاریب لا یعلم الغیب ایله محائل و اهلیه امور اتیه
اطلاع بابنی سد و احوال ماضیه دن حدثوا و لا حرج
ترغیب مورث الفرجی ایله فن اخبار منصور و مؤبد
و حکم مؤیدی ارکاننی مشید ایلدی و آل و اصحاب
فخامنه که اخبار معجز آثار نبویه دن ماکان و ما سیکون
دهر بوقلمون روایت و حکم نافذ ازلی دن
واجب الدرایه اولان وقایعی نقد حکایت ایلدیلر

وبعد

وبعد چون فن جليل القدر تاريخده فضل وشرف
مقرر • وسفضلات وقايعی ضبط واحاطهٔ غير متصور در
بر وفق ما لا يدرك كله لا يترك كله استحضار معظم
اخبار وضبط اجمال حوادث ادوار ايچون بر فرس
قديم اسلوب تقويمده طرح وتقسيم اولنوب پيش
نهاد جهابذه ونقاد قلندی مكدرات عصر وسانحهٔ
كتبهٔ حوادث دهره راجع قصورلری دامن عفو ايله
مستور بيوريله كه تقويم مزبور بر كتابه وبر نجبر الوح
وذنابه اوزره در كتابه وضع قديم كيفيتی تعليم
ومنشاء تواريخی تفهيمده در دانشوران جهانه خفی
ونهان دكلدركه ابتداء خلق زمان ومكان ووقت
احداث مواليد واركان وراء پردهٔ ابهامده مستوری
برام معلق ومجهول مطلقدر پس اندن خبر منقطع ونفی
اوزره تعيين مدت ممتنع اولدقده حكمه نظر مقتضای
مذهب حق • بو بابده صواب محقق بودر كه • حدوث
عالم تصديقی ايله قناعت • وطلب تحقيقه جسارتدن
فراغت اولنه بعده هبوط آدم عليه السلامدن
هجرهٔ نبويه يه كلنجه نه مقدار زمان كچمشدر اندهٔ
بحث اولنوب • اهل تاريخ ونجوم بو مدتده دخی عظيم
اختلاف ايدوب • تعارض روايات • وتباين درايات •

جهابذه جمع جهبذ ونقاد • معناسنه در • جمعی جهابذه • كلور •

نا وردكی اعلام النبوه نسخه‌سنده • مكان المعبوده ايله • وارد در • صح

طلب تحقيقدن مراد ابتداء آفرينش • وحدوث تحقيقدر والاحداث • تحقيقی اجابه واجابه در • صح

حسبی ایله کریوه خلاف کتمشلردر سببی بودرکه
ذکر اولنان مدت زمان هبوطدن عنعنه ثقات
ونقل جماعات ایله محفوظ ومضبوط اولمیوب بین
الامم فترلرده تواریخ جدیده وضع اولنمغله تواریخ
قدیمه زوایای هجرانده نسیاً منسیّاً قالوب مخبر
صادقدن برخبر قطع المفاذ رسیده سمع احاد اولماغله
هبوطدن وفات موسی علیه السلامه کلنجه کجن
مدت توراتدن استعلامه منحصر اولوب تورات
دخی سامریه وعبرانیه ویونانیه عنوانیله بری برینه
مخالف اوج نسخهٔ متناقصه ایدوکی ثبوت بولدقده
بحسب التعارض اختلاف اولنمق کوریتور وبر منشاء
خلاف دخی بودرکه وفات موسی علیه السلامدن
ابتداء ظهور بخت النصره کلنجه اوقات کذشته ارباب
زیج ورصدک ضبط وقیدی ایله بلنمک ضروری ایکن
انلر دخی مضطرب الاقوال اولوب سفر قضاة بنی
اسرائیل تطویل بلاطائل وسودای بی حاصل اولمغله
مدت مذکوره مقام خلافده قالوب لاجرم هبوط
ایله هجرة میاننده کذران ایدن زمان محل نزاع وجدال
ومنشاء قیل وقال اولمق لازم کلور اما جون بو امر معلق
مجهول مطلق مقامندن قلمق لایق کمال ارباب فضل

وافضال

وافضال دكل ايدى بهر حال نقد اقوال • وتعيين عدد
سال لازمه همت رجال اولمغله • اعلم خاندان اكراد
ايوبيه ملك المؤيد مختصر فى الاخبار البشر • نام تاريخ
معتبرنده تطبيق نسخ تورات • وتلفيق رواياتده تدقيق
اينقدر صكره تحرير مسايل • وتنقيح دلايل ايدوب •
بعد الليتا والتى هبوطدن هجرته كلنجه كجن مدت محرره
ومقتضاى تورات يونانيه • ومؤداى دلايل حركات
سماويه آلتى بيك ايكيوز اون آلتى سنه اولمق اوزره •
وضع جدول • وقطع پيوند خلاف وجدل ايلمشدر
ومدت مذكوره ده واقع اولان اغرب حالات واشبه •
ظهورات اوقاتنى وهر برينك اخر وزمان هجرته نسبت
ايله ما بينلرنده كجن عدد سال • وغاياتنى بر دايره وجدولده
كوستروب صكره كلن كبار رحين انلرى اثارنده درج
ونقد تدقيق • وتحقيق اتنك جيب وهميانندن خرج
ايده كلمكله بو تقويمده • دخى اول جدول دستور
العمل قلنوب • كلام الملوك • ملوك الكلام • فحواسنجه
ساير حوادث بيانى انك اوزرينه بنا وجابجا اكا مانند
نيجه جدول اختراع وابتدا اولنمشدر • شروحى ايله
محللرنده مشاهده اولنور انشاء الله تعالى ذكر اجزاء
زمان وبيان بعضى از تواريخ قديمه • وتواريخ مستعمله

[illegible]

معلوم اولاكه • كاشفان اسرار اغراض واعيان اعظم
حقايق كونيه اولان • ماهيت زمانى بر قاج وجهله
تعريف ايدوب • علماء اشعريه ديديلركه زمان بر متجدد
معلوم مدركدر كه انكله انله متجدد مبهم تقدير اولنور •
وحكما دن • زمان بالذات فلك اعظم • ياخود حركت
فلك اعظم يا مقدار فلك اعظم اولمق تعريفلرى شيوع
بولوب • بهر حال برينجه انقسامات اعتباريه ايله تقسيم
اولنمشدر • اولا شمس حركت ذاتيه سى ايله حمل
اولندن كيرو حمله كلوب • دوره سنى تمام ايتمك
اعتبارى ايله سنه وسنه دخى وجه مشروح
اوزره تمام دورهٔ قمر اعتبارى ايله اون ايكى شهر
دورهٔ كامله فلك اعظم ايله • كاه يكرمى طقوز وكاه
اوتوز شب وروز وروز نصف بروج فلك
ثامن اعتبارى ايله اون ايكى ساعته وساعت اكثر
كسور حسابيه يه موافق اولمق اعتبارى ايله التمش •
دقيقه ودقيقه دخى كذلك ثانيه الى العاشره
دوائر افلاكك بروج ودرجاته انقسامى حسبى ايله
متجزى قلنور • دورهٔ قمرده عدد ايامك اختلافى
مقتضاسنجه اون ايكى اى بر دور كامل افتابه قريب
اولوب • دورات قمر اعتبارى ايله محسوب اولان

سناله

ساله سنهٔ قمریه دینلورکه اوچیوز اللی درت
کونده دورنی کامله آفتاب سنهٔ شمسیه اطلاق
اولنور عدد ایامی اوچیوز التمش و ربع در ...
بو تقدیرجه سنهٔ شمسیه قمریه دن اون برکون
و یوم واحدک یکرمی برجزئنن برجزء کون زیاده اولور
سنهٔ قمریه اعتباری ایله وضع اولنان تاریخ هجرتده
بو نقصان مقتضاسنجه شهور قمریه فصلدن فصله
انتقال ایدوب موسم حج وصیام کاه بهاره وکاه
خزانه مصادف اولوب بو مقدمه تمهید اولندقدنصکره
خفی اولمیه که چون نوع بشر تمدن واجتماعه مضطر
وضبط اوقات لازمهٔ عبادات ومعاملات
ایدوکی مقرردر بنی آدم اولا هبوطدن عدد ایام
ایله حساب اوقات وتسویهٔ امور معاملات ودیانات
ایدوب اعداد کثیره اجتماعندن حسابه خلل کلدکده
عدد ایامی ترک واهمال وعدد شهوری اعمال ایلدیلر
مرور دهور ایله اولدخی مهجور اولوب طوفانه
کلنجه کاهی عدد سال استعمال ایدر اولدیلر بعده
ولادت حضرت ابرهیم علیه السلامه کلنجه تاریخ
طوفانی تاریخ عالمه ثانی اولوب صکره ولادت خلیل
ودود نار نمرود عنود وبنای کعبه یعنی بیت عتیق منبعث

حساب نجومده اوتوز دقیقه دقیقات
سنهٔ بونده اعتبار اولنمامشدر
ملخ

یوسف صدیق وبعثت موسی علیه السلامه وغرق
فرعون حسار انجام وملك سلیمان زمان ومبعث
مسیح تجرد ایین تاریخلری • وضع اولنوب • عرب سوبکوت
بن لوی • وعام ختان • وعام فیلدن قبط تغلب بختنصردن
اهل یمن ظهور حبشه دن • یونان وروم • غلبهٔ اسکندردن
وفرنك میلاد عیسی علیه السلامدن اهل فارس جمشیدن
تاریخ یازوب • ملوك متجددا ولدقجه تجدید تواریخ
ایدرك یزدجرده کلدیلر • دولتلری منقرض
اولمغله تاریخ فرس یزدجردده قرار ایلدی ⁂
بعده تاریخ هجری وتاریخ جلالی وضع بونلرك
اکثری متروك • ومهجور وبعضیسی مستعمل ومشهور اولمغله
بو مقامده اجمالاً مذکوردر ذکر تاریخ ترکی
تاریخ مزبوری حکماء جانب شرق یعنی
اهل چین وختای واقوام مغول وجغتای ابتداء
عالمدن اعتبار ایتمکله اقدم تواریخ در انلر زعم
ایلدیلرکه عمر عالم اوچیوز التمش ون وهر برون
اون بیك ییل • وهر اون ایکی سال • بر دور اولوب
وهر سالی بر حیوانه نسبت ایدوب اول حیوان سالك
طالعیدر غالبا انده جاری اولان امور حیوان مذکورك
مقتضای طبعی اوزره اولور دیرلر • واسماء شهوری

ترکی

ترکی لسانله بو اسلوب اوزره در. آرام ای. ایکنج ای.
اوجنج ای. تورتنج ای. و اونجه بریکرنج ای. چغشباط ای
و شهر اولك ابتداسی دائما شمسك قمرله
اواسط دلوده قبل الزوال اجتماعی وقتندن در
عیدلری دخی اول کوندر. بعده وجه مشروح اوزره
حوت ده اجتماعی ابتداء شهر ثانی اعتبار اولنور سایر
اوایل شهور اواسط بروجده اجتماعی مذکور اوزره
اولدقده. تاریخ مزبورك شهوری قمریه و سالی
شمسیه اولمق لازم کلور. زیرا ابتداء سال دلوده
اجتماعه منوطدر. بو تقدیرجه ییلده اون بر کون
فضلهدن کاه ایکی و کاه اوچ سنه ده بر شهر زیاده
اولور. اکا سوناای دیرلر اول جهتدن. بو تاریخ
مهجوردر. **ذکر تاریخ قبطی** تاریخ مزبورك ابتداسی
رومدن آخر عبدهٔ اصنام دقلطیانوس نام پادشاهك
رومیة الکبری دن کری و فرار ایله قالقوب. اهل مصر
و اسکندریه اوزرینه سفر ایتدوکی وقتدن در.
اسماء شهوری توت. بابه. هاتور. کهیك. طوبه.
امشیر. برمهات. برموده. بشنس. مسری در.
و ابتداء سال اول توت درکه. دائما شمس سنبلهنك
اون التنجی درجه سنه واردوغی وقتدر حساب اولنور

هوای اوتوز ركون طوتلور و آخر شهر مسرى دن صكره
سنه بسيطه ده بش كون وسنه كبيسه ده آلتى
كون ايام مسترقه معناسنه سنى اعتبار اولنور تاريخ
مذكور غالبا مصر وحجازده مستعمل ومشهوردر **ذكر
تاريخ اسكندرى** تاريخ مزبوره رومى دخى درلر زيرا
روم اسكندر بن فيلقوس تسخير بلاد ايچون
مقدونيه دن خروجى كونى كه يوم الاثنين ايدى
تاريخ وضع ايتدلر بعده قيصر تنصر ايدوب عامه
روم نصرانى اولمغله ميلاد عيسى عليه السلام تاريخ
وضع اولندى و يوم يونانيان بو تاريخى اول زمان
اسكندرك شهر زورده وفاتندن طوتديلر
ايكى مبدأك ميانى اون بر سنه شمسيه واوچيوز
يكرمى بش كون ايدوكى كتب معتبرده مقيد ومسطوردر
وتاريخ مزبورك اسماء شهورى لسان سريانيله بو
ترتيب اوزره مشهوردر تشرين اول تشرين ثانى
كانون اول كانون ثانى شباط آذر نيسان
ايار حزيران تموز آب ايلول ومبدأ تشرين
اولكه ابتداء سنه در شمس ميزانك اون سكزنجى درجه‌سنه
واصل اولدوغى وقتدن اعتبار اولنور تشرين ثانى
ونيسان وحزيران وايلول اوتوز كون شباط يكرمى

یدی ای وتوز بر کون وشباط اوج سنه بسیطه ده
یکرمی سکز کون ودردنجی سنه کبیسه ده یکرمی
طقوز کون اولور • ویوم زائد کبیسه دیلور بو تقدیرجه
مجموع ایام سنه اوجیوز التمش کونه وارر واسماء
شهور رومیه بو الفاظدر • فلقندارس • فیوارس •
مارتیس • ابریلس • مایس • ابونایس • ایوکرکس •
اغستوس • ایوسمبس • استفروس • ایو یورلوس •
ایوینکولی • مذکوره عدد ایام ومبداده شهور سابقه
کبی در • آنجق بونک تاریخی میلاد عیسی علیه السلامدن
تاریخ مزبورک اقلیم رابع وخامسده تحقیقا سوفت
فصوله کلی نفعی وامدادی اولمغله مستعمل ومشهوردر

ذکر تاریخ فارسی تاریخ مزبوره یزدجردی وشهور باری
دخی دیرلر بونک ابتداء وضعی سابقا ذکر اولندوغی
اوزره جمشیددندر بعده هر ملک عظیم الشان زماننده
تجدید اولنارق یزدجرده کلوب مزبورک اول
عهدندن وضع ایلدکلری تاریخ که اون برنجی
سال الهجره ربیع الاولینک یکرمی ایکنجی کونی ایدی
بعد الانقراض • اول مبداده قرار ایلدی اسماء شهوری
بونلردر • فروردین • اردبهشت • خرداد • تیرمرداد •
شهریور • مهر • ابان • اذر • دی • بهمن • اسفندارمد •

شهور مذکوره اوتوز کوندر ابان یاخود اسفندارمذ
آخرنده بش کون زیاده اولور که اکا خمسه مسترقه
دیرلر و تاریخ جلالینک دخی شهوری بونلر اولمغله
فرق ایچون . تاریخ مزبور قدیم یاخود یزدجردی
وصفی ایله قید اولنور . و دائما اول فروردین
نوروز و خمسهٔ اخیرهٔ ابان مهرجاندر که بینهما
یوز التمش بش کون اولور . تاریخ مزبور کسوردن
سالم اوچیوز التمش کون اولمغله . اهل زیج
ونجوم بیننده مستعمل و دستور العملدر . ذکر
تاریخ هجری خفی اولمیه که اهل حجاز خصوصا قریش
زمان جاهلیتده هر سالی وقایعدن بر اغرب حال
ایله تسمیه ایدوب شهرتی زیاده اولان وقعه نک
ابتدا تاریخ طوترلردی . بر زمان ولید بن مغیره قاتلی
وطقوز سنه هشام بن مغیره وفاتله . و بر زمان
بنای کعبه دن و ابرهه وقعه سندن عام فیلدر .
تواریخ متعدده وضع و استعمال ایدیلدی . اشهر حرم
که رجب و ذی القعده و ذی الحجه و محرمدر تعظیما
بو ایلرده قتال حلال اولماق حضرت ابراهیم علیه
السلام زمانندن بین العرب سنت متواتره ایدی که
حالا منسوخدر اوچ ای علی التوالی قتالدن انلره .

تقاعد ثقیل كلوب شهور قمریه نك فصوله انتقالی
موسم حجه كاه امر تجارتك كساد واختلالنه سبب
اولوردیو محذور سابقی دفع وحجی دائما موسم
اعتدال هواده ایقاع ایچون اول طقوز سنهٔ قمریه
ثانیه وخامسه وسابعه وعاشره وثالث عشر
وسادس عشر وثامن عشرده برای زیاده ایتمكله
سنهٔ شمسیه قیلوب اشهر ثلاثهٔ متوالیه نك برینی
ویرینه كبیسه طریقیله پیدا ایتدكلری شهری
تحریم ایله كسب وبال وهر بار موسم حج اثناء اعتدال
هواده برقرار اولمغله تجارت وتحصیل مال ایدرلر
جون اولكبس زائدك وضعی بومقوله تلبیسه عائد
ایدی بر فحوای انما النسی زیادة فی الكفر سائر ظل زائد
محدثات جاهلیه ایله اولدخی مضمحل وباطل اولدی
واول زمان قبائل عرب محرمه موتمر صفره ناجر
ربیع الاوله خوان ربیع الاخره وبصان جمادی الاولی
حنین جمادی الاخره یه رنی رجبه اصم شعبانه
عاذل رمضانه ناتق شواله وعل ذی القعده یه
ورنه ذی الحجه یه برك تسمیه ایدوب ایام اسبوعدن
یوم احده اول اثنینه اهون ثلثایه جبار اربعایه
دبار خمیسه مونس جمعه یه عروبه شنبه شیار

دڭلردی بعده مبادیٔ عصر فخر انبیاده کاه
ولادت وکاه بعثت تاریخلری فی الجمله شایع
اولدی بعد الهجرة اول شفیع امت استعمال
تاریخ هجرته اجازت بلکه امر واشارت بیوردقلری
علی ضعف روایتدر نتکیم ابن عساکر تاریخنده
علی المرتضی رضی الله تعالی عنه نصارای نجرانه
عهدنامه یازرکن فخر عالم صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینک هجرتک بشنجی سنه سی ایله مورخ
قلمق امر ایتدکلرینی محمد بن شهاب زهری
وابوطاهر زیادیدن نقل وحکایت ایدوب
وضع تاریخه انسب وبو بابده قول اصوب
بودرکه لکن مشهور ومحفوظ دکلدر قول
واضع تاریخ هجرة حضرت عمر رضی الله تعالی
عنه اولمقدر دیمش بهر تقدیر بو سیاق دلالت
ایدرکه مبدای وضع حال حیواة سرور کائناتده
وابتدای استعمال زمان خلافت فاروق
اعظمده اوله نتکیم روایت اولنمشدر
برکون اول ثانی عشره یعنی حضرت عمر رضی
الله تعالی عنه شهر شعبان ایله مورخ برصك
ثابت المضمون عرض اولندقده قنغی شعبانده

دیو استشکال • وبجون تاریخ هجرة استعمال
اولنمان دیو کتاب وعمالی کوشمال بیوردیلر •
اما روایت بودرکه اشهر روایتدر امام بخاری
ومسلم وحاکم نیسابوری میمون بن
مهراندن وابن عساکر شعبی دن نقل ایدرلر •
زمان خلیفه ثانی ده بصره والیسی ابوموسی
الاشعری • رضی الله تعالی عنه عتبه علیای
فاروق عمر محترم رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه
مکتوب کوندروب • عرض مرام ایلدی که جناب
عدالت مآبلری قبلندن یالکز شهور ایله مورخ
احکام واجب الاتباع وارد اولوب • عدد سال
مورخ اولمدوغندن کاه معمول به ده
اشتباه واقع اولوب • حالا شهر شعبان ایله
مورخ برصک ممنوع الحک کلوب قنغی شعبان
ایدوکی • بلنمامک ایله مبهم قالمشدر • جون مفهوم
مکتوب اشعری معلوم حضرت عمر رضی الله
عنه اولدی • سال هجرتدن اول التنجی سنه ربیع
الاولی نصفندن وضع تاریخ ایجون ••
وجوه اصحاب کرامی جمع ایدوب • ابوموسی
الاشعری مکتوبنی انها وبوبابده مشاوره •

اولنمق استدعا بیورد قلرنده • حضار مجلس
بر مقتضای حال اداره ٔ کوش قیل وقال ایلدیلر
بعض روایتده سابقا اهواز حاکمی ایکن بلاد
فتوحاتنده اسیر اولوب • اسلامه کلان
هرمزان دیدیکه • بین العجم بر حساب وقت
مشهور درکه اکا ماه نوروز دیرلر حساب
مذکور انلرك سبب نظم اموری ایدی • اکر حالا
اول قاعده اجرا اولنسه • بو بابده کفایت ایدیدی
پس لفظ ماه نوروزی تعریب ایدوب مورخ
و مصدرنده تاریخ دیدلر • بعده مبداء تاریخده
مناظره اولنوب کیمی ولادت وکیمی وفات
وکیمی بعثت حضرتندن ابتدا ولنمق کرکدر
دید کلرنده • فاروق اعظم رضی الله تعالی عنه
ولادت وبعثت مختلف فیه در • وتکرر ذکر
انتقال حضرتندن حزن وملال امت وارد در •
پس لایق بودرکه • زمان هجرة نبی علیه الصلوة
والسلام تاریخ اسلامه مبداء اوله وقت
مذکور اتفاق اولنمو عندن غیری • ابتداء
شیوع شوکت اسلامدر • دیدکده اصحاب
کرام تصدیق وامضا ایدوب • نعم الکلام
دیدیلر

دیدیلر بعده ابتداء شهورده مباحثه اولنوب
رجب وشعبان وشوال ورمضان ایلری سیر
تقسیمدن صکره حضرت عثمان بن عفان رضی
الله تعالی عنه اول شهور محرم اولمق انسب
اولمقدر زیرا حجاج بو ایده مکه دن خروج ایدرلر
واشهر حرم برسنه ده جمع اولمش اولور بو بوردقده
فی الواقع اول حضرتك مکه دن مدینه یه
سعادتله نقل وحرکتلری بعض ایام محرمده اولوب
اثناء نزول وارتحالده ایکی آی وسکز کون کچوب
طیبهٔ طیبه یه وصول ودار هجرته دخوللری ربیع
الاولینك یکرمی ایکیسنده اولمغله شهر مزبور
ابتداء شهور تاریخ هجرت تعیین اولنمق اولی
کوریلوب من بعد حج وصکوکده تاریخ مزبور
کتابت اولنمغله فرمان قضا جریان عمری
صادر اولدی الی الان ضابطهٔ عصر واوان
اولوب سنه سی قمریه واسماء شهوری
معلوم اولدوغنه بناء مستغنی عن البیاندر
ذکر تاریخ جلالی تاریخ مزبوره
ملکی دخی دیرلر زیرا ابتداسی سلجوقیاندن سلطان
جلال الدین ملکشاه ابن الب ارسلان زمانندهدر

سبب وضعی بودرکه • اول عصرك فایقلری که عمر
خیام وعبد الرحمن خازن امثالی سکز کمسه جمع
اولوب • عدم کبیسه ده رسم فرسی ترك • واهمال
روم کبیسه سی استعمال اولنسه حصول عمال
وبیت الماله کلی نفع ایدی • دیو عرض ایلدکلرنده سلطان
مزبور وضع تاریخه دستور ویروب الوردخی ••
دورتیوز التمش ییدی رمضانك سکزنجی کونی
یوم اربعاده وضع وسنه ء شمسیه اوزره کبس
وبنا ایندیلر • بر وجهله که هر بار شمسك اول حمل
کذاری فروردینك • اول کونی نصف نهارده
اوله واول کونه نوروز سلطانی دیدیلر • وهر
درت ویابش سنه ده بر کبیسه ایچون خمسه ء مسترقه
اخرنه برکون زیاده قیلوب • سابقا مذکور اولان
شهور فرس استعمالنی اختیار ایلدیلر • بو
مقامده ذکر تواریخ انجامه ایروب
من بعد تواریخ مذکوره نك بری برینه •
نسبت مابینلرنده کچن مدتی تعیین •
ایچون بر جدول وضع اولنوب ایکی ••
تاریخك ملتقا سنده مسطور اولان •
عددلجه وقته اشارت قلندی • جدول بودر •

تاریخ

تاريخ هبوط	تاريخ طوفانی	تاريخ رومی	تاريخ قبطی	تاريخ هجری	تاريخ فرس قديم	تاريخ جلالی
تاريخ هبوط	٢٢٤٢ ایکی بیك ایکیوز قرق ایکی سنه	٥٢٨١ بش بیك ایکیوز سکسان بر سنه	٥٨٧٧ بش بیك سکزیوز یتمش یدی	٦٢١٦ التی بیك ایکیوز اون التی سنه	٦٢٤٨ التی بیك ایکیوز قرق سکز سنه	٦٦٩٦ التی بیك التیوز طقسان التی سنه
	تاريخ طوفانی	٣٠٣٩ اوچ بیك اوتوز طقوز	٣٦٣٥ اوچ بیك التیوز اوتوز بش سنه	٣٩٧٤ اوچ بیك طقوزیوز یتمش درت سنه	٤٠٠٦ درت بیك التی سنه	٤٤٥٣ درت بیك درتیوز اللی اوچ سنه
		تاريخ رومی	٥٩٦ بشیوز طقسان التی سنه	٩٣٥ طقوزیوز اوتوز بش سنه	٩٦٧ طقوزیوز التمش یدی سنه	١٤١٤ بیك درتیوز اون درت سنه
			تاريخ قبطی	٣٣٩ اوچیوز اوتوز طقوز	٣٧١ اوچیوز یتمش بر سنه	٨١٨ سکزیوز اون سکز سنه
				تاريخ هجری	٣٢ اوتوز ایکی سنه	٤٦٧ درتیوز التمش یدی سنه
					تاريخ فرس قديم	٤٤٨ درتیوز قرق سکز سنه
						تاريخ جلالی

جدول مزبوره
مثلا تاریخ هجرت ایله
تاریخ رومی مابینی
استعلام اولنسه ایکیسنك
ملتقاسنده اولان عدده نظر
اولنه ورتبه سطرده اولان تقدم حسبیله
ایله تقدم زمانه حکم اولنور اولا
سطر بالاده تاریخ هجرت خانه سی بولوب
اشاغی خانه لرینه نظر ایلدك تاریخ رومی حذاسنده کلن
خانه ده طقوزیوز اوتوز بش عدد کوردك ورومی
هجری دن سطرده مقدم اولمغله تاریخ رومی هجرتدن
طقوزیوز اوتوز بش سنه مقدمدر دیو حکم
ایلدك وقس علی الباقی کتابه بو مقامده تمام
اولدی من بعد الواح وقایع وضعنه شروع اولنور

بو لوحه ده ابتداء عالمدن زمان هجرته منتهی اولنجه التی بیك ایکیوز اون التی سنه وقایعی بیانی ایچون برقاچ صحیفه وبرنیچه جدول واردر ووقتلر تعیننك اکثرنده اختلاف اولنمشدر علی کل حال تقریبدن خالی دکلدر

سنه	وقایع
سنه اولی	ابتداء تاریخ عالم وهبوط ادم علیه السلام
یوز	اجتماع ادم وحوا درعرفه وبناء کعبه علی قول واخذ میثاق در وادی النعمان بقول ابن عباس رضی الله تعالی عنه
ایکیوز اوتوز	مقتول هابیل وولادت شیث علیه السلام
طقوز یوز اوتوز	وفات ادم علیه السلام در روز جمعه سابع نیسان عمرلری بیك سنه در
بیك یوز یکرمی ایکی	ولادت اخنوخ یعنی ادریس بن برد بن مهلائیل بن قینان بن انوش بن شیث علیه السلام

وفات شیث علیه السلام درروز شنبه ازماه اب عمرلری طقوز یوز اون ایکی سنه در	بیك یوز قرق ایکی
وفات انوش بن شیث و بنای هرمان مصردر زمان سورید از ملوك مصر برای حفظ علوم ازطوفان بافرمان ادریس علیه السلام	بیك اوچیوز قرق
رفع ادریس علیه السلام بسوی اسمان اول زمان اوچیوز التمش بش سال اولموش ویدر لکن بر مقتضای تاریخ سولد ایکیوز قرق بش اولور	بیك درتیوز التمش
ولادت نوح بن لمك بن متوشلخ بن اخنوخ علیه السلام	بیك التیوز قرق ایکی
ولادت سام بن نوح علیه السلام	ایکی بیك یوز قرق ایکی
هلاك قوم نوح بطوفان باران و وفات متوشلح در اثناء طوفان طقوز یوز التمش سنه عمر اولمشدر	ایکی بیك ایکیوز قرق ایکی
جدول وقایع ازطوفان تا بزمان ولادت ابراهیم علیه الصلوة والسلام	سال مبلغ
ابتداء تاریخ طوفانی درزمان ادم ثانی یعنی نوح علیه السلام	ایکی بیك ایکیوز قرق درت

سنه طوفان نصارا قتنده بیك و ایکیوز قرق ایکی
سنه و توراة سامریه ده بیك و اوچیوز یدی
سنه و توراة عبرانیه ده بیك التیوز التمش
سنه و یهود قتنده ارجح اولان [illegible] اللی یدی
سنه در لکن بو جمله تاریخ فساد [illegible]
وقیطادن استخراج اولنان ایکی بیك
ایکیوز قرق سال که توراة یونانیه یعنی
مطابق و جمله دن اصوب و اظهردر

مجوس و اهل خطا [illegible] انکار طوفان
روی ان نسبت عام اولمغله بو ایکی طائفه بعضی [illegible]
مخصوص ایدیب [illegible] و آدم [illegible]
نوح [illegible] مقدم [illegible] علی الاصح
کبوت نوح علیه السلام اولا [illegible]
سال [illegible]

ایکی بیك ایکیوز قرق درت	ابتداء دولت پیشدادیان طبقهٔ اولی از ملوك فرس جلوس کیومرث بر تخت سلطنت و ولادت ارفخشندی بن سام
ایکی بیك بشیوز طقسان ایکی	وفات نوح علیه السلام در عصر هوشنك عمرلری طقوز یوز اللی سنه الدی
ایکی بیك یدیوز طقوز	وفات ارفخشند بن سام در اوایل عصر جمشید عمری درتیوز التمش بش سنه الدی
ایکی بیك یدیوز قرق ایکی	وفات سام بن نوح علیه السلام التیوز سنه معمر اولمشدی
ایکی بیك طقوزیوز التمش طقوز	ولادت فالع بن عابر بن شالح بن قینان ثانی و مبادی تفرق السنه ناس
ایکی بیك یدیوز طقسان ایکی	وفات شالح بن قینان در اوایل عصر ضحاك عمری درتیوز التمش سنه در
ایکی بیك طقوزیوز الطمش التی ن	ابتداء ملك نمرود بن کنعان از ملوك بابل و مبادی حروب بنی قحطان بن عابر و اختراع سلاح از جوارح سباع
اوچ بیك اوتوز اوچ	ابتداء ملك مصرایم از ملوك مصر
اوچ بیك قرق درت	هلاك عاد اولی بطوفان ریح در احقاف و ولادت ساروح بن ارعواج و مبادی استعمال مکیال و میزان و ضرب سکه بر نقود

ابو الریحان بیرونی قولنجه نمرودك جلوس تبلبل السنه دن یکرمی اوچ سنه دن صکره در بونلر سلاحی وحوش و سباع جوارحندن اختراع ایتدیلر سیفی جانورلرن سیری سلحفاتدن طبوزی سنوردن و غیر ذلك

اوج بیك یوز اون ایکی	وفات عابر بن شالح یعنی هود علیه السلام عمرلری درتیوز التمش درت سنه در
اوج بیك یوز یکرمی بر	هلاك قوم ثمود در حجر مکه بصیحهٔ جبرئیل علیه السلام و وفات فالغ بن عابر عمری اوچیوز اوتوز طقوز سنه در
اوج بیك ۲۲۷	ابتداء ملوك اثور در موصل بتعیین ابو الریحان و بناء شهر دمشق بدست کنعانیان
اوج بیك ایکیوز اللی اوچ	وفات صالح علیه السلام در حضرموت و ولادت تارخ بن ناحور بن ساروغ بن ارعو یعنی آزر و اهلاك اهل سبا در سیل عظیم یعنی سیل عرم
اوج بیك اوچیوز یکرمی اوچ	ولادت ابراهیم علیه السلام در بابل و بناء قدس شریف در عصر سکردق کاهن و شهر حران بسعی کنعانیان
	جدول وقایع از ولادت ابراهیم علیه السلام تا بوفات موسی علیه السلام
اوج بیك اوچیوز التمش اوچ	نار نمرود در قریهٔ کوثی از قرای بابل بقول بعض
اوج بیك ۳۹۸	هجرت ابراهیم علیه السلام از بابل بفلسطین و خروج کاوهٔ آهنکر [بر] ضحاك و سلطنت فریدون
اوج بیك دریوز بر	ولادت اسمعیل علیه السلام در عصر فریدون

اما قصهٔ ضحاك [illegible] بیان اولنمشدر
حسبی [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

اوج بيك درتيوز اوج	اختتان ابراهيم عليه السلام بالقدوم
اوج بيك درتيوز يكرمى ايكى	اهلاك قوم لوط عليه السلام
اوج بيك درتيوز اوتوز بش ٢٣	ولادت اسحق عليه السلام و بناء كعبهء مكرمه و ابتداء ملوك فلسطين
اوج بيك ٤٣٥	قصهء ذبح و نزول قربان
اوج بيك درتيوز التمش	وفات ساره مادر اسحق عليه السلام عمرى يوز يكرمى سال اولمق ظهوربيد و بناء سد اسكندر
اوج بيك درتيوز سكسان	ملاقات ذو القرنين حميرى و بانى سد و مصاحبت خضر عليه السلام و با ابراهيم عليه السلام در مكهٔ مكرمه
اوج بيك درتيوز طقسان سكز	وفات ابراهيم عليه السلام و وصول وليد از ملوك مصر بمنبع نيل در نواحى جبال قمر حضرت خليلك عمرى يوز يتمش بش سنه در
اوج بيك ٤٨٠	ولادت يعقوب عليه السلام
اوج بيك بشيوز التى	وفات اسمعيل عليه السلام عمرى يوز اوتوز يدى سال ايدى

اوج بيك بشيوز يتمش درت	ولادت يوسف عليه السلام
اوج بيك اليتوز اوج	وفات اسحق عليه السلام عمرلرى يوز سكسان سنه‌ده
اوج بيك اليتوز اون اوج	سلطنت يوسف عليه السلام و اجتماع او بابدر و دخول بنى اسرائيل يعنى اولاد يعقوب بمصر
اوج بيك اليتوز اوتوز	وفات يعقوب عليه السلام عمرلرى يوز قرق سنه در
اوج بيك اليتوز قرق ايكى	وفات ايوب عليه السلام يتمش سنه ابتلادن اول يوز قرق سنه معمر اولمشدر
اوج بيك ٦٧٨	ولادت عمران بن قاهث بن لاوى بن اسحق بدر موسى عليه السلام
اوج بيك اليتوز سكسان درت	وفات يوسف عليه السلام عمرلرى يوز اون سنه در
اوج بيك يديوز قرق بش	ولادت هارون بن عمران عليه السلام و ابتداء شوكت فرعون و قتل اولاد بنى اسرائيل
اوج بيك يديوز دوقسان	ولادت موسى عليه السلام بن عمران در مصر

مدت فرقت يعقوب عليه السلام
يكرمى سنه اولمشيدى

و بلاد

اوچ بيك ٨١٢	هلاك اصحاب ايكه يعنى قوم شعيب در مدينه
اوچ بيك سكزيوز اوردرت	وفات عمران پدر موسى و بعثت موسى عليه السلام
اوچ بيك سكزيوز يكرمى ايكى	اجتماع خضر وموسى عليهما السلام در مجمع البحرين قصّه ء خسف قارون
اوچ بيك سكزيوز يكرمى سكز	غرق فرعون در بحر قلزم و نجات بنى اسرائيل و محبوسى ايشان در باديه ء تيه و مصرده مدت مكث بنى اسرائيل ايكيوز اون بش سنه در
اوچ بيك سكزيوز قرق يدى	صعود موسى عليه السلام بر جبل طور براى مكالمه وتلقى توراة در عصر دلوكه ملكه ء مصر
اوچ بيك ٨٦٦	وفات هارون عليه السلام
اوچ بيك ٨٦٨	وفات موسى عليه السلام در تيه ودر عصر منوچهر از ملوك فرس عمرلرى يوز يكرمى سال الدى و خروج بنى اسرائيل از محبس تيه
	جدول وقايع از وفات موسى عليه السلام تا ظهور بختنصر
اوچ بيك ٨٩٦	وفات يوشع عليه السلام اول حكام بنى اسرائيل يوز اون سنه معمر اولمشدر

سنه	وقایع
دوتبیك اوتوز بش	ابتداء بناء سور قسطنطنیه وایاصوفیه بدست ینقوین مودیا بروایت روح التواریخ وبناء شهر حلب وسلطیه وطرسوس وصو بانقل مختصر الدول
درت بیك ایكیوز تسكسان	ولادت اشمویل علیه السلام وغلبه فلسطیان بر بنی اسرائیل ونزع تابوت ازدست ایشان مدت تغلبلری قرق سنه در
درت بیك اوجیوز اوتوز اوج	ولادت داود علیه السلام وغلبه افراسیاب ترکی برزمین ایران اون ایکی سنه دن صکره منوجهر اولادندن زاب قوت بولوب ایرانی افراسیابدن المشدر
دورت بیك اوجیوز التمش	ابتداء دولت ملوك بنی اسرائیل بادشاهی طالوت وانقضاء زمان حکام ایشان وعودت تابوت
درت بیك اوجیوز التمش اوج	مقتولی جالوت بربری بدست داود علیه السلام درجنك عمالقه ووفات طالوت وبناء شهر سغنیا بانقل روح التواریخ
درت بیك اوجیوز طقسان التی	ولادت سلیمان علیه السلام یعنی ابن داود علیه السلام
درت بیك ٣٩٦	وفات اشمویل علیه السلام عمرلری یوز یکرمی درت سنه اولور
درت بیك ٤٠٣	وفات داود علیه السلام عمرلری یتمش سنه در
درت بیك ٤٠٧	ابتداء بناء مسجد اقصی درماه ایار بدی سنه ده تمام اولمشدر

شهر قسطنطینه بوندن صکره ایکی دفعه دخی
بنا اولنوب هر برنده اسم بانی ایله
تسمیه اولنمشدر اول بانی ینقوا یاصوفیه
موضعنده بنا ایلدوکی کلیسا
زلزله دن یقلدقدن التندن قلوب
بعده عزبورک بناسی اکثر زلزله دن
یقلوب یرله برابر اولمشدر

طالوت وفاتندن صکره سبط یهودادن حضرت داود
پادشاه اولوب تاجی اولادن سبط
طالوتك حاکم اولدی [illegible]

عمارت [illegible] سلیمان علیه السلامدن
[illegible]

دورت بيك ٤١٨	قدوم بلقيس ملكهٔ يمن از ملوك حمير بحضرت سليمان نبى عليه السلام وانقياد ملوك شرق وغرب
دورت بيك دوقوز يوز قرق اوچ	وفات سليمان عليه السلام عمرلرى اللى ايكى سنه در
دورت بيك دوقوز يوز قرق دورت	خروج اسباط عشرهٔ بنى اسرائل از اطاعت رحبعم بن سليمان عليه السلام وابتداء دولت ايشان بالتغلب
دورت بيك ٥٢٦	رفع الياس بجانب ملأ اعلا باخبر بنى اسرائيل در عصر اليسع النبى عليه السلام
دورت بيك ٥٩٢	مبعث يونس عليه السلام باهل نينوى يعنى موصل
دورت بيك ٥٩٢	انقراض دولت ملوك آثور در موصل وظهور دولت ملوك بابل
دورت بيك ٦٠٢	ظهور طبقهٔ كيانيان از طبقات ملوك فرس بپادشاهى كيقباد وابتداء دولت روم اولى بجلوس مارلوس بانقل روح التواريخ
دورت بيك ٦٣٩	مبعث شعيا عليه السلام
دورت بيك ٦٦١	ابتداء بناء شهر وقلعه در جزيرهٔ رودس بانقل روح التواريخ

درت سك ٦٦٩	ابتداء رومية الكبرى يعني قزل الما بدست رومانوس از ملوك روم تمام اولدوغى آيدهٔ عيد ايدوب ادنه سارتش ديمشدر
درت سات ٦٢٣	وفات يونس عليه السلام
درت سك ٦٩٩	وفات شعيا عليه السلام
درت سك ٧٠٥	انقراض عشرهٔ اسباط بني اسرائيل در عصر كيكاوس
درت سكب يديوز ٥٧	وفات حزقيا الملك بعض روايتده ذو الكفل بونلردر ظهور ميرث از شعراء يونان
درت سك ٧٥٧	بناء بوزنطيه يعني استانبول سابقا يانقو بن بوديا نامنه بنا اولنوب زلزله وخسف ايله خراب اولدقدنصكره بوزنطيه يا بوب اسميله تسميه ايتمشدر
درت سك ٨٤٧	ابتداء ملك بختنصر از ملوك بابل وتخريب يانبوى بر روايتده مزبور ملك مستقل دكل ايدى لهراسب كيانيه يه تابع دره
درت سك ٨١٥	استيلاء بختنصر بر ممالك شام واطاعت يهود
درت سك ٨٥٤	استيلاء بختنصر با عسكر بر قدس شريف باسبي وغارت نسل هارونده دانيال نبي اولسبايا ده داخل ايدى

[illegible] بعد التمام اولنسه ... يديوز ... [illegible]

مكايتقام ... [illegible]

قسطنطين ... يونان ... [illegible]

... بختنصر ... [illegible]

درت بك ٨٦١	غیبوبت تابوت وقبة الزمان واختفاء ارمیا علیه السلام در بعضی ازغار
درت بك سكز یوز التمش سكز	خرابهٔ قدس شریف بدست بختنصر بعد از جنك عظیم ومحاصرهٔ دو سال ونیم ومقتولی صدقیا اخر ملوك بنی اسرائیل بعد از قتل وغارت وسبی بقایای بنی اسرائیل
درت بك سكز یوز التمش طقوز	شهادت ارمیا علیه السلام در مصر باغدر یهود مدت نبوتی اوتوز سكز سال الدی
درت بك ٨٧٩	شهادت حذقیا علیه السلام از جمله سبایا باغدر یهود
درت بیك سكز یوز سكسان یدی	استیلاء بختنصر بر ممالك مصر بعد از قلع سور ومقتولی فرعون اعرج ملك مصر بعده دیار مصر قرق ییل معمور اولماشدر
درت بك ٨٩٢	موت بختنصر وعزیر در بعض روایت
درت بك طقوز یوز یدی	ابتداء ملك كشتاسب كیانی وحكومت كسر هوش بانی قضی شمع از جانب فرس در مصر
درت بك ٩١٥	وفات دانیال علیه السلام از جمله سبایا

شهادت حذقیا بر روایتده یوز ییل اولوب كیرو بعث اولنان ارمیادر

[illegible]

دوت يك طقوز يوز اوتوز يدى	عمارت بيت (مقدس) كورش فارسى يعنى كشتاسب واطلاق اسارای بنى اسرائيل و ظهور زردشت بدين مجوس ومتابعت كشتاسب
درت بيك طقوز يوز قرق يدى	ظهور تعليم فيساغورس سورى در انطاكيه وجنك رستم واسفنديار بن كشتاسب در زابلستان و مقتولى اسفنديار بايتر رستم
درت بيك طقوز يوز يتمش يدى	مقتولىء زردشت وضع قوانين مجوسيّت وظهور ثاليث مالطى الفيلسوف
بش بيك يكرمى يدى	ابتداء ملك اردشير بن اسفنديار كيانى الملقّب بهمن درازدست وظهور بقراط طبيب در بلاد ساقدونيه
بش بيك قرق يدى	انتقال ديمقراطيس الفيلسوف عمرى طقسان بش سالدر
بش بيك يوز يتمش ايكى	دخول عزير بقدس شريف بعد از عمارت وعودت بنى اسرائيل واملاء توراة از ظهر قلب براى ايشان
بش بيك يوز يتمش طقوز	مردن اردشير و سلطنت هماى دختر وهمسر او وانتقال سقراط يونانى شاكرد فيساغورس در اتينه عمرى يوز سالدر
بش بيك ايكيوز اون بش	ظهور اقليدس سورى و سلطنت داراب بن بهمن بعد از مادرش هماى

قطعهٔ لطيفه لابن كمال پاشا المرحوم
يانى كبى قانى ايله شلو اولدى غيحون
تيلدى اسفنديار اوقى كوزن
كندوسى كوردى غيحون كوزلرنى
رستم دستانك اتدوغى اوقى كوزن

مدت ملك اردشير عجم سوزن جلرى
قتته بالاتفاق يوز اوتوز ايكى
سنه در وفاتنه جق
مقدم كيدر بوزار
[illegible]

ولادت اسكندر يونانى در ماقدونيه و وفات افلاطون الهى تلميذ سقراط در قونيه در زمان فيلس ماقدونى بقول اسحق بن حنين	بش بيك ايكيوز التمش
وفات فيلس قيصر جد مادر اسكندر و ملك ماقدونيه و بوزنطينه و روميه الكبرى و اندلس از نسل روم اولى يعنى روم بن لبطى بن يونان بن يافث و انقطاع ملوك روم اولى و انتقال حكومت ممالك مزبوره بفيلقوس بن هرمز ملك روميه الصغرى يعنى بلاد ارمينيه و جزيره و خراسان و حلقدونيه از نسل روم ثانى يعنى بنى الاصفر اولاد روم بن عيص بن اسحق بروايت روح التواريخ	بش بيك ايكيوز يتمش بش
ابتداء ملك دارا بن داراب	بش بيك ٢٧٦
غلبهء اسكندر رومى بر ملك دارا در نصيبين و انقراض طبقهء كيانيان بمقتولى دارا و ابتداء	بش بيك ٢٨١
جدول وقايع از زمان اسكندر تا مولد مسيح عليه الصلوة والسلام	
وفات اسكندر بن فيلقوس يونانى و ذو القرنين ثانى در شهر زور عمرى اوتوز التى و مدت سلطنتى اون اوج سال ايدى	بش بيك ايكيوز سكسان سكز
ابتداء دولت بطالسه ملوك يونان در مصر و ظهور ملوك طوايف در افاق و وفات بلنياس بانى منارهء اسكندر	بش بيك ايكيوز سكسان طقوز

لشرىك ايكيوز طقسان اوچ	وفات ارسطاليس معلم اول تلميذ افلاطون در اول عهد بطلميوس بن لاغوس عمرى التمش سكز سنه اولمشيدر •
بشرىك اوچيوز التى	بناء سور انطاكيه بدست انطقيوس والى شام وجزيره وبناء قلعهٔ حلب وقنسرين ورها بمباشرت سيلقوس سرعسكر بطالسه •
لشرىك اوچيوز سكز	ابتداء ملك بطلميوس ثانى ابن قلوربوس يونانى • ناقل تورات يونانيه وصاحب مجسطى •
لشرىك اوچيوز قرق التى	وفات بطلميوس مذكور و اشتهار اقليدس مهندس درسور •
لشرىك اوچيوز طقسان بش	مقتولى انطقيوس در بلاد فارس و وفات دابليشيم واضع كتاب كليله از ملوك هند •
بشرىك درتيوز يكرمى التى	استيلاء عسكر انطيوحش بن انطقيوس بر قدس وقتال يهود در يوم سبت •
لشرىك درتيوز اوتوز بر	جر عسكر تبع اكبر زيد بن عمرو حميرى از يمن واستيلاء اوبر بلاد شرق و خرابى سمرقند بدست شمر ولد تبع مذكور •
لشرىك لشيوز يكرمى درت	غلبه روميان بر اهل سوريه يعنى بلاد شام وجزيره وخرابى انطاكيه ومتابعت يهود بالتزام جزيه •

بر روايتده صاحب مجسطى • [illegible] • روايت بودر • صح

بش بیك بشیوز یکرمی یدی	ظهور طبقهٔ اشکانیان از طبقات ملوك فرس باخبار ملك المؤید وغیر از مورخین
بش بیك بشیوز اللی ایکی	ابتداء ملك اغسطس اول قیاصرهٔ روم مادری مرده اولدقدنصکره قارنی شق اولنوب چیقمغله قیصر دینلمشدر ●
بش بیك بشیوز التمش یدی	جر عسکر اغسطس قیصر بجانب مصر وپریشانی مصر عسکر قلوبطرانیت دیوسیوس ملکهٔ وانقضاء ایام بطالسه ●
بش بیك بشیوز یتمش یدی	بناء قیساریهٔ شام بدست هردوس حاکم یهود از جانب قیصر ورسیدن عدد سکان رومیة الکبری بچهارصد هزار انسان بعد از احصا ●
بش بیك بشیوز سکسان درت	ولادت **یحیی** بن زکریا علیه السلام وتولد **عیسی** علیه السلام در بیت لحم از قراء قدس در عصر شابور اشکانی ●
	جدول وقایع از ولادت مسیح تا زمان هجرت نبی علیه الصلوة والسلام
بش بیك بشیوز سکسان سکز	شهادت **زکریا** علیه السلام باغدر یهود عمرلری یوز ساله قریب در **و** رفتن مریم بمصر ●
بش بیك بشیوز طقسان ایکی	مردن اغسطس قیصر وجلوس ولدش طیباریوس ●

[illegible]

● حضرت یحیی ولادتی حضرت ● عیسی دن التی ای مقدّم اولمق ● رویدر و والده لری حضرت ● مریمك خاله سی ایدی

بشریك بیشیوز طقسان التی	امدن مریم از مصر با عیسی علیه السلام و تمکنی او در قریهٔ ناصره از قرای شام و بنای طبریه بدست هردوس والی قدس برای طیباریوس
بشریك التیوز اون درت	ابتدای دعوت مسیح علیه السلام در ناحیهٔ غور مذبوحی یحیی علیه السلام بقدر هردوس منحوس
بشریك التیوز اون یدی	رفع مسیح علیه السلام بسوی آسمان و اختلاف یهود و نصارا در شان ایشان
بشریك التیوز یکرمی اوچ	وفات مریم علیها السلام عمرلری اللی اوچ مرقد او در نزد سور قدس و محبوسی شمعون صفا در رومیه الکبری بعد از دعوت قلوریوس قیصر
بشریك التیوز قرق درت	موت کعب بن لوی از تواریخ عرب و مقتولی بولس در رومیه الکبری
بشریك التیوز اللی یدی	خرابی بیت مقدس بار دیکر بدست طیطوس قیصر مقتولی از قوم ابتر برای قتل یحیی
بشریك التیوز طقسان طقوز	ابتدای ملك ادریانوس و اشتهار بطلمیوس از اولاد قلوریوس صاحب جفر و ظهور جالینوس
بشریك یدیوز اون التی	ابتدای رصد بطلمیوس قلوذی و ظهور ابن دیصان از سافقه رها سر مذهب مانویه

حضرت عیسی علیه السلام اظهار دعوت
ایتدکده هردوس غضبه کلوب
قصد ایلمش ایدی بعده قرنداشی
قزینی تزوج ایتمک ایستدکده
حضرت یحیی علیه السلام شریعت
عیسی علیه السلامه مخالفدر دیو
عقدن ابا ایتمکله شهید اولدیلر

کامل التواریخ اوزره جالینوسک
اشتهاری [illegible]
بدیوز التمش
اولوب

بش بیك یدیوز طقسان اوچ	ظهور ساسانیان یعنی کاسرهٔ طبقهٔ رابعهٔ فرس بقیام اردشیر وانقراض اشکانیان بموت اردوان
بش بیك سکز یوز یکرمی بر	مردن قیانوس قیصر قاتل نصارا و نوم اصحاب کهف وظهور نقاش مانی سر مذهب مانویه
بش بیك سکز یوز التمش ایکی	استیلاء دقلطیانوس قیصر اول عبدهٔ اصنام ارقیاره بممالك مصر و ابتداء ملکندن اون اوچ سنه گچمشدر
بش بیك سکز یوز التمش التی	وفات دقلطیانوس و پادشاهی قسطنطین اول ملوك نصارا در رومیة الکبری و ابتداء تاریخ قبطی
بش بیك سکز یوز سکسان ایکی	نقل قسطنطین از رومیة الکبری بسوی قسطنطینیه و تجدید بناء و توسیع سور و تجدید بناء ایاصوفیه
بش بیك ۸۸	تنصر قسطنطین وعام روم و ابتداء ملك سابور ذو الاکتاف و بناء ایوان درجانب شرقی دجله
بش بیك سکز یوز سکسان بش	حج هلانی مادر قسطنطین بقدس و اخراج عود صلیب وبناء کنیسهٔ قمامه بعد از تلویث مسجد و تخریب
بش بیك سکز یوز طقسان التی	جمعیت اساقفه بافرمان قسطنطین در ازنیق برای تسویهٔ مذهب نصارا وظهور مذهب ملکی

[illegible]

[illegible]

بو جمعیته رهبانلردن فرقه فرقه اولوب
قسطنطین بو فرق متنوعه عدده نظر ایدوب
اسکندریه اسقفی اریوس فرقه‌سی
جمله‌دن زیاده و چوق اولوب
انلرك مذهبنی کمنه بولنمغله
کلیسالرده ترجیح ایدوب ممالکنده
حضرت عیسی و مریم تصویرلری
یاپلوب وضع معهود اوزره عبادت
اولنمق امر ایتمکله اول مذهبی
قسطنطینه نسبت ایدوب
ملکی دیدیلر

سنه	وقايع
شرسك ۹۰۸	مردن قسطنطين
سرسك طقوزيوز الىمش	بناء كهر و تخريب قلعه خلقدونيه در زمان والى قيصر
شرسك طقوزيوز طقسان بش	ابتداء ملك بهرام گور و نعمان اعور از ملوك حيره بانى خورنق و سدير
التى سك بش	بناء عمود رفيع عورت بازارى در قسطنطنيه براى نقش صور عسكر ارقاديوس قيصر
التى سك اوتوز التى	بيدارى اصحاب كهف و جمعيت اساقفه در دفعه ثانيه
التى سك اللى	مقتول فيروز در جنگ خشنوار ملك هياطله و بناء حصار بحر قسطنطنيه
التى سك تمش طقوز	ابتداء ملك انطنيوس و بناء اياصوفيه و سور حما
التى سك طقسان اوچ	استيلاء حبشه بر يمن بعد از انقضاء ذو نواس حميرى
التى سك يوز	بناء سور كبير در ناحيه قسطنطنيه از سلورى بقره دكز
التى سك ۱۱۸	ظهور مزدك زنديق مجوس
التى ۱۲۰	ابتداء ملك انوشيروان و قهر طايفه مانونه و مزدكيان

حالا بازكيده مسطور دركه اول عمود اوزرنده تعابير قبه و ساعت ترتيب اولنوب صداسى نواحى قسطنطنيه ده مسموع اولوركن ... بعده ... قلعه معطل قالدى

تمام بناء اياصوفيه التى بيك يوز اون سكزده اولمق دخى روايتدر اصح اولان اكيده در على قول بعض ...

بعض تواريخده مسطور در ... ايله ... و بناء ... ابيوب ... استانبول ... قسطنطنيه ... و دفع ... ديوار ...

التي بك ١٤٧	ولادت عبد الله بن عبد المطلب والد فخر عالم صلى الله عليه وسلم
التي بك يوز التمش اوج	ولادت حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم در عام فيل و وقعهٔ ابرهه رئيس اصحاب فيل و سقوط شرفهٔ ايوان كسرى و جمود نار فارس و رؤياى موبدان قاضى القضاة
التي بك ١١٣	انقطاع حبشه از يمن و امدن سيف بن ذى يزن بامداد نوشروان
التي بك ١٦٩	وفات انوشروان و پادشاهى هرمز
التي بك ١٧٨	بناء كعبهٔ مكرمه بار ديگر بمشاورت صناديد قريش
التي بك ١٨٣	ابتداء ملك كسرى پرويز يعنى خسرو بانى قصر شيرين در حلوان
التي بك ١٨٨	عبور خاقان ملك خزر از نهر طونه براى غارت در زمان طيباريوس قيصر
التي بك ايكيوز اوج	صلى الله عليه وسلم و ايمان سابقين چون ابو بكر و خديجه و على و زيد بن حارث رضوان الله تعالى عليهم اجمعين
التي بك ٢٠٤	ابتداء ملك هرقل قيصر و اسلام عثمان بن عفان و زبير و طلحه و سعد و عبد الرحمن بن عوف رضوان الله عليهم اجمعين

التی بك ایکیوز یدی	اظهار دعوت و محصوری در شعب مکه و اسلام حمزه رضی الله عنه
التی بك ایکیوز سکز	هجرت اولی یعنی رفتن جمیع صحابه به حبش
التی بك ایکیوز طقوز	اسلام عمر رضی الله عنه و قوة دین مبین و ضعف مشرکین
التی بك ایکیوز اون ایکی	غلبهٔ فارس بروم یعنی انهزام هرقل در جنك خسرو و استیلاء بر قدس و نزول الم غلبت الروم و بحث ابو بکر صدیق رضی الله تعالی
التی بك ایکیوز اون اوچ	عام حزن برای وفات خدیجه رضی الله تعالی عنها و انشقاق قمر در مکه • از معجزات حضرت صلی الله علیه وسلم
التی بك ایکیوز اون درت	ایمان جنیان
التی بك ایکیوز اون بش	بیعت عقبهٔ اولی — سرور کائنات علیه السلام از مکه بقدس شریف بسماوات
التی بك ایکیوز اون التی	بیعت عقبهٔ ثانیه و — علیه السلام — از مکهٔ مکرمه بمدینهٔ منوره

اصحاب کرامدن [illegible] قریشدن [illegible]
تحمل ایده‌میوب اون طقوزدن
زیاده رجال و اون [illegible]
حبش دیارینه هجرت [illegible]
بیوردیلر • [illegible]

خسرو قدسی غارت ایدوب عود صلیبی
و بطریقی کتوروب نصارا طایفه‌سنی
قتل عام اورره التی سنه مظفر اولوب
یدنجی یلده روم غلبه ایتمکله عود صلیبی
ویروب صلحه قائل اولمشدر

عقبهٔ اولی‌ده بر کیجه انصاردن اون ایکی
نفر قرآن عظیمده مذکور اولان
بیعت نسا اوزره ایتدیلر و عقبهٔ
ثانیه‌ده مصعب بن عمیر یتمش اوچ انصار
ایله ثلث لیلده بیعت ایدوب
مدینه‌یه کتدیلر • [illegible]

بعثدن [illegible] اون اوچ [illegible]
[illegible] اون درت [illegible]
هجرتدن [illegible]
[illegible]

حالی	حالی	حالی	هلاك قوم عاد	بنای کعبه	غرق فرعون	بنای مسجد اقصی	نوم اصحاب کهف	بنای سور قسطنطنیه	وقعهٔ اصحاب فیل ومولد نبی	بعثت پیغمبر علیه السلام
حالی	هبوط آدم علیه السلام	حالی	اوچ بیك قرق درت سنه	اوچ بیك درتیوز یکرمی اوچ سنه	اوچ بیك سکزیوز یکرمی سکز سنه	دورت بیك درسوز ییدی سنه	بشبیك سکزیوز یکرمی بر سنه	بشبیك سکزیوز یتمش طقوز سنه	التی بیك یوز التمش اوچ سنه	التی بیك ایکیوز اوچ سنه
طوفان نوح علیه السلام	ایکی بیك ایکیوز قرق ایکی	طوفان نوح علیه السلام	سکزیوز التی سنه	بالکز بیك یوز سکسان سنه	بالکز بشیوز سکسان التی سنه	بالکز یوز التمش بش سنه	اوچ بیك بشیوز سکسان سنه	اوچ بیك التیوز اوتوز یدی	اوچ بیك طقوز یوز یکرمی بر سنه	اوچ بیك طقوز یوز التمش بر سنه
مولد ابراهیم علیه السلام	اوچ بیك اوچیوز یکرمی اوچ سنه	بالکز بیك سکسان بر سنه	مولد ابراهیم علیه السلام	بالکز یوز سنه	بالکز بشیوز بش سنه	بالکز بیك سکسان دورت سنه	ایکی بیك دورتیوز طقسان سکز سنه	ایکی بیك بشیوز اللی التی سنه	ایکی بیك سکزیوز قرق سنه	ایکی بیك سکزیوز سکسان سنه
وفات موسی علیه السلام	اوچ بیك سکزیوز التمش سکز سنه	بیك التیوز یکرمی التی سنه	بالکز بیك بشیوز قرق بش سنه	وفات موسی علیه السلام	بالکز قرق سنه	بالکز بشیوز اوتوز طقوز	بیك طقوز یوز اللی اوچ سنه	ایکی بیك اون ایکی سنه	ایکی بیك ایکیوز طقسان التی سنه	ایکی بیك اوچیوز اوتوز بش سنه
ابتدای ملك بختنصر	دورت بیك سکزیوز قرق ایکی	ایکی بیك التیوز بر سنه	بیك بشیوز یکرمی دورت سنه	بالکز طقوز یوز یتمش طقوز سنه	ابتدای ملك بختنصر	بالکز درتیوز قرق سنه	بالکز طقوز یوز یتمش بش	بیك اوتوز اوچ سنه	بیك اوچیوز اون ییدی سنه	بیك اوچیوز اللی ییدی سنه
غلبهٔ اسکندر داراب	بشبیك ایکیوز سکسان بر سنه	اوچ بیك اوتوز طقوز سنه	بیك طقوز یوز اللی سکز سنه	بیك درتیوز اون اوچ سنه	بالکز دورتیوز اوتوز بش سنه	غلبهٔ اسکندر داراب	بالکز بشیوز قرق سنه	بالکز بشیوز طقسان سکز	بالکز سکزیوز سکسان ایکی	بالکز طقوز یوز یکرمی ایکی سنه
غلبهٔ اقسطس برقلوبطرا	بشبیك بشیوز التمش اوچ سنه	اوچ بیك اوچیوز یکرمی بر سنه	ایکی بیك ایکیوز قرق سنه	بیك التیوز طقسان بش سنه	بالکز یدیوز اون ییدی سنه	بالکز ایکیوز سکسان ایکی سنه	غلبهٔ اقسطس برقلوبطرا	بالکز اوچیوز اون التی سنه	بالکز التیوز سنه	بالکز التیوز قرق سنه
مولد عیسی علیه السلام	بشبیك بشیوز سکسان دورت سنه	اوچ بیك اوچیوز قرق بر سنه	ایکی بیك ایکیوز التمش بر سنه	بیك یدیوز اون التی سنه	یدیوز اوتوز سکز سنه	بالکز اوچیوز اوچ	بالکز یکرمی بر سنه	مولد عیسی علیه السلام	بالکز بشیوز یتمش سکز سنه	بالکز التیوز اون سکز سنه
وفات دقیانوس	بشبیك سکزیوز یتمش التی	اوچ بیك التیوز درت سنه	ایکی بیك بشیوز اللی اوچ سنه	ایکی بیك سکز سنه	بالکز بیك اوتوز بر سنه	بالکز بشیوز طقسان بش سنه	بالکز اوچیوز اون اوچ سنه	بالکز ایکیوز سکسان ایکی سنه	وفات دقیانوس	بالکز ایکیوز سکسان التی
هجرت نبی علیه السلام	التی بیك ایکیوز اون التی سنه	اوچ بیك طقوز یوز یتمش درت سنه	ایکی بیك سکزیوز طقسان اوچ سنه	ایکی بیك اوچیوز قرق سکز سنه	بالکز بیك اوچیوز یتمش طقوز سنه	بالکز طقوز یوز اوتوز درت سنه	بالکز التیوز اللی ایکی سنه	بالکز التیوز اوتوز بر سنه	بالکز اوچیوز اوتوز طقوز سنه	هجرت نبی علیه السلام

تاریخ سکندری

تاریخ میلادی

تاریخ قبطی

جدول وقایع مایهٔ اولی از تاریخ هجرت نبویه علیه السلام

سال	وقایع
١	سال هجرت نبی علیه السلام از مکه بمدینه و بنای مسجد شریف و وفات براء بن معرور و ابو امامه از اصحاب کرام
٢	تحویل قبله از قدس شریف بکعبهٔ مکرمه و فرض صیام و مشروعیت فطر و اذان و غزوهٔ بدر کبری و مقتولی ابوجهل و غیر از قریش و هلاک ابولهب
٣	غزوهٔ بدر صغری غزوهٔ احد و شهادت حضرت حمزه و مصعب و غیری از اصحاب کرام و وفات رقیه بنت رسول صلی الله علیه وسلم و زوجهٔ حضرت عثمان رضی الله تعالی
٤	غزوهٔ دومة الجندل و خندق و بنی قریظه و وفات سعد بن معاذ رضی الله تعالی
٥	فرض حج غزوهٔ حدیبیه و ذی قرد و حدیث افک در غزوهٔ بنی مصطلق و کسوف شمس و نزول آیهٔ طهارات
٦	غزوهٔ بیر معونه و غزوهٔ ذات الرقاع و غزوهٔ بنی نضیر و نزول آیهٔ تیمم
٧	عمرهٔ قضا و غزوهٔ خیبر و دعوت ملوک انام باسلام و قصهٔ شاهٔ مسمومه در خیبر و مقتولی کسری پرویز بدست ولدش شیرویه
٨	فتح مکه و غزوهٔ حنین و طایف و وفات ثلاث و غزوهٔ موته و شهادت زید بن حارث و جعفر طیار و عبد الله بن رواحه امرای جیش پیغمبر و وفات زینب بنت رسول الله صلی الله علیه وسلم و زوجهٔ ابو العاص
٩	غزوهٔ تبوک با جیش عسرت و حج عمر رضی الله عنه و قصهٔ قمیص و مقدم وفود عرب و وفات نجاشی و ام کلثوم بنت رسول الله صلی الله علیه وسلم و زوجهٔ حضرت عثمان
١٠	سنة وفود در قول بعض و حجهٔ وداع و ظهور اسود عنسی در یمن و کسوف شمس و وفات ابراهیم بن رسول الله صلی الله علیه وسلم و ارسال معاذ بیمن و نزول الیوم اکملت لکم دینکم

١١	رحلت نبی صلی الله علیه وسلم در نصف نهار ربیع الاول و وفات فاطمه رضی الله تعالی عنها و مقتولی اسود عنسی و شهادت عکاشه رضی الله عنه •
١٢	مقتولی مسلمه در جنگ یمامه و شهادت ثابت بن قیس و ابو رجا و زید بن خطاب و فتح یمامه بدست خالد بن ولید و جمع قرآن بامر ابی بکر صدیق اکبر و فتح حیره و بحیره بدست •
١٣	حرب عظیم اجنادین و وقعه مرج الصفر و خلافت عمر الفاروق بعد از وفات ابوبکر صدیق رضی الله تعالی عنهما در جمادی الآخره و وفات امیر مکه عتاب بن اسید •
١٤	فتح دمشق با صلح بدست عبیده بن مسعود ثقفی و بعلبک و حمص و حماه و بناء بصره بن عتبه بن غزوان و مقتولی رستم قاعد جیش عجم در نهر عتیق بدست هلال بن علقمه •
١٥	حرب یرموک در شام و انهزام کفار و حرب قادسیه در کوفه و غلبه سعد ابن ابی وقاص سر عسکر فرس و مقتولی رستم در روایت مشهور و فتح قدس با صلح عمر رضی الله عنه و وفات سعد بن عباده و ترتیب امور دیوانیه عمر •
١٦	فتح جلولا و انهزام عجم و دخول سعد بایوان کسری و فتح حلب و انطاکیه و رها با صلح و بناء کوفه سعد و تنصر جبله بن ایهم و وفات ماریه ام ولد رسول الله صلی الله علیه وسلم •
١٧	فتح اهواز و رام هرمز بدست ابو موسی امیر بصره و اسلام هرمزان و سیل ام نهشل در مکه و قحط حجاز و وفات عتبه بن غزوان •
١٨	فتح حران و موصل بدست عاص غنم و طاعون عمواس در اکثر بلاد اسلامیه و وفات ابو عبیده بن الجراح و معاذ بن جبل و حارث بن هشام از اصحاب کرام •
١٩	فتح تکریت و قیساریه و وفات ابی کعب انصاری •
٢٠	فتح دیار مصر و بناء فسطاط بدست عمرو ابن العاص و وفات بلال حبشی و ابو سفیان بن الحارث و زینب بنت جحش از زوجات طاهرات و هرقل قیصر روم •

٢١	حرب نهاوند و انهزام مجوسیان بعد از شهادت سر عسکر اسلام نعمان بن مقرن و طلحه بن خویلد و فتح تستر و اسکندریه و وفات خالد بن ولید در حما و علاء بن الحضرمی از صحابهٔ کرام و جارود المعلی
٢٢	فتح آذربیجان بدست مغیره و دینور و همدان و طبرستان و قزوین و ریحان بدست حذیفه و طرابلس مغرب بدست عمرو بن العاص
٢٣	فتح سجستان و مکران بدست عاصم و حکم و قصهٔ ساریه در نهاوند و ندای حضرت عمر در منبر و حج او و وفات قتاده بن نعمان و مقتولی هرمزان
٢٤	شهادت حضرت عمر رضی الله تعالی عنه و خلافت عثمان بن عفان و حج او و وفات سراقه بن مالک و فتح ری بدست براء بن عازب
٢٥	حج عثمان بن عفان رضی الله عنه و قتل و سبی اهل اسکندریه برای نقض عهد
٢٦	فتح نیشابور با صلح و افریقیه بدست ابن السرح و غزوهٔ معاویه و حج عثمان رضی الله عنه و غزوهٔ معاویه والی شام بجزیرهٔ قبرس و توسیع حرم مکه
٢٧	فتح اصطخر بار دیگر بدست عثمان بن العاص و غنیمت عظیمهٔ اسلامیان در غزوهٔ افریقیه و حج ذی النورین و وفات ام حرام زوجهٔ عبادة بن صامت در قبرس
٢٨	غزوهٔ معاویه بقبرس در بعض روایت حج عثمان بن عفان
٢٩	فتح اصفهان و حج عثمان بن عفان و توسیع حرم مدینه
٣٠	جمع قرآن از نسخهٔ ابی بکر صدیق رضی الله تعالی عنه بارای عثمان رضی الله عنه و سقوط خاتم پیغمبر علیه السلام بچاه اریس و وفات حاطب بن ابی بلتعه از اصحاب کرام

٣١	انقراض ساسانیان بمقتولی یزدجرد در مرو و فتح طالقان و بلخ وجرجان بدست عروه و توسیع حرم مدینه بافرمان عثمان رضی الله عنه و وفات ابوسفیان و حکم بن ابی العاص •
٣٢	ابتداء تاریخ فرس قدیم و انهزام کفار روم درحرب معاویه در نواحی قسطنطنیه و وفات عباس عم نبی علیه السلام و ابو الدردا و عبد الله و عبد الرحمن بن عوف و ابو الغفاری از اصحاب کرام •
٣٣	مقتولی خاقانی ترك درحرب عبد الله بن حازم سرعسکر اسلام • درخراسان وغزوه معاویه بجزیره ملطیه و وفات مقداد بن اسود •
٣٤	جمعیت اهل خلاف برای خلع خلیفه درمدینه سنوره و وفات ابوطلحة الانصاری و عباده بن صامت در رمله و کعب الاحبار در حمص •
٣٥	شهادت عثمان بن عفان وخلافت علی ابن ابی طالب رضی الله عنه در ذی الحجه و انهزام کفار از دونمای میر مصر عبد الله بن سعد در فنکه • و فرار قیصر بسیلانیك و وفات عامر بن ربیعه و عبد الله بن ابی ربیعه والی یمن از اصحاب کرام •
٣٦	وقعه جمل درمیان علی و عایشه رضی الله تعالی عنهما در نواحی بصره شهادت جم غفیر مثل طلحه بن عبد الله و زبیر ابن عوام و مجاشع و وفات حذیفه بن الیمان و تمیم الداری •
٣٧	حرب صفین بالدفعات درمیان علی و معاویه وشهادت جمع کثیر مثل عمار بن یاسر ابو لیلی و خزیمه بن ثابت و قصه تحکیم در دومة الجندل و غیبت اویس القرنی •
٣٨	حرب نهروان درمیان علی رضی الله عنه و خوارج و استیلاء عمرو العاص باردیگر بر مصر و مقتولی محمد بن ابوبکر والی مصر و استرجعی و وفات صهیب بن سنان و حسان بن ارت •
٣٩	تنازع اتباع علی و معاویه در اقامت حج و استیلاء عسکر اسلام باطراف استانبول و وفات ابو مسعود عقبة الانصاری •
٤٠	تمام مدت خلافت بشهادت علی المرتضی ابتداء دولت امویه و استقرار معاویه درشام بعد از بیعت امام حسن رضی الله عنه و وفات اشعث بن قیس درکوفه وظهور باروت و قومبره بدست بعض ارقاء سف در اسکندریه •

۴۱	عام جماعت برای اجتماع اکثر اسلام بخلافت معاویه بعد از بیعت امام حسن رضی الله عنه و وفات صفوان بن امیه و لبید بن ربیعه الشاعر •
۴۲	فتح زرنج بدست عبدالرحمن بن سمره •
۴۳	وفات عمرو بن العاص امیر مصر و عبدالله بن سلام و محمد بن مسلمه از اصحاب کرام •
۴۴	فتح کابل بدست عبدالرحمن بن سمره و استیلاء مهلب بن ابی صفره بر بلاد هند حج معاویه و وفات ابوموسی الاشعری و ام حبیبه رمله بنت ابی سفیان از زوجات طاهرات •
۴۵	
۴۶	انهزام کفار اتراک در جنگ ربیع بن زیاد در سجستان •
۴۷	غزوه عقبه بن عامر امیر مصر برودس •
۴۸	غزوه معاویه و یزید ببلاد روم و محاصره قسطنطنیه •
۴۹	بنای قیروان در افریقیه بدست عقبه بن نافع و وفات امام حسن بن علی رضی الله عنهما در مدینه •
۵۰	فتح قوهستان و استیلاء لاون قیصر روم بر افریقیه و وفات عبدالرحمن بن سمره و کعب بن مالک و مغیره بن شعبه و حذیفه بنت حیی از زوجات طاهرات •

جنك عسكر اسلام وعسكر هند درسجستان وانهزام هنديان ووفات جرير بنت عبد الله البجلى وام المومنين ميمونه بنت عازب از زوجات طاهرات •	٥١
استيلاء سفيان بن عوف بر قسطنطنيه ووفات ابى ايوب خالد بن زيد الانصارى درخارج از بلده وعمر بن حصين ومعاويه بن حنيبه از اصحاب كرام •	٥٢
استيلاء اسلاميان بر بلاد تركستان ووفات عبد الرحمن بن ابى بكر وزياد بن ابيه امير عراقين وفيروز ديلمى •	٥٣
فتح ترمذ وعبور عبد الله بن زياد والى خراسان از جيحون بماوراء نهر ووفات اسامه بن زيد حسام بن ثابت شاعر وثوبان ابو قتاده انصارى وحكيم بن حرام از اصحاب كرام •	٥٤
كسوف تمام وظهور كواكب ووفات سعد بن ابى وقاص از عشره مبشره رضى الله تعالى عنه •	٥٥
استيلاء سعيد بن عثمان والى خراسان بر سمرقند ووفات امام المومنين جوزيه رضى الله عنه •	٥٦
وفات عايشه رضى الله عنها در مدينه بقول هشام •	٥٧
وفات جبير بن مطعم وشداد بن اوس انصارى وعقبه بن عامر جهنى امير مصر از فقهاء صحابه وعبد الله بن عباس والى يمن •	٥٨
رسيدن عسكر اسلام بعرب ووفات شيبه بن عثمان حاجب كعبه وسعيد ابن العاص وام سلمه هند از زوجات طاهرات •	٥٩
وفات معاويه وولايت يزيد ووفات سمره بن جندب وعبد الله بن مغفل ومقتول شدن باوند ملك طبرستان •	٦٠

٦١	وقعهٔ کربلا و شهادت امام حسین رضی الله تعالی عنه با جمعی از اتباع ایشان دریوم عاشورا و وفات ام سلمه و میمونه بنت حارث از زوجات طاهرات
٦٢	وفات ابو مسلم خولانی از سادات تابعین •
٦٣	وقعهٔ حرّه در مدینهٔ منوّره و مقتولی جمع کثیر از اهالی آن بلده بدست مسلم بن عقبه و شهادت عقبه بن نافع سردار مسلمانان در جنگ کفار مغرب و وفات برید بن حصیب و علقمه بن قیس از اصحاب کرام •
٦٤	تجدید بنای کعبه بدست عبد الله بن زبیر و مقتولی ضحاک الشهیر با حنف بن قیس در جنگ مرج الزاهد و غالب شدن مروان بر او و وفات مسروق و هلاک یزید بن معاویه •
٦٥	انهزام ازارقه در جنگ مهلب ابن ابی صفره والی خراسان و خروج سلیمان بن صرد برای طلب دم حسین رضی الله عنه در عراق و مقتولی او و وفات عبد الله بن عمرو بن العاص •
٦٦	خروج مختار کوفی و استیلای نجدهٔ حروری بر یمامه و طاعون عظیم در مصر و وفات زید بن ارقم از صحابه •
٦٧	وقعهٔ جازر در میان ابراهیم بن اشتر و عبد الله بن زیاد در موصل و مقتولی جمع کثیر و وفات عدی بن حاتم از صحابه و جنگ مصعب بن الزبیر و مختار کوفی و مقتل ابن زیاد و مختار •
٦٨	جنگ مهلب و ازارقه در سولاف و اجتماع الویهٔ بنی امیه و ابن الزبیر و نجدهٔ الحروری در عرفات •
٦٩	طاعون جارف در بصره و بنای صخرهٔ قدس بحکم عبد الملک بن مروان و مقتولی نجده و وفات ابو الاسود الدؤلی قاضی بصره •
٧٠	غلبهٔ روم بر اهل اسلام و عقد مصالحه برای دفع ابن زبیر و وفات عاصم بن عمر بن الخطاب •

سنه	وقايع
٧١	وقعهٔ زبرجاثلیق درمیان عبد الملك و مصعب بن زبیر عراقی و مقتول شدن مصعب و ابن اشتر و استیلاء او بر عراق و نیابت بشر
٧٢	فتح قیساریه بدست عبد الملك و وفات بر بن عازب عبیده بن عمرو و سلیمانی
٧٣	بناء کعبه بدست حجاج بعد از قتل عبد الله بن زبیر و وفات عاصما بنت ابی بکر ذات النطاقین والده بن زبیر
٧٤	جنك محمد بن مروان با روم در مرعش و انهزام کفار و وفات عبد الله بن عمر و ابن مسعود از عبادله و ابو سعید الخدری فقهاء صحابه و سلمه بن کوعه و رافع بن خدیجه و جابر بن سمره
٧٥	ابتداء ضرب سکه بنی امیه بر نقود و وفات عرباض بن ساریه از اصحاب صفه و اسود بن یزید النخعی
٧٦	مقتل زایده در جنك شبیب خارجی
٧٧	فتح هرقله بدست عبد الملك و جنك شبیب با حجاج غلبه بالدفعات و مقتول غزاله و غرق شبیب در دجلهٔ اهواز
٧٨	رفتن موسی بن نصیر بمغرب و جنك شدید در افریقیه و وفات جابر عبد الله انصاری و زید بن خالد الجهنی و قاضی شریح بن حارث کندی در کوفه
٧٩	طاعون عظیم در شام و مقتولی قطری خارجی در طبرستان
٨٠	سیل جحاف در مکه و استیلاء عبد الرحمن بن محمد امیر عراق بر سجستان بعد از جنك شدید و وفات ابو ادریس الخولانی فقیه شام و مصلوبیت معبد جهنی بفرمان عبد الملك

سال	وقایع
۸۱	وقعهٔ زاویه درمیان حجاج واهل بصره و فتح قالیقلا و وفات محمد بن الحنیفه و سوید بن غفله در کوفه
۸۲	وقعهٔ دیر جماجم از واقعات حجاج و فتح جزیرهٔ میسینه یعنی صقلیه بدست عطا بن رافع و وفات مهلب امیر خراسان عبد الرحمن بن ابی لیلی
۸۳	بنای واسط بدست حجاج و مقتولی اشعث در سجستان و وفات ابو الجوزا از مشاهیر تابعین
۸۴	سنة الحریق از سبب که محمد بن مروان کنایس ارمنیه احراق کرده و فتح مصیصه بدست عبد الله بن عبد الملک و تعضید مغرب بدست موسی بن نصیر و وفات ابو قریه ایوب انصاری
۸۵	بنای قصبهٔ اردبیل بارای محمد بن مروان و انهزام عسکر اسلام در رقه و بنای عظیم در حمص و وفات واثله بن اسقع از اصحاب صفه
۸۶	فتح طاغان بدست قتیبه والی خراسان و طاعون فتیات و وفات عبد الملک بن مروان الخلیفه و ابو امامه الباهلی و عبد الله ابن ابی اوفی از اصحاب کرام
۸۷	جنگ عظیمه درمیان قتیبه و کفار بخارا و نصرت اهل اسلام و فتح بیکند و فتح سروانیه از جزایر عرب در بحر روم و تجدید حرم مدینه بدست ولید و وفات عمرو بن معدی کرب
۸۸	غالب شدن قتیبه در جنگ اتراک و و حلول بدست مسلمه بن عبد الملک وابتدای جامع در دمشق
۸۹	فتح میورقه و منورقه از جزایر بحر روم بدست موسی بن نصیر
۹۰	استیلای قتیبه بر بلاد ترک و قتل عام سکان طالقات

٩١	فتح بیت الحکم از فلوس در طیطله بدست لوردیغ فرال اسپانیه و وفات سهل بن ساعد انصاری آخر صحابه در مدینه
٩٢	عبور طارق بن زیاد عسکر اسلام از خلیج شد بدیار اندلس و غلبهٔ او در جنگ ملید اسپانیه بر فتوحات عظیمه
٩٣	فتح سمرقند و خوارزم بدست قتیبه و تمام بعد از انهزام اتراک و وفات انس بن مالک خادم رسول الله صلی الله علیه و سلم و ابو العالیه المفسر و وذرای ابن اوفی قاضی بصره
٩٤	سنة الفقها از آن سبب که جمیع ایشان وفات یافتند مثل سعید بن المسیب و عروة بن زبیر و ابوبکر بن عبد الرحمن از فقهاء سبعه و زین العابدین علی اصغر و فتح انطاکیه بدست عباس بن ولید و فرغانه بدست قتیبه و زلزلهٔ عظیمه در شام
٩٥	فتح طرطوس فتح باب الابواب بدست مسلمه بن عبد الملک و وفات حجاج و ابراهیم النخعی فقیه عراق
٩٦	فتح طرسوس بدست عباس بن ولید کاشغر بدست قتیبه و وفات ولید الفاجر و مقتولی قتیبه والی خراسان
٩٧	فتح غلطه و بنای جامع عرب بدست مسلمه و عقد صالحه عمر ابن العبد العزیز و وفات موسی بن نصیر و حج سلیمان بن عبد الملک الخلیفه
٩٨	فتح قلعه روم در ملطیه بدست داود بن سلیمان و قتل عام اهل جرجان برای نقض عهد و پیمان و غدر و طغیان و وفات عبد الله از فقهاء سبعه
٩٩	اسلام ملوک هند و خلافت عمر بن عبد العزیز و ابطال سب علی رضی الله عنه در خطبه
١٠٠	وفات ابو الطفیل عامر ابن واثله الکنانی آخر کسی که از اصحاب کرام و وفات خارجه بن زید از فقهاء سبعه و وفات یافته و انقراض زمرهٔ جلیله از اصحاب کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین

١٠١	جنك یزید بن مهلب و یزید بن عبد الملك در بصره و وفات عمر بن العزیز الخلیفه در معره و وفات ربعی بن خراش زاهد کوفه ذو الرمه الغنانی و زیاد الاعجم از کبار شعرا •
١٠٢	وفات ضحاك در خراسان •
١٠٣	وفات مجاهد عطا بن یسار و خالد بن معدان فقیه حمص و انهزام اتراك و وفات ابو برده الاشعری قاضی کوفه •
١٠٤	جنك جراح حکمی سردار اهل اسلام با خاقان ترك در نهر نران و انهزام اتراك و وفات عامر الشعبی ابو قلابه •
١٠٥	جنك جراح و خاقان ترك در ارسیه و انهزام ترك و فتح کماح و قونیه بدست مروان بن محمد و وفات یزید بن عبد الملك الخلیفه و ابو رجا العطاردی از تابعین
١٠٦	جنك مسلمه بن سعید با کفار اتراك در فرغانه و مقتولی خاقان ترك و وفات سالم فقیه مدینه و عکرمه و طاوس بن کیسان از کبار تابعین و حج هشام خلیفه عصر •
١٠٧	انهزام اسد قیسری سردار اهل اسلام در جنك سیستان و استیلا داود بر طالقان و بلخ و فتح قیصریه بدست مسلمه و وفات سلیمان بن یسار از فقهاء سبعه و کثیر شاعر و محمد بن ابی بکر صدیق رضی الله عنه •
١٠٨	شهادت حارث بن عمرو سردار اهل اسلام در جنك اذربیجان و انهزام اتراك و وفات محمد بن کعب القرظی از مشاهیر •
١٠٩	جنك اسد با خاقان و انهزام لشکر ترك •
١١٠	سفر معاویه بن هشام ولد خلیفه بروم و وقعه طین در میان مسلمه و خزر در باب الابواب و وفات محمد بن سیرین و حسن بصری و فرزدق و جریر از مشاهیر شعرا و عبد الرحمن بن هرمز اعرج کبار تابعین •

١١١	فتح بیضا بدست جراح والئ اذربیجان
١١٢	فتح خرسنا یعنی ماسیه بدست معاویه بن هشام و انهزام عسکر اسلام در جنك خزر و مقتولئ جراح و استیلاء ترك بر اذربیجان و وفات رجا بن حیوات الکندی از عباد
١١٣	انهزام اهل سمرقند از ترك و انهزام خاقان از اهل اسلام و انکسار اهل اسلام در روم و شهادت سردار اسلام مالك بن شبیب و عبد الوهاب العازبی در سیواس و وفات مکحول فقیه شام
١١٤	استیلاء مروان حمار والئ اذربیجان ببلاد ماوراء نهر باسبی و غارت و وفات عطا ابن ابی رباح فقیه حجاز و محمد باقر و وهب بن منبه
١١٥	
١١٦	وفات عدی بن ثابت الکوفی و میمون بن مهران فقیه جزیره
١١٧	جنك اسد قسری با ترك در مرو و انهزام لشکر ترك و وفات سعید بن یسار و امام نافع فقیه مدینه
١١٨	وفات قتاده و علی بن عبد الله جد عباسیان و عبد الله بن عامر قاری شام و مقتولئ خاقان ترك در جنك اهل اسلام
١١٩	غزوه مروان ببلاد دلار و خزر و انهزام خاقان و وفات سلیمان اشدق فقیه دمشق و سقوط راس منارهٔ عورت بازاری از زلزلهٔ عظیمه در قسطنطینه
١٢٠	وفات عبد الله بن کثیر قاری مکه حماد بن ابی سلیمان فقیه کوفه و تبری لاون قیصر روم از نصرانیه و ازالهٔ تمثال مریم و عیسی از دیوار کلیسا طارفه نصارا و خروج رومیان بر او با اشارت رئیس پاپا

سال	وقایع
١٢١	استیلای مروان بر بلاد خزر و سفر نصر بن سیار بماوراء النهر و وفات مسلمه بن عبد الملك از امرای بنی امیه و مقتولی زید بن علی در کوفه و شهادت سیدی غازی ابو محمد البطال در روم
١٢٢	خروج عبد الواحد الهواری در مغرب با قوم بربر و انهزام او و وفات ایاس بن معاویه قاضی بصره از اذکیاء دهر و سماك بن حرب کوفی
١٢٣	جنك مغاربه و صفریه و انهزام فریقین و مقتولی کلثوم سرعسکر مغرب و مقتولی ابو یوسف سردار عسکر صفریه و حج خلیفه و یزید بن هشام و وفات قاری مکه محمد بن محیصن و ثابت بن اسلم بنانی از کبار تابعین
١٢٤	جنك عظیم اهل اسلام و میسره سرعسکر صفریه در مغرب و وفات محمد بن شهاب زهری امام اهل مدینه
١٢٥	وفات هشام بن عبد الملك الخلیفه و ابو عبد الله محمد بن علی والد السفاح
١٢٦	خلافت یزید بن ولید الناقص بعد از مقتولی ولید و وفات او و خلافت ولی عهدش ابراهیم و وفات الکمیت شاعر عصر و عمرو بن دینار عالم مکه
١٢٧	جنك مروان بن محمد با خلیفه در مرج دمشق و خلافت و وفات مالك بن دینار زاهد بصره و اسمعیل سدی مفسر اهل کوفه
١٢٨	مقتولی ضحاك بن قیس خارجی در جنك مروان در نصیبین و قیام شیبان بجای ضحاك و امتداد کارزارها با خرسال و خروج بسطام در اذربیجان و مقتولی او و وفات عاصم قاری کوفه
١٢٩	ظهور ابو مسلم خراسانی صاحب الدعوه برای العباس از شهر مرو در رمضان و انزار نصر بن سیار والی خراسان مروان را از خروج ابو مسلم و تغافل او و وفات ابو جعفر یزید بن قعقاع القاری و ابو اسحق از مشاهیر
١٣٠	استیلای ابو مسلم بر خراسان و ادبار دولت بنی امیه و وفات محمد بن منکدر زاهد مدینه

سال	وقایع
۱۳۱	انهزام نصر بن سیار در جنگ ابومسلم و وفات ایوب سجستانی فقیه بصره ابن ذکوان و فرقد سبخی منصور بن زادان بصره و ابراهیم بن میمون باعند ابومسلم •
۱۳۲	ظهور دولت العباس در عراق انهزام مروان در جنگ عبدالله • عم سفاح در نهر زاب و انقراض دولت بنی امیه بمقتولی او در بوصیر بدست صالح بن علی و استیلاء عبدالله بر بلاد شام بعد از استیصال بنی امیه با قتل عام •
۱۳۳	مستولی شدن الیون قیصر بر ملطیه و استیمان اسلامیان •
۱۳۴	نقل کردن سفاح دار الخلافه را از کوفه با نبار •
۱۳۵	وفات عطا الخراسانی •
۱۳۶	وفات علاء بن الحضرمی فقیه شام زید بن اسلم العدوی خلافت ابوجعفر المنصور دوانقی بعد از موت سفاح
۱۳۷	انهزام عبدالله بن علی در جنگ ابومسلم در نصیبین و گرفتن او خزاین بنی امیه را که از بلاد شام جمع کرده بوده و حسد ابوجعفر از و خواست ابومسلم تا از و بخراسان رفت لاجرم برای این کار بدام ابوجعفر گرفتار شد و بقتل رسید •
۱۳۸	انهزام قسطنطین در جنگ صالح بن علی عم منصور دوانقی بعد از تخریب ملطیه و ابتدای دولت بنی رستم در مغرب •
۱۳۹	ظهور دولت بنی امیه در اندلس •
۱۴۰	بنای مصیصه بدست جبرئیل بن یحیی از امر منصور و وفات ابو سالم عالم مدینه •

سال	وقایع
۱۴۱	ظهور طایفه راوندیه از اتباع ابومسلم با مذهب تناسخ در خراسان و مقتولی ایشان در دار الخلافه و فتح طبرستان بعد از جنگ شدید و وفات موسی بن عقبه صاحب المغازی •
۱۴۲	وفات عمرو بن عبید معتزلی •
۱۴۳	انهزام اسلامیان در جنگ دیلمیان و غلبه محمد بن اشعث امیر مصر بر طایفه اباضیه در مغرب و وفات حمید طویل و شروع کردن علمای اسلام بتدوین حدیث و فقه و تفسیر •
۱۴۴	سفر محمد بن سفاح بدیلم و وفات ابو شبرمه عبد الله فقیه کوفه مجالد بن سعید کوفی •
۱۴۵	ظهور دولت نفس زکیه محمد بن عبد الله بن حسن در مدینه و مقتولی او بدست عیسی ابن عم منصور بعد از بیعت در مدینه و خروج برادرش ابراهیم باجازت امام ابوحنیفه در بصره و مقتولی او بعد از حرب عظیم با منصور در قرب کوفه والزام لباس سیاه بعباسیان و بنای بغداد در شط دجله •
۱۴۶	نقل کردن منصور دار الخلافه را از انبار ببغداد و وفات محمد النایب الکلبی المفسر و هشام بن عروه محدث مدینه •
۱۴۷	استیلای کفار اتراک بر بلاد تفلیس و انهزام اهل اسلام و وفات عبد الله ابن علی قاهر بنی امیه در حبس ابوجعفر •
۱۴۸	وفات جعفر صادق و سلیمان بن مهران اعمش محدث کوفه و ابن لیلی محمد قاضی کوفه •
۱۴۹	غزوه عباس بن محمد بجانب روم و وفات امیر کبیر محمد بن اشعث و ابن ابی زایده القاضی و بنای سور قرطبه بدست عبد الرحمن الداخل •
۱۵۰	خروج استادسیس از امراء در خراسان و مقتولی اخثم مروزی سرعسکر منصور در جنگ او و وفات امام اعظم نعمان بن ثابت کوفی در رجب و عبد الملک بن جریج مکی اول مصنف در حجاز و منجمد شدن خلیج قسطنطنیه •

١٥١	بنای رصافه درکنار شرقیٔ دجله برای قدوم مهدی ازری حالا بغداده عبارتست از رصافه و وفات عبدالله بن عوف وشیخ بصره و محمد بن اسحق امام اهل سیر •
١٥٢	مقتولی استادسیس درجنك حازم سرعسکر منصور •
١٥٣	استیلای فرقهٔ اباضیه برافریقیه و مقتولی عمر بن حفص والی ولایت و جنك ابوقره سردار صفریه با ابوحاتم سرعسکر اباضیه و وفات معمر بن راشد حافظ بصره و هشام دستوائی محدث بصره وعراق و ابوبکر بن عیاش از حفاظ •
١٥٤	سفر ابوجعفر بشام برای تجهیز جیش بجانب افریقیه و وفات ابو عمرو بن العلا قاری بصره و اشعب طماع ازظرفه کاران جهان •
١٥٥	انهزام خوارج مغرب درجنك یزید بن حاتم سرعسکر خلیفه ابوجعفر و وفات مسعر بن کدام و ابوهاشم صوفی •
١٥٦	وفات حمزه شیخ قرای کوفه و سعد ابن عروبه اول مصنف درعراق
١٥٧	وفات ابو عمرو عبدالرحمن الاوزاعی امام اهل شام •
١٥٨	حج ابوجعفر و وفات او درمکه و خلافت مهدی و وفات امام زفر از شاکردان امام اعظم رضی الله عنه •
١٥٩	حج مهدی خلیفه و توسیع حرم مدینهٔ منوره •
١٦٠	وفات شعبه بن حجاج شیخ بصره •

١٦١	ظهور مقنع خراسانی از ساحران جهان در مرو و وفات سفیان ثوری فقیه کوفه
١٦٢	وفات داود بن نصیر طائی زاهد کوفه و ابراهیم بن ادهم بلخی در قرب شام قصبهٔ جبله و سفر مهدی خلیفه بجانب روم
١٦٣	ظهور طایفه محمره و مقتولی عبد القاهر رئیس ایشان بعد از فتنهٔ عظیم و استیصال اهل جرجان و هلاک شدن مقنع در قلعهٔ خود و مقتولی زنادقه در حلب
١٦٤	وفات عبد العزیز ماجشون از مشایخ مدینه
١٦٥	انهزام کفار روم در حرکت هارون الرشید و مقتولی پنجاه هزار کفار و وفات خالد برمکی وزیر سفاح
١٦٦	آمدن هارون الرشید باسکدار و عقد مصالحه با کفار
١٦٧	توسیع حرم مکه بامر مهدی خلیفه و بنای عظیم در عراق و وفات حماد بن سلمه عالم بصره و بشار شاعر مشهور بتهمت زندقه و ابتدای دولت بنی مدرار در سجلماسه یعنی مغرب
١٦٨	وفات حسن بن زید شیخ بنی هاشم و والد او ست نفیسه در طریق حج
١٦٩	خلافت موسی الهادی بعد از موت مهدی در پی صید و خروج حسین بن علی اصغر و بیعت اهل مدینه و مقتولی او بدست اتباع العباس در مکه و فرار ادریس بن عبد الله بجانب مغرب و استقلال و وفات نافع شیخ قراء کوفه
١٧٠	خلافت هارون الرشید بعد از موت هادی و بنای طرسوس بحکم او و اتباع و بنای جامع مشهور قرطبه بحکم عبد الرحمن و کلام قدیم با خط عثمان رضی الله عنه

١٧١	وفات يزيد بن حاتم از شجعان و ابو دلامه از مشاهير شعرا
١٧٢	ظهور دولت بنى ادريس از شرفا در مغرب اقصى •
١٧٣	وفات ابو خيثمه زهير محدث جزيره و ابو عصمه نوح ابى مريم قاضى مرو •
١٧٤	وفات عبد الله بن جيعه الحافظ •
١٧٥	جنك طايفه قيسيه و يمانيه در شام و وفات ليث بن سعد شيخ ديار مصر و خليل بن احمد امام فن عروض •
١٧٦	جنك اعرابيه قيسيه و يمانيه و وفات وضاح البزار محدث واسط و خروج يحيى العلوى در ديلم و محبوسى او •
١٧٧	وفات شريك بن عبد الله القاضى محدث كوفه •
١٧٨	وفات يوسف بن خالد سمتى از اصحاب امام اعظم رضى الله عنه •
١٧٩	خروج وليد بن طريف شارى و وفات امام مالك بن انس امام مدينه و حماد بن زيد امام بصره •
١٨٠	جنك قيسيه و يمانيه در شام و نزول رشيد بمدينه رقه براى توطن و سقوط مناره اسكندريه از زلزله عظيمه و وفات حفص قارى راوى عاصم و مسلم بن خالد زنجى فقيه مكه و رابعه عدويه زاهده بصره و عمرو عثمان الشهير بسيبويه نحوى •

سنه	وقایع
١٨١	سفر رشید بروم و فتح حصین صفصاف یعنی سکوت و وفات اسمعیل بن عیاش محدث شام و یعقوب شیخ قراء مدینه و عبد الله بن مبارك فقیه بزرکوار و اسیر حسین بن قحطبه •
١٨٢	وفات یحیی ابن ابی زایده عالم کوفه و امام ابو یوسف یعقوب اول قاضی قضاة در بغداد و یونس بن حبیب النحوی •
١٨٣	استیلاء خزر بر بلاد کنجه و شروان و اسیر شدن صد هزار نفس بیست اشان و تشیید رشید حصار باب الابواب را و وفات محمد ابن سماك واعظ کوفه و امام موسی کاظم و زیاد بکائی صاحب مغازی و احمد بن هوا و رشید •
١٨٤	ظهور دولت بنی اغلب در افریقیه
١٨٥	وفات برهان الدین ابراهیم فزاری یوسف بن یعقوب ماجشون استیلاء فرنك بر شهر شلونه
١٨٦	استیلاء عیسی بن علی سر عسکر رشید بر خراسان و انهزام ابو الخصیب ز او در جنك نسا و وفات عیسی الغنجار محدث ماوراء نهر •
١٨٧	سفر رشید بروم و اخذ جزیه از نکفور و مقتولی جعفر البرمکی الوزیر از استیلاء دهر نکبت برامکه و وفات معتمر بن سلیمان شیخ بصره و فضیل بن عیاش شیخ حجاز •
١٨٨	انهزام نکفور از اهل اسلام در جنك صفصاف و مقتولی نفوس کثیره و مقتولی نیکوفوری قیصر در جنك بلغار و وفات اسد بن عمرو از اصحاب امام اعظم •
١٨٩	سفر رشید بجانب ری برای خوف طغیان علی والی خراسان و وفات علی بن حمزه الکسائی شیخ قراء کوفه و امام محمد بن حسن شیبانی شاکرد ابو حنیفه در ری و محمد بن مروان اهل تفسیر •
١٩٠	سفر رشید بجانب روم و تخریب هرقله و رفتن حمید بن معیوف سر دونما بجانب قبرس و وفات یحیی بن خالد برمکی در حبس رشید •

نیکفور [illegible] قیصر [illegible] •

١٩١	مقتولی تکفور روم در رجب برجان
١٩٢	ظهور طایفه جرمیه در جبال آذربیجان هلاکی آن قوم بدست حازم وفات فضل بن یحیی البرمکی
١٩٣	سفر رشید بخراسان برای مصادره علی بن عیسی و مقتولی رافع بن لیث برای رفع لواء طغیان در ماوراء نهر و وفات اسمعیل بن علیه محدث بصره و ابوبکر بن عیاش شیخ کوفه و احنف عباس شاعر و خلافت محمد امین بعد از فوت هارون الرشید در طوس
١٩٤	ظهور فتنه درمیان امین و مامون برای خلع از ولایت عهد و وفات حفص بن عیاش قاضی کوفه و وشهادت شقیق بلخی در بعض غزوات
١٩٥	مقتولی علی بن عیسی سر عسکر امین در جنگ طاهر بن حسین سردار مامون در ری و انهزام عسکر خلیفه بار دیگر در همدان از هجوم طاهر و اقبال حال مامون امداد او بخلوا بقی و ظهور ابو القیمیطر در شام و نزول عسکر امین برقه و ابتداء آل طاهر
١٩٦	خلافت مامون خلیفه بعد از خلع امین در رجب و جریان فتنه عظیمه و وفات ابونواس حسن از مشاهیر شعراء عراق
١٩٧	محصوری امین در بغداد و استیلاء طاهر و وفات بقیة بن ولید محدث کوفه و عثمان بن سعید الشهیر بورش و راوی نافع قاری مصر و وکیع بن جراح از مشاهیر ائمه
١٩٨	مقتولی امین بدست طاهر و خلافت مامون در بغداد و وفات سفیان بن عیینه شیخ حجاز و ابوسعید یحیی بن سعید قطان امام بصره و انهزام ابو العمیطر و محمد بن صالح امیر عرب شام و وقعه ربض درمیان حکم و اهل قرطبه
١٩٩	ظهور محمد بن طباطبا علوی در کوفه و انهزام زهیر سر عسکر بغداد از او و مقتولی محمد در آن شب و انهزام عبدوس بار دیگر از وی لدیش و جریان فتنه در عراق و حجاز و وفات ابو مطیع حکم البلخی صاحب فقه اکبر
٢٠٠	ترسانیدن علویان از کوفه و رسیدن آل عباس بسیه و لسی هزار از بغداد و سمار و مقتولی الیون قیصر روم و وفات معروف کرخی قدوة المشایخ

سال	وقایع
۲۰۱	ظهور بابک الخرمی و جریان فتنهٔ عظیمه و قصد مامون بولایت عهد علی رضا در خراسان و فرمان و بتغیر لباس عباسیان از سیاه و لبس کفت(؟) و کوی ایشان در بغداد برای خلع او و زلزلهٔ عظیمهٔ سدیده در خراسان
۲۰۲	وفات فضل بن سهل وزیر مامون و نضر بن شمیل شیخ العرب و یحیی بن ادم قاری کوفه و خروج داعی الی الحق حسین کوکبی در قزوین و زنجان و انهزامش در جنگ بوغا سر عسکر خلیفه
۲۰۳	امدن مامون از خراسان و تمکن در بغداد و وفات امام علی رضی بمشهد خراسان و محمد بن جعفر صادق الملقب بالدیباج در مدینه و ظهور دولت بنی زیاد در یمن
۲۰۴	وفات امام شافعی در مصر و حسن زیاد قاضی کوفه و ابو داود طیالیسی محدث بصره و ظهور دولت ال سامان و ظهور دولت شهر زبید در یمن
۲۰۵	وفات ابو سلیمان دارانی از مشایخ و یعقوب بن اسحق الحضرمی قاری بصره
۲۰۶	مد بحر فارس و غرقهٔ سواد عراق و وفات محمد قطرب نحوی و یزید بن هارون محدث عراق
۲۰۷	وفات طاهر ذو الیمینین امیر خراسان و محمد بن عمر واقدی قاضی بغداد و هیثم بن عدی اخباری و یحیی بن زیاد فراء شیخ کوفه
۲۰۸	وفات ست نفیسه بنت امیر حسن بن زید صاحب مشهد در مصر
۲۰۹	جنگ عبد الله بن طاهر و نصر بن شبث و انکسار عبد الله
۲۱۰	زفاف مامون خلیفه بسوران(؟) بنت حسن در واسط و وفات ابو عمرو اسحق بن مرار شیبانی و ابو عبیده معمر بن مثنی امامان فاضلان لغت و شداد بن حکیم از کبار حنفیه

فتنهٔ بابک

تاریخ وفات امام شافعی رحمة الله علیه

امام فاضل و عالم محمد ادریس
که در فنون شریعت کسی نبودش یار
ولادتش صد و پنجاه و عمر پنجه و چار
وفات یافت ز هجرت دویست بود و چار

سال	وقایع
٨١١	ابتداء تفضیل علی رضی الله عنه بر سایر چهار یار کزین بافرمان مامون خلیفه در بغداد و وفات ابو عتاهیه شاعر مشهور و سعلی بن نضیر و امام بن عبد الرزاق بن هشام المفسر و اخراج عبد الله بن طاهر متغلبان ربیضه را از اسکندریه بکرید
٨١٢	ظهور محنت خلق قران از زیاده کویان عباسیان بحکم مامون خلیفه و حج او و رفتن عسکر بجانب بابك خرمی کرفتن اهل بیض و جزیره کویدرا و وفات اسمعیل بن حماد بن ابی حنیفه و محمد فریابی و عبد الملك ماجشون از اهل حدیث
٨١٣	اعراض ناس از اهل عباسیان برای تکلیف خلق قران اکراه ایشان
٨١٤	انهزام بابك در جنك محمد بن حمید سر عسکر مامون و شهادت مزبور و وفات عبد الله بن عبد الحکیم فقیه مصر
٨١٥	سفر مامون بروم فتح الثغر و وفات خلف بن ایوب تلمیذ ابو سف ابو زید الغزنی
٨١٦	سفر روم و رجعتش بدیار مصر بعد از سبی و غارت و وفات امام عبد الملك اصمعی جلیس خلفا و رئیس ادبا
٨١٧	سفر مامون بروم بار دیکر برای قتال کفار و استرداد او بعضا ماکن و وفات امام عبد الملك بن هشام امام فن سیر و بشر بن عباس مرنسی از معتزله و عبد الله بن یوسف تنیسی محدث مصر و امام ابو حفص کبیر از کبار حنفیه
٨١٨	بنای حصار روم سرحد بحکم مامون و اجابت کردن خلق جهان و تکلیف تشیع او و امام احمد بن حنبل محمد بن نوح از ائمهٔ دین و حلافت معتصم بالله بعد از موت مامون و انهزام اتباع بابك در جنك اسحق سر عسکر خلیفه
٨١٩	محنت شدیدهٔ امام احمد برای خلق قران در حضور خلیفه و وفات فضل بن دکین محدث کوفه
٨٢٠	انهزام بابك در جنك افشین سر عسکر معتصم و بنای سامرا برای دار الخلافه و ولادت ابن زیاد و وفات خلاد قاری کوفه و قالون قاری مدینه و محمد تقی الجواد بن علی رضا

سال	واقعه
٢٢١	انهزام بابك در جنك بغا سر عسكر معتصم و وفات عبد الله قعنبی زاهد بصره •
٢٢٢	خروج بازيار در طبرستان و اسير شدن بابك در دست افشين باهزار تعب و عقد مصالحه در ميان قيصر و بلغار و تنصّر آنقوم بعد از تسلّم صماقو و زغوره و وفات احمد ازرقی •
٢٢٣	مقتول[ی] بابك در حضور خليفه با شدّ سياست و انهزام توفل قيصر روم در جنك افشين در ملطيه و وفات موسی ابن اسمعيل تبوزكی احد اركان حديث •
٢٢٤	جنك عبد الله بن طاهر امير خراسان با بازيار در طبرستان و انهزام ابو عبيد قاسم بن سلام شيخ العربيّه •
٢٢٥	وفات اصبغ امام اهل مصر و امير ابو دلف قاسم عجلی از نجستان و شجعان جهان و محمد بن سلام بيكندی الحافظ •
٢٢٦	مقتول[ی] افشين در حبس معتصم و مصلوب بازيار بعد از تعب بسيار
٢٢٧	خلافت واثق بعد از موت معتصم در بغداد و جنك اعراب قيس بر والی شام و انهزام ايشان بعد از فساد طغيان و وفات بشر حافی و سعيد بن منصور خراسانی صاحب سنن •
٢٢٨	وفات محمد العتبی شاعر بصره و استيلاء ولاة بنی اغلب بر بلاد جزيرة صقليه يعنی مسينه •
٢٢٩	وفات بن هشام بزّاز شيخ القرّی در بغداد و نعيم بن حماد شيخ حديث در حبس محنت •
٢٣٠	وفات عبد الله بن طاهر والی خراسان و خروج مجوسيان در اندلس و وفات ابو اسحق اسمعيل المعروف بالشالجی از علماء حنيفه •

٢٣١	اصرار واثق بر تکلیف خلق قرآن و شهادت احمد بن نصر حرانی برای امتناع و وفات ابو عبد الله محمد بن اعرابی شیخ العربیة و ابو یعقوب البویطی امام شافعیة در مصر در سجن محنت و ابو تمام طائی شاعر مشهور
٢٣٢	خلافت متوکل بعد از موت واثق و رفع محنت از علمای امت
٢٣٣	وفات محمد بن سماعة القاضی و مقتولی ابن زیات الوزیر و وفات یحیی بن معین شیخ حفاظ
٢٣٤	وفات علی بن المدینی مقدم الحفاظ
٢٣٥	تغییر لباس عسلی بنصارا و وفات ابو بکر ابن شیبه در کوفه و ابو الهذیل محمد العلاف شیخ المعتزله
٢٣٦	خروج ارسیان دیلم و مقتولی ایشان بدست بغا و وفات حاتم اصم در خراسان و ظهور نار عظیم در عسقلان
٢٣٧	خرابی قبر حسین بن علی رضی الله عنه بحکم متوکل
٢٣٨	استیلاء بغا بر تفلیس و احراق کردن او اهل حصار و نزول سفاین کفار بدمیاط و وفات اسحق بن راهویه و بشر ولید کندی قاضی بغداد و حسین سلمی از مشاهیر
٢٣٩	نزول عسکر اسلام بحوالی قسطنطنیه
٢٤٠	وفات احمد بن ابی دواد خصم امام احمد و ابو ثور ابن خالد الکلبی و خلیفه بن خیاط و سحنون مالکی مفتی قیروان و قتیبه بن سعید بلخی محدث خراسان و احمد بن حضرویه از کبار مشایخ

2

٣

٢٤١	وفات امام احمد حنبل در بغداد
٢٤٢	وفات عبد الله بن ذکوان شیخ القرا در دمشق و محمد بن اسلم طوسی و یحیی بن اکثم قاضی بغداد و زلزله عظیمه در اکثر معموره
٢٤٣	وفات ابراهیم صولی شاعر و حارث بن اسد محاسبی قدوه الزهاد و حرمله بن یحیی فقیه مصر
٢٤٤	وفات یعقوب ابن سکیت شیخ اللغه با غدر متوکل خلیفه و هلاک جمع کثیر در اخلاط و سید صیحه عظیمه در جو و نزول برد کثیر در عراق
٢٤٥	وفات مصری ذی النون و ابو تراب النخشبی از کبار مشایخ و هشام بن عماد قاری دمشق و خروج یحیی الحسنی در کوفه و مقتول شدن او و منخسف شدن سیزده قریه در مغرب و عموم زلازل
٢٤٦	وفات شیخ احمد بن ابی الحواری از کبار مشایخ و حفص بن عمر الدوری شیخ القرا و دعبل بن علی خزاعی شاعر رفضه
٢٤٧	وفات ابو عثمان بکر مازنی نحوی و خلافت منتصر بعد از مقتول متوکل در مجلس لهو
٢٤٨	وفات ابو علی کرابیسی فقیه بغداد و طاهر بن عبد الله امیر خراسان و خلافت مستعین بعد از موت منتصر و ظهور دولت بنی لیث صفار در خراسان
٢٤٩	وفات عبد بن حمید الکشی
٢٥٠	وفات احمد البزی موذن مسجد حرام و شیخ قرا و ابو حاتم سهل و سجستانی و ظهور دولت علویه در طبرستان

و ابن سکیت یعقوب متوکل خلیفه سؤال ایدر
که ایکی اوغلم معتز و مؤید می سنه احب یا امام حسن و حسین
احب دکلیدر دیدیکده والله قنبر خادم
علی در اول ایکیسندن خیر ایدی دیو
دیمکله لسانی قفاسندن چکدیلر
شهید ایلدیلر

۲۵۱	ظهور دولت بنی اخیضر از شرفاء حجاز
۲۵۲	خلافت معتز بعد از مقتولیء مستعین و شیوع فتنه و بلاء قحط و غلاء در بغداد و تغلب عیسی عامل رمله
۲۵۳	انهزام کفار اسپانیه از محمد بن عبد الرحمان اموی در جنگ وادی سلیطه و هلاک سه صد هزار کفار و استیلاء یعقوب صفاری بر خراسان
۲۵۴	وفات علی هادی ابن محمد الجواد و ظهور دولت بنی طولون در مصر و شام
۲۵۵	خروج طائفه زنکیان و علویان در بصره و خلافت مهتدی بعد از مقتولیء معتز و وفات محمد بن کرام شیخ کرامیه و استیلاء یعقوب صفاری بر کرمان
۲۵۶	خلافت معتمد بعد از قتل مهتدی و وفات زبیر بن بکار قاضی مکه و امام محمد بن اسمعیل بخاری قدوة الحفاظ در عید فطر
۲۵۷	انهزام سعید بن عسکر خلیفه در جنگ زنکیان و خرابیء بصره و ابله و وفات ابو داود و سلیمان صاحب السنن و استیلاء داعیء کبیر در جرجان
۲۵۸	مقتولی منصور سردار خلیفه در جنگ زنکیان و نزول موفق برادرش برای دفع ایشان و انهزام زنکیان از او و وفات یحیی بن معاذ رازی واعظ بصره
۲۵۹	خرابیء بطایح عراق از غارت زنکیان و وفات امام ابو اسحق جرجانی بنایء قلعه یافا بدست احمد بن طولون و انقراض آل طاهر در خراسان باستیلاء یعقوب بن لیث صفار
۲۶۰	رفتن یعقوب بطبرستان و انکسار او از کثرت باران و وفات امام حسن عسکری و حنین بن اسحق شیخ اطباء عراق و طوق بن مالک امیر عرب شام

[illegible]

٢٦١	اشوب یعقوب درخراسان و فتنهٔ زنکیان دراهواز وفات سوسی قاری رقه و بایزید بسطامی قدوة العارفین و امام مسلم احد ارکان حدیث و احمد بن عمرو خصاف ازکبار حنفیه •
٢٦٢	انهزام یعقوب در جنك موفق در واسط و وفات یعقوب بن شیبه محدث بصره در جنك استیلاء زنکیان بربطایح باسبی و غارت •
٢٦٣	وفات ابن خاقان وزیر متوکل •
٢٦٤	غارت زنکیان واسط را وفات اسمعیل المزنی و ابو درزعه عبد الله رازی ازمشاهیر و بناء شهر قادة در افریقیه بمباشرت ابراهیم اغلبی و بناء جامع احمد بن طولون در مصر •
٢٦٥	وفات ابن الخطب وزیر مستغفر و ابو حفص نیسابوری شیخ خراسان و امام محمد مهدی اخر بنی عشره و محمد بن سحنون امام مالکیه یعقوب بن لیث صفار و استیلاءِ زنکیان بر نعمانیه •
٢٦٦	خرابئ هرمز از غارت زنکیان و وفات شجاع فقیه عراق و انهزام کفار روم در جنك حلف قرعانی سرعسکر ابن طولون •
٢٦٧	انهزام زنکیان در جنك واسط از عسکر موفق •
٢٦٨	سفر حلف سرعسکر خلیفه بجانب روم و مقتولی جمع کثیر از کفار و وفات ابن الحکیم مفتی مصر و انقطاع خطبهٔ عباسیان از مصر •
٢٦٩	بناء قبه عالی بر قبر معاویه بحکم احمد بن طولون •
٢٧٠	مقتولی محمد عقیمی رئیس زنکیان بدست موفق در قلعهٔ مختاره از قلاع جزایر شط العرب و دفع فتنهٔ ایشان از قوم مشوم و وفات احمد بن طولون امیر مصر و داود بن علی ظاهر امام ظاهریه •

ظهور فتنهٔ زنکیان

ابن طولون [illegible] •
[illegible] •
[illegible] •
[illegible] •
[illegible] •
[illegible] •
[illegible] •
[illegible] الی الان •
[illegible] •

مهر
[illegible] •

٢٧١	وقعهٔ طوحین درمیان عسکر موفق و خمارویه در فلسطین و انهزام معتضد
٢٧٢	
٢٧٣	وفات ابن ماجه محمد قزوینی محدث شرق و محمد بن عبد الرحمن اموی از ملوك مصر
٢٧٤	
٢٧٥	وفات ابو داود سلیمان بن اشعث سجستانی صاحب السنن
٢٧٦	انهزام عسکر افشین سر عسکر خلیفه در حلب خمارویه امیر مصر و وفات ابن قتیبه عبد الله بن مسلم دینوری و بقی بن مخلد محدث اندلس
٢٧٧	وفات ابو حاتم محمد رازی حافظ مشرق و امام یعقوب بن سفیان نسوی
٢٧٨	ظهور قرامطه در کوفه و خلافت معتضد بعد از موت موفق
٢٧٩	ممنوع شدن اهل نجوم و قصه خوانان و فلسفیات از جمعیت و افاده و بیع و شرای کتب فلاسفه و وفات احمد بن ابی خیثمه المورخ و امام ابو عیسی محمد بن مهدی صاحب سنن و فخر الحفاظ
٢٨٠	وفات عثمان بن سعید دارمی از حفاظ حدیث

۲۸۱	مصالحه معتضد وخمارویه و وفات ابو العینا محمد بن قاسم البصری و احمد بن داود ابو حنیفه دینوری
۲۸۲	اعتبار نوروز در حزیران بحکم معتضد و شروع سبّ معاویه در بغداد و مذبوح خمارویه ملک مصر در جامه خواب
۲۸۳	توریث ذوی الارحام بفرمان معتضد و ابطال اعتبار نوروز و انهزام رافع از عمرو بن لیث در جنگ خراسان و وفات سهل بن عبد الله دشتری قدوة المشایخ
۲۸۴	وفات ابو عمرو المستملی محدث نیشابور و ابو عباده الولید البحتری امیر شعرا و ظلمة شدیده در مصر و هبوب ریاح سرخ و زرد در مصر
۲۸۵	وفات ابو اسحق حربی در بغداد ابو العباس محمد بن یزید شیخ النحاة و کسوف تمام شمس در شوال و زلزله و الحاق کردن معتضد دار الندوه بمسجد حرام
۲۸۶	ظهور ابو سعید الجنابی رئیس قرامطه در بحرین و انهزام عمرو بن لیث از اسمعیل بن احمد سامانی در جنگ ماوراء نهر و اسیر شدن او و وفات محمد بن وضاح محدث قرطبه
۲۸۷	انهزام عباس غنوی سر عسکر بغداد در جنگ جنابی و انهزام قاسم بالحق محمد از اسمعیل سامانی در جنگ خراسانی و وفاتش
۲۸۸	خروج عبد الله شیعی در مغرب و وباء مفرط در آذربیجان و وفات عثمان بن سعید و انماطی مفتی بغداد
۲۸۹	خروج یحیی بن ذکرویه قرمطی در شام و خلافت مکتفی بعد از فوت معتضد و وفات عمرو بن لیث در حبس
۲۹۰	استیلاء قرامطه بر دمشق و انهزام عسکر مکتفی از ایشان و انهزام قرامطه در جنگ مصر

٢٩١	حروب ترك وروم وقرامطه در خراسان وانطاكيه وشام با عسكر اسلام و وفات احمد ثعلب شيخ الادب و محمد الشهير بقنبل شيخ القرّا در مكه و فتح انطاكيه بالسيف •
٢٩٢	انقراض بنی طولون بمقتولی هارون بن خمارويه در جنك محمد بن سليمان سر عسكر مكتفی وضبط كردن بلاد مصر را و وفات ابو بكر احمد البزار صاحب المسند و طغيان دجله و خرابی بغداد •
٢٩٣	خرابی بلاد شام از قرامطه و انهزام عسكر قرامطه از عسكر خليفه در جنك كوفه و وفات ابو العباس شاعر مشهور و احمد بن عمرو دينوری صاحب المجالس •
٢٩٤	استيصال قافلهٔ حجاج عراق بدست ذكرويه قرمطی و مقتولی ذكرويه در جنك عسكر بغداد •
٢٩٥	وفات ابراهيم بن معقل محدث نسف و ابو بكر اسمعيل از حفاظ و احمد بن محمد المعروف بابی الحسين النوری از كبار مشايخ و اسمعيل بن سامانی و خلافت مقتدر بعد از موت مكتفی •
٢٩٦	خلافت ابن المعتز بعد از خلع مقتدر و عودت مقتدر بخلافت بعد از مقتولی ابن المعتز و ظهور انقراض دولت بنی اغلب در افريقيه و انهزام طاهر صفاری در جنك عسكری در فارس •
٢٩٧	وفات عمرو بن عثمان مكی قدوهٔ زهاد و محمد بن داود ظاهری مفتی بغداد از علت عشق و ظهور دولت عبيديه و فاطميه در مغرب و ظهور دولت ادارسه در فارس و بنی مدرار در سجلماسه و بنی رستم در تاهرت •
٢٩٨	والی شدن حسين بن حمدان بديار بكر و ربيعه و استيلاء عبد الله بر طرابلس غرب و وفات جنيد بغدادی سلطان العارفين و محمد بن ولاد النحوی •
٢٩٩	نهب بغداد محبوسی و زير ابن فرات و وفات ابن كيسان محمد و احمد شيخ النحاة •
٣٠٠	وفات احمد بن راوندی از علماء زنادقه و استيلاء عمرو بن يعقوب صفاری بر سيستان محصوری او از آل سامان •

[illegible]

٣٠١	اشتهار حلاج منصور در بغداد و مقتولی ابو سعید جنابی رئیس قرامطه و وفات احمد سامانی و ابو بکر قومانی و محمد بن احوم از ائمهٔ حدیث و استیلاء محمد تزار عبد الله بر اسکندریه و فیوم
٣٠٢	انهزام مهدی مغربی از تونس سر عسکر مقتدر در جنك اسکندریه
٣٠٣	وفات امام احمد بن شعیب نسائی و حسن بن سفیان نسوی و ابو علی محمد الجبائی از ائمهٔ معتزله و بنای حصار مهدیه در سواحل افریقیه بحکم عبید الله مهدی
٣٠٤	وفات زیادة الله افریقیه
٣٠٥	وفات احمد بن سریج شیخ شافعیه و احمد بن یحیی از مشایخ کبار و انهزام عبید الله از مقتدر خلیفه در جنك رشید
٣٠٦	انقراض دولت صفاریه در خراسان
٣٠٧	خرابی بصره از غارت قرامطه و وفات ابو یعلی احمد موصلی از حفاظ انقراض دولت بنی ادریس در مغرب اقصی مغلوبی قیصر
٣٠٨	حروب و فتن در بغداد و جنك شدید در میان الیون قیصر روم و بلغار و اکروس و مغلوبی قیصر
٣٠٩	مقتولی حسین بن منصور حلاج در بغداد و وفات ابو العباس و ابو حمزه خراسانی از کبار صوفیه
٣١٠	وفات ابو بشر محمد الدولابی و امام ابو جعفر محمد بن جریر طبری از کبار سور حیی

سال	وقایع
٣١١	شبیخون و قتل سکان بصره بدست ابوطاهر جنابی سر عسکر قرامطه و وفات ابوبکر احمد الخلال و زجاج نحوی و ابن خزیمه و محمد بن زکریا رازی قدوه اطبا •
٣١٢	استیلاء قافله حجاج عراق بدست ابوطاهر و فتح فرغانه از ترکستان و مقتولی ابن فرات و وزارت عبدالله خاقانی •
٣١٣	استیلاء قرامطه بر کوفه و عودت حجاج عراق از راه حج •
٣١٤	استیلاء روم بر ملطیه و انسداد راه کعبه •
٣١٥	انهزام عسکر خلیفه در جنگ قرامطه و استیلاء روم سمیساط و وفات ابوبکر رازی از حفاظ و اخفش صغیر ابوالحسن البغدادی گرفتن عبدالرحمن الناصر حصار طلیطله را از اسپانیه و ظهور دولت بنی زیاد از دیالمه •
٣١٦	خرابی رحبه و رقه و هیت با استیلاء قرامطه و وفات سراج شیخ نحاة و محمد بن عقیل و شیخ بلخ و ابوعوانه یعقوب اسفراینی از حفاظ حدیث و استیلاء دمشق بر اخشید •
٣١٧	قلع الحجر الاسود و باب کعبه بعد از قتل عام حجاج بدست ابوطاهر قرمطی در یوم ترویه و نقل حجر الاسود ببلاد هجر و خلافت قاهر بعد از مخلوعی مقتدر و خلافت مقتدر بار دیگر و وفات احمد بن حسین البردعی •
٣١٨	ظهور دولت آل الیاس و از فروع سامانیان در کرمان •
٣١٩	استیلاء مرداویج الدیلمی بر همدان و انهزام عسکر خلیفه در جنگ او و وفات شیخ المعتزله ابوالقاسم عبدالله کعبی محمد بن فضل بلخی قدوه الزهاد
٣٢٠	خلافت قاهر بعد از مقتولی مقتدر در جنگ مونس و وفات محمد بن یوسف فربری راوی بخاری و ابن خیران حسین شیخ شافعیه در بغداد ظهور دولت آل بویه در فارس و وفات محمد کیسان •

سنه	وقایع
٣٢١	وفات امام احمد طحاوی شیخ حنیفه و ابو هاشم عبد السلام شیخ معتزله و ابن درید محمد لغوی و خیر النساج از مشایخ صوفیه و مونس خادم مقتدر و ابو الولید محمد ازرقی المورخ •
٣٢٢	خلافت راضی بالله بعد از مخلوعی قاهر بی چشم و استیلاء علی بن بویه بر فارس و مقتولی مرداویج دیلمی و حروب محمد بن علی شلمغانی بدعوای ربوبیه و مقتولی او و وزارت ابن مقله و وفات ابو بکر کتانی و ابو علی رودباری از کبار مشایخ •
٣٢٣	تعزیره ابن شنبود برای قرائت شواذ در صلوة و انهزام عسکر بغداد از ناصر الدوله در جنگ موصل و وفات ابو بکر احمد الکندی و ظهور دولت اخشیدیه در شام و آل حمدان در موصل •
٣٢٤	معزولی شدن ابن مقله و وفات احمد ابن مجاهد مقری عراق و امام ابو الحسن اشعری •
٣٢٥	حروب مقتدر در میان ابو عبد الله ناصر اهوازی ابن رائق والی بصره و استیلاء عسکر تتار بر جزیره سیسه برای عصیان •
٣٢٦	استیلاء بجکم ترکی بر امور خلافت و قطع ید ابن مقله بتهمت مکاتبه و استیلاء معز الدوله بر اهواز و وفات جحظه برمکی از مشایخ شعرا •
٣٢٧	انهزام دمشق در جنگ سیف الدوله انهزام ابن رائق در جنگ محمد بن طغج اخشیدی و وفات ابو عمرو ابو سعید اصطخری شیخ شافعیه و ابن مقله و ابو بکر ابن انباری شیخ ادب •
٣٢٨	انهزام ناصر الدوله بحکم سر عسکر خلیفه در جنگ موصل و وفات ابن ابی حاتم عبد الرحمن رازی و ابو بکر محمد خرائطی و مبرمان نحوی شارح سیبویه و انهزام عسکر اندلس از جلالقه •
٣٢٩	وفات ابو بکر صیرفی شیخ شافعیه و خلافت متقی بعد از موت و استیلاء قیصر بر نواحی دیار بکر رجعت او بعد از گرفتن سندیل عیسی از کنیسه رها با صلح و غلاء عظیم در بغداد و انهزام دیلمی در جنگ ابو علی وزیر نصر سامانی
٣٣٠	طغیان دجله و وباء مفرط و غلاء در بغداد و جنگ سیف الدوله بریدی در مداین و استیلاء ملک بلغار بر نواحی استانبول و حروب عظیمه و استیلاء فرنگ بر شرقی اندلس •

٣٣١	استیلاء ناصر الدوله بر بغداد و وفات ابوبکر غزغانی و ابو محمد عبد الله منازل از شیوخ صوفیه و نصر ابن احمد سامانی •
٣٣٢	جنگ شدید توزون بنی همدان در عراق و وفات ابو العباس احمد ابن عقده از حفاظ و ابن ولاد احمد نحوی و ظهور دولت ابو یزید خارجی در افریقیه •
٣٣٣	خلافت مستکفی بعد از میل کشیدن بچشم متقی انهزام عسکر اخشیدیه از سیف الدوله در جنگ حلب و استیلاء احمد بن بویه • در اطراف بغداد و محصوری نظار ابو الیزید در مهدیه •
٣٣٤	تمکن سیف الدوله با خطبه و سکه در بغداد و خرابی آن بلاد از هرج و مرج و خلافت مطیع با صد دینار • وظیفه یومیه بعد از میل کشیدن بچشم مستکفی و وفات ابوبکر صنوبری شاعر مشهور و علی بن عیسی • وزیر
٣٣٥	وفات ابن قاص طبری از شافعیه و ابوبکر صولی از شعرا و انهزام خوارج افریقیه از منصور بالله در جنگ قروان •
٣٣٦	وفات ابن شاذی حافظ عراق و ظهور دولت بنی کلب در جزیره صقلیه یعنی میسنه و وفات ابوبکر اسکاف از کبار حنفیه •
٣٣٧	انهزام سیف الدوله از کفار روم در جنگ مرعش و حوالی عرق بغداد از طغیان شط •
٣٣٨	وفات ابو جعفر نحاس نحوی و عماد الدوله علی بن بویه •
٣٣٩	انهزام سیف الدوله از کفار در جنگ اناطولی و نقل حجر الاسود از بصره بکعبه بحکم رئیس قرامطه و وفات احمد بن دری از حفاظ و ابو نصر محمد فارابی معلم ثانی •
٣٤٠	وفات ابو سعید اعرابی و ابو اسحق مروزی شیخ شافعیه و ابو قاسم عبد الرحمن زجاجی و قاسم ابن اصبغ محدث اندلس و ابو الحسن کرخی شیخ حنفیه در عراق و تنصر ملک ترک روس و متابعت ایشان و قیصر روم •

[illegible]

٣٤١	استیلاء کفار روم بر سروج و وفات منصور بالله فاطمی
٣٤٢	اسیر شدن والی دمشق بدست سیف الدوله و وفات ابراهیم رقی شیخ صوفیه و ابن شوزب محدث واسط و اسحق بن محمد حکیم سمرقندی
٣٤٣	انهزام کفار روم از سیف الدوله در جنگ عظیم و وفات ابو عبد الله ابن احرب محدث نیشابوری
٣٤٤	وفات عمرو السماک مسند بغداد و ابوبکر ابن حداد شیخ شافعیه و ظهور دولت بنی طبایع ز کوفه و یمن
٣٤٥	انهزام قیصر سفاین از اهل اسلام در جنگ کرید و غلبهء روم بر طرسوس و وفات ابن ابی هریره شیخ شافعیه و استیلاء سیف الدوله بر بلاد روم با قتل و غارت
٣٤٦	جزر کردن بحر فارس خارج از حد و ظهور جزایر و منخسف شدن اهل و طالقان از زلازل عظیمه و وفات ابو الحسن صرافی در مصر و ابو الحسن ابن قطان بغدادی
٣٤٧	استیلاء کفار بر آمد و انهزام سیف الدوله از روم در جنگ قنسری استیلاء معز الدوله بر اقلیم جزیره و وفات ابن درستویه نحوی و ابن یوسف مورخ روم
٣٤٨	خرابهء رها و حران و هارونیه از استیلاء کفار و وفات ابو محمد جعفر خلدی شیخ صوفیه در بغداد و استیلاء جوهر قاید بر بلاد فارس و طاهرت
٣٤٩	وقعهء هایله در میان سنیان بغداد و روافض و غلبهء روافض و تقویت بنی و معز الدوله و مسلمان شدن ده هزار خرگاه از اتراک و انهزام سیف الدوله از روم در جنگ اماسیه و غرقهء حجاج مصر از سیل عظیم در کنار بحر
٣٥٠	بنای دار السلطنه در بغداد برای معز الدوله و انقراض بنی اخیضر شرفا از حجاز و ظهور بنی هاشم در مکه و گرفتن کفار روم جزیرهٔ کرید از اهل اسلام و وفات عبد الملک سامانی از سقط در لعب چوگان

٣٥١	قیصر شدن نکفور دمشق و انهزام سیف الدوله از او در جنك و حلب و قوت رافضیان و نقش لعن سلف در ابواب مساجد بغداد و وفات ابوبكر نقاش المفسر و ابو الحسین احمد المعروف بقاضی الحرمین
٣٥٢	اجراء ماتم كربلا بفرمان معز الدوله و وفات ابو محمد حسن وزیر مهلب
٣٥٣	انهزام معز الدوله در جنك ناصر الدوله و وفات ابو سعید احمد الجزری و ابوبكر بزاز محدث بغداد و حج كردن خلف بن احمد صفاری و انهزام كفار از عسكر معز در جنك صقلیه
٣٥٤	بناء حصار قیصریه بدست دمشق و استیلاء بر مصیصه و ترسوس و انطاكیه و اخراج سلمان از قبرس و استیلاء خلف بن احمد بن سجستان
٣٥٥	تفرق و تلاشی قافله مصر و شام از غارت بنی سلیم و وفات قاضی الجماعه منذر بلوطی در قرطبه و ابو حامد احمد شازلی از فقها
٣٥٦	وفات معز الدوله و ابو الفرج اصفهانی صاحب الاغانی و سیف الدوله علی و كافور اخشیدی
٣٥٧	تقاعد حجاج از حج برای فقد طریق و انقراض اخشیدیه از مصر و شام و استیلاء عضد الدوله بر كرمان
٣٥٨	دخول جوهر قاید بمصر و ضبط كردن او برای معز عبیدی و وفات ناصر الدوله حسن همدانی و استیلاء كفار بر حمص
٣٥٩	مقتولی نكفور قیصر بعد از گرفتن انطاكیه و انقراض دولت آل الیاس بمقتولی سلیمان در جنك عضد الدوله در كرمان و استیلاء ابن فلاح از جانب جوهر بر طبریه و دمشق و ظهور دولت اكراد حسنویه در دینور
٣٦٠	استیلاء قرامطه بر دمشق و وفات ابن العمید الوزیر و مقتولی زیری ملك افریقیه در جنك جعفر امیر زاب و تمام بناء قاهره مصریه و جامع ازهر بدست جوهر

ابتداء بناء قاهره اجوهر الكلی عسكر
اسقاطنده قاهر فلك
مریخ طالعنده واقع اولمغله
قاهره تسمیه اولندی
[illegible]

٣٦١	تلاشی قافلهٔ حجاج عراق ازغارت بنی هلال و وفات محمد الخشنی مورخ اندلس و رحلت معز الفاطمی از مغرب بمصر با خیل و حشم ●
٣٦٢	انهزام کفار بعد از غارت نصیبین در جنگ معز الدوله و اسیر شدن دمستق و انقطاع قرامطه از دمشق بعد از انهزام در جنگ حسنان و وفات ابو جعفر هندوانی و شیخ حنفیه ابن خانی شاعر اندلس ●
٣٦٣	انقطاع خطبهٔ آل عباس از حرمین با فرمان معز و عودت حجاج عراق از طریق و وفات ثابت بن سنان از حکماء مورخین ●
٣٦٤	ظهور فتنهٔ عیاران در بغداد و استیلاء عضد الدوله بر عراق و وفات ابو بکر ابن سنی از حفاظ و خلافت طایع بعد از وفات مطیع و انهزام عز الدوله در جنگ عضد مخلوعی او ●
٣٦٥	استقرار عضد در فارس و کرمان و وفات ابو علی ماسورجی و ابو احمد ابن عدی صاحب الکامل از حفاظ و ابو محمد قفال شاشی و معز الدین از فاطمیه ●
٣٦٦	جنگ عضد الدوله و عز الدوله و مردن حسن جنابی رئیس قرامطه و رکن الدوله حسن بن بویه و مستنصر صاحب اندلس و غارت کردن ابو القاسم علی کلبی بر قلوری ●
٣٦٧	مقتولی عز الدولهٔ بختیاری در جنگ برادرش عضد و هلاکت یوسف جنابی رئیس قرامطه و وفات ابو القاسم بصره اباد از کبار مشایخ و ابو بکر بن قوطیه و وزیر عضد الدوله با صلب سیاست ●
٣٦٨	وفات ابو بکر قطیعی محدث عراق و ابو سعد حسن صیرفی و بناء سور مدینه منوره بحکم عضد الدوله و استیلاء او بر دیار بکر ●
٣٦٩	وفات عبد الله دود بادی از کبار مشایخ و ابو بکر نقاش المحدث و ابو بکر محمد غندر بغدادی و استیلاء عضد بر همدان و ری ●
٣٧١	وفات ابو بکر احمد جصاص رازی از شیوخ حنفیه و ابن خالویه نحوی و ابو منصور ازهری صاحب التهذیب در لغت و وفات ابو بکر محمد اجری از کبار شافعیه ●

٣٧١	وفات امام ابوبکر اسمعیل و سوی بن رقاد از شعرا و ابوسعید و[ ]ی و ابوعبدالله بن خفیف شیرازی و از کبار مشایخ و استیلاء عضدالدوله بر طبرستان •
٣٧٢	تمام شدن بناء بیمارستان عضد در بغداد • و ولایت صمصام الدوله بعد از موت پدرش عضد و شهادت علی کلبی ملک صقلیه در جنگ فرنک •
٣٧٣	وفات ابوعثمان مغربی از شیوخ نیسابور •
٣٧٤	وفات ابن نباته خطیب حلب و ابوالفتح ازدی از حفاظ •
٣٧٥	وفات ابوزرعه احمد رازی و ابوالقاسم داركی شیخ شافعیه
٣٧٦	انهزام دیلمیان در جنگ ترک و وفات ابواسحق مستملی و ابوبکر ابن شاذان شیخ شافعیه •
٣٧٧	غلاء سفرط در بغداد و وفات ابوعلی حسن فارسی شیخ العربیه ابوالحسن انطاکی •
٣٧٨	بناء رصدگاه اول در بغداد با فرمان شرف الدوله وفات ابوسعید سجزی ابوبکر وراق حاکم کبیر نیسابوری از حفاظ
٣٧٩	طغیان عیاران در بغداد و وفات شرف الدوله و ابوبکر زبیدی شیخ العربیه و ابوعبدالله رودباری از مشایخ شام •
٣٨١	ظهور خواقین ترک از نسل افراسیاب در سمرقند و انقراض دولت الحمدان از موصل و ظهور دولت بنی عقیل و وفات ابوحیان توحیدی و از مشاهیر عصر •

سال	وقایع
٣٧١	خلافت قادر بالله بعد از خلع شرف الدوله طایع را و هرج مرج در در بغداد و وفات سعد الدوله بن سیف الدوله و جوهر قاید و ابو بکر بن مهران
٣٧٢	مقتول ابو حسن کوکبی وزیر بهاء الدوله برای ابطال ماتم عاشورا و وفات احمد عسکری صاحب الامثال
٣٧٣	احضار شخصی از یاجوج و ماجوج بمجلس خلیفه و انهزام عسکر نوح سامانی از بغراخان در جنگ اسبیجان
٣٧٤	تقاعد حجاج عراق و شام از حج و وفات ابو اسحق الصابی و انهزام ابو علی سیمجور از سبکتکین در جنگ عراق
٣٧٥	وفات اسمعیل بن عباد الشهیر بصاحب وزیر فاضل مؤید الدوله و امام ابو الحسن علی دارقطنی و ابو حفص ابن شاهین از کبار حفاظ و ابو الحسن ابن سکره از شعراء
٣٧٦	وفات ابن بطه امام حنابله و ابو طالب مکی صاحب القوت و ظهور دولت آل فریغون از خوارزمیان در خوارزم
٣٧٧	وفات فخر الدوله علی بن بویه و ابن شمعون الواعظ و نوح بن منصور سامانی و ظهور دولت سبکتکین در خراسان
٣٧٨	وفات امام ابو سلیمان خطابی صاحب المعالم و ابو بکر ادفوی المفسر
٣٧٩	طغیان روافض در ماتم یوم غدیر و احداث یوم غار هجرت و وفات ابو غلبون مقری و انقطاع خطبه آل سامان و باستیلاء محمود بر جمیع بلاد
٣٨٠	وفات قاضی ابو الفرج معافا النهروانی و انقراض آل سامان در خراسان و ماوراء نهر

نه تن بودند آل سامان منصور
شش پادشاه خراسان مذکور
اسمعیل و احمد و نصر
و عبدالملک و منصور
و نوح و

۳۹۱	وفات ابن حجاج از مشاهیر شعرا
۳۹۲	وفات عثمان ابن جنی شیخ العربیه و ظهور دولت بنی مروان در دیار بکر
۳۹۳	وفات ابو اسحق طبری و اسمعیل بن حماد جوهری صاحب اللغه انتزاع سلطان محمود مملکت سجستان را از خلف بن احمد و وفات ابو اللیث سمرقندی از کبار فقهاء حنفیه
۳۹۴	ابتداء دولت کاکویه از فرع بنی بویه در یزد و اصفهان
۳۹۵	وفات احمد فارس لغوی و ابو عبد الله ابن منده از حفاظ اصفهان
۳۹۶	انقراض نسل ملوک بلغار و تغلب اعیاد اروام در بلاد ایشان و وفات ابو العباس احمد یسوی از مشایخ صوفیه
۳۹۷	خروج ابو رکوه در رقه و مقتولی او در حصن حاکم بامر الله و وفات اصبغ بن فرج مفتی اندلس و ابو الفرج الببغا شاعر مشهور و انهزام ایلوغ خان از سلطان در جنک بلخ
۳۹۸	غلبه سنیان در جنک رافضیه بغداد و زلزله عظیمه در دینور هدم کردن حاکم بامر الله کنیسه قمامه را و وفات بدیع الزمان همدانی و احد لالی و ابو نصر احمد کلاباذی از حفاظ و نزول سیل عظیمه در بغداد
۳۹۹	رجوع قافله عراق از طریق هلاکی قافله بصره در بریه و وفات ابو عباس نحوی و ابو العباس نامی از شعرا و خلف بن احمد صفاری از ملوک و احمد عباکی از مشاهیر شعرا
۴۰۰	بناء جامع حاکم در مصر وفات ابو مسعود دمشقی و ابو نعیم اسفرائنی از حفاظ و ظهور فعل عجیبه از حاکم بامر الله در مصر

٤٠١	وصول دعوت حاکم بامر الله بعراق و وفات ابو عبید احمد هروی از مشاهیر لغت
٤٠٢	ثبوت تزویر نسب فاطمیه در محکمهٔ بغداد و وفات ابن جمیع صاحب المعجم ابن ربّان حسین مصری از فقهاء عراق
٤٠٣	استیصال غلبهٔ الخاجی قافلهٔ حجاج عراق و وفات بهاء الدوله از آل بویه و ابو الولید ابن فرضی مورّخ اندلس و یوسف زماری از شعرا و مقتولی شمس المعالی قابوس از بنی زیاد
٤٠٤	وفات امام الطیب سهل صعلوکی و امام ابو الفرج نهروانی مقری بغداد و ابن کج دینوری شافعیّه
٤٠٥	ممنوع شدن زنان مصر از خروج بحکم حاکم بامر الله و وفات بکر بن شاذان واعظ بغداد ابن نباته از شعراء بغداد و ابو عبد الله ابن بیع حاکم نیشابوری و متابعت بوسنهٔ بلغار و هلاک هلال از آل حسنویه بعد از انهزام در جنگ بدر
٤٠٦	وفات ابو حامد سفرانی شیخ شافعیّه در عراق و ابو علی دقاق از کبار مشایخ و انهزام حماد در جنگ فارس ملک افریقیّه و انقراض آل فریغون در خوارزم و انهزام سلیمان مروان از علی بن حمود در جنگ قرطبه
٤٠٧	انهزام روافضیان واسط در جنگ سنیّان و انهدام قبهٔ صخرهٔ قدس و وفات ابو الحسن محاملی از کبار شافعیّه و فخر الملک از وزراء مؤلف فخری در جبر و مقابله و ظهور دولت بنی حمود العلوی در اندلس و بنی اسد در حلّه
٤٠٨	فتنهٔ عظیمه در میان روافض و سنیّان بغداد و وفات ابو الفضل جرجانی شیخ القری و انهزام حماد بن یوسف در جنگ معز ملک افریقیّه و انقراض دولت بنی زیاد در یمن
٤٠٩	وفات حافظ عبد الغنی بن سعید ازدی
٤١٠	انهزام شرف الدوله خاقان ترک در جنگ سلطان محمود و استیلاء سلطان محمود بر بعض هند و وفات ابو مردود اصفهانی و ابن بابک شاعر مشهور

سال	وقایع
٤١١	غلاء مفرط در بغداد و وفات حاکم بامر الله و منصور فاطمی از اشقیاء ملوک و حسن بن اسحق امیر کلام فردوسی طوسی
٤١٢	وفات ابو سعید مالینی طاوس فقرا و غنجار بخاری از شیوخ حدیث و ابو عبد الرحمن سلمی از مشایخ صوفیه از شعرا و ظهور دولت آل نجاح در یمن و مقتولی بعض شقی رای ضرب حجر الاسود در حرم
٤١٣	وفات سلطان الدوله در شیراز و ابن بواب و ابو الفضل جارودی
٤١٤	استیلاء سلطان محمود بر بعض قلاع هند و وفات ابن جهضم همدانی از کبار مشایخ در حرم مکه و ظهور دولت بنی مرداس در حلب
٤١٥	وفات قاضی عبد الجبار همدانی از کبار معتزله و محمد بن سفیان مقری قیروان صاحب الهادی
٤١٦	وفات شرف الدوله و ابو الحسن تهامی از کبار شعرا
٤١٧	طغیان عیاران در بغداد و وفات ابو العلی صاعد نزیل اندلس و ابو بکر قفال شیخ شافعیه و ابو الحسن حمامی مقری عراق
٤١٨	فتح سومنات هند بدست سلطان محمود و وفات ابو اسحق اسفراینی استاد مشایخ و نزول برد عظیم در جمیع بلاد عراق و انجماد میاه
٤١٩	وفات عبد المحسن صوری از شعرا و ابن فخار شیخ مالکیه در قرطبه و انقراض طبقه اولی از ملوک باوند در طبرستان و استیلاء سلطان محمود بر شهر ری و منکوبی مجد الدوله
٤٢٠	هبوب ریاح شدیده و برد عظیمه در عراق و وعظ قادر بالله الخلیفه از تالیف خود و مقهوری رافضیه و وفات علی ربعی از نحاة و مقتولی اسد الدوله صالح در جنگ انوشتکین

سال	وقایع
۴۲۱	قتال رافضیان وسنیان برای ماتم عاشورا در بغداد و انهزام کفار درجنگ شام و وفات ابن دراج احمد قسطلی از شعرا و سلطان محمود غزنوی و ابو احمد ابن محمد مرزوقی شارح حماسیه•
۴۲۲	حروب فریقین در بغداد و مقهوری شیعه و خلافت قایم بامر الله بعد از وفات قادر بالله و انقراض دولت بنی امیه در اندلس•
۴۲۳	استیلاء مسعود بن محمود بر اصفهان و قتل عام سکان آن بلده•
۴۲۴	طغیان حرامیان بغداد و وفات ابوبکر دستانی و شیخ ابو اسحق کارزونی•
۴۲۵	وفات ابوبکر احمد برقانی از حفاظ و احمد عقیلی حلبی صاحب الحلاق•
۴۲۶	غزوه مسعود بدیار هند و غانم شدن عسکر او و وفات ابن شهید شاعر اندلس•
۴۲۷	وفات ثعلبی المفسر و ابو الفضل الفلکی و طاهر لدین الله فاطمی محصوری اکحل ملک صقلیه در حال صد•
۴۲۸	وفات ابوبکر بن اسحق سنجی بن اصفهانی محدث نیسابور و امام احمد قدوری از کبار حنفیه و مهیار دیلمی از شعرا و غلاء سفرط در جمله بلاد و استیلاء طغرل بر نیسابور و وفات ابو علی حسن بن عبد الله ابن سینا
۴۲۹	وفات ابو عمر احمد طلمنکی مقری اندلس و ظهور دولت بنی صلیح در یمن مفتوحی شبل الدوله از بنی مرداس در جنگ انوشتکین•
۴۳۰	استیلاء آل سلجوق بر خراسان و وفات ابو نعیم اصفهانی از حفاظ و قاضی ابو زید از کبار حنفیه و امام ابو منصور ثعلبی شیخ الادب و شیخ ابو الفتح بستی از شعراء نامدار•

تاریخ وفات ابو الفتح البستی

شیخ عالی قدر حجة الدین ابو الفتح•
آنکه بود مقتدای اهل فضل و سرور•
اهل کلام چار صد بسی و دو از زمان•
احمد در گذشت در مه شوال جان سرور•
والسلام•

سال	وقایع
٤٢١	وفات ابو القاسم وحسن بن احمد عنصری از مشاهیر شعرا •
٤٢٢	وفات ابو العباس مستغفری از شیوخ حدیث و زلزلهٔ عظیمه در تبریز و افریقیه و ظهور دولت سلجوقیه در خراسان و انهزام سلطان مسعود غزنوی از سلاجقه در جنگ بریهٔ خراسان •
٤٢٣	وفات قاضی محمد بن عباد صاحب اشبیلیه و انهزام سلطان مسعود غزنوی از انوشتکین در جنگ دامغان و پادشاهی محمد بن محمود غزنوی الاعمی و مقتولی مسعود و ظهور دولت سلجوقیه در کرمان •
٤٢٤	زلزله عظیمه در تبریز و تلف نفوس کثیره در زیر هدم و پادشاهی مودود بعد از جنگ با محمد و قتل او و اولادش و انوشتکین و استیلاء طغرل سلجوقی بر طبرستان و جرجان •
٤٢٥	استیلاء طغرل بر شهرزور و قتل سکان آن بلده عامة و خطبهٔ ابو کالیجار در بغداد و وفات جمهور امیر قرطبه و اسلام ده هزار خرگاه از اتراک و انهزام معز بن بادیس از عرب در جنگ افریقیه و ظهور ملوک طوایف در اندلس •
٤٢٦	وفات ابو عبد الله صیمری شیخ حنفیه در بغداد و تمام بن غالب لغوی و ابو الحسن بصری از کبار معتزله •
٤٢٧	وفات مکی بن طالب شیخ اندلس و ابو نصر سنازی •
٤٢٨	استیلاء طغرل بر اصفهان و وفات ابو محمد جوینی شیخ شافعیه •
٤٢٩	غلاء عظیم در بغداد و وفات ابو الحسن عبد الرحمن قدوری •
٤٣٠	وفات ابو کالیجار عز الملوک مرزبان دیلمی و ابو طالب بن غیلان مسند عراق و تمام بنای سور شیراز بحکم عز الملوک المرنور و وفات ابو سعید بن ابو الخیر از کبار مشایخ •

٤٤١	قتال فرقین برای ماتم عاشورا در بغداد و وفات ابو القاسم اقلیلی وزیر اندلس و سلطان مودود غزنوی •
٤٤٢	وفات ملك العزیز بویهی و ابو القاسم عمر ثمانینی از نحاة و طلوع نجم دو ذوابه •
٤٤٣	قتال فرقین یعنی سنیان و رافضیان در بغداد و غلبهٔ اهل سنت و گرفتن طغرل اصفهان را بعد از محاصرهٔ یك سال و وقعهٔ عظیمه در میان اهل مصر و بادلیس و مخذولی مغاربه و پادشاهی عبد الرشید در غزنه و بعد از فرار علی بن مسعود •
٤٤٤	خرابی کرخ بعد از خذلان شیعه و عقد مجلس عظیم در بغداد برای نسب فاطمیه و انکسار عسکر عضد در نواحی عراق با نهب و غارت و انقراض دولت بنی کلب در صقلیه •
٤٤٥	وصول طایفهٔ سلجوقیه بحلوان و وفات ابو سعید سمان از حفاظ حدیث •
٤٤٦	حروب عظیم در میان بنی بادلیس و عرب مصر در افریقیه و وفات ابو علی اهوازی مقری شام و ابو یعلی الخلیلی از حفاظ و ابو العباس احمد ناطفی از کبار حنفیه •
٤٤٧	استیلاء طغرل بر عراق باستدعای خلیفه برای دفع ساسیری و وفات ابو الفتح سلیم بن ایوب رازی المفسر و انقراض دولت آل بویه •
٤٤٨	وفات امام شمس الائمه عبد العزیز بن احمد حلوانی و عقد مصاهره در میان طغرل و قایم و قحط عظیم و وباء مفرط در مصر و تموج بحر فنش در عراق و وفات امام عبد الکریم فارسی و ظهور دولت ملثمین در مغرب و ملوك شبانکاره در فارس •
٤٤٩	وباء مفرط در ماوراء النهر و وفات شیخ الاسلام ابو عثمان اسمعیل صابونی و ظهور دولت بنی طغتکین در شام و ظهور [انقراض در] آل جهور در اندلس و وفات ایاز وزیر سلطان محمود •
٤٥٠	رفتن طغرل بجانب ری و شوکت رافضیان بغداد بقیام ساسیری برای اشاعهٔ آیین رفض و الحاد در آن بلاد و قتل کردن او علی بن مسلمه وزیر خلیفه را و خطبه و سکه بمستنصر فاطمی در بغداد •

[illegible] حاکم ابن [illegible] بنی کلب [illegible]
[illegible] کفارندن ابن [illegible] اوانجکله [illegible]
بعده [illegible] ورادرین •
اولوب تغلب ایله جزیره‌یی بالتمام •
اهل اسلام [illegible] ضبط ابتدیلر •

بو سنه‌دن اقدم [illegible] خطبه و سکه [illegible] •
وابنجه العباس [illegible] وقراندن •
مغربیه [illegible] اولنجه فاطمیلر [illegible] •
[illegible] شیخ [illegible] عبیدیه •
خطبه‌سنی تمام مالك [illegible] •
اسلامیه [illegible] •
اولدیلر •
[illegible] •

٤٥١	رجوع طغرل ببغداد و مقتولی بساسیری بعد از فرار و پریشان و اتباع او و مصالحهٔ ابراهیم غزنوی با جعفر سلجوقی را در طغرل •
٤٥٢	انهزام عسکر مصر از محمود کلابی در جنگ حلب و استیلای محمود بر آن بلده و وفات ابن عوازی شاعر حلب •
٤٥٣	وفات نصر الدوله صاحب دیاربکر و علی بن رضوان فیلسوف مصر و ابراهیم حصری شاعر قیروان و غلای سقوط در مصر و پریشانی ناس و افتقار مستنصر •
٤٥٤	طغیان دجله و غرق بغداد و وفات امام ابو عبدالله قضاعی و معز بن بادیس ملک افریقیه •
٤٥٥	سلطنت الب ارسلان بعد از وفات طغرل بک و انهزام شام غازی در جنگ عراق و وفات ابو طاهر اسمعیل بن خلف سقری صاحب العنوان در قراآت •
٤٥٦	وزارت نظام الملک بعد از قتل عمید الملک ابطال سب اشعریه و وفات ابو محمد بن حزم ظاهری و انهزام امیر قتلمش در جنگ الب ارسلان و مقتولی او در ری و وفات ابن ابی برهان نحوی •
٤٥٧	وفات امام بیهقی و علی ابن سیده از مشاهیر لغت و ابو عاصم عبادی شیخ شافعیه و ابو یعلی ابن شیخ حنابله •
٤٥٨	بنای مدرسه نظامیه در بغداد و تدریس ابو اسحق شیرازی •
٤٥٩	زلزلهٔ عظیمه در رمله فلسطین ناحیهٔ قدس شریف حالا •
٤٦٠	نزول برد عظیمه در رمله باردیکوسنه •

سال	وقایع
۴۶۱	حریق عظیم دمشق زوال محاسن جامع بنی امیّه و وفات ابو القاسم حورانی شیخ شافعیّه و شیخ الاسلام ابو الحسن سعدی از کبار حنفیّه
۴۶۲	اشتداد قحط و غلاء در مصر و انقطاع از دیار و با و خطبهٔ فاطمیه از حجاز و استیلاء ارمانوس قیصر بر بلاد شام و وفات قاضی حسین مروردی شیخ شافعیّه •
۴۶۳	انهزام کفار روم از الب ارسلان در جنگ منازکرد و اسیری ارمانوس قیصر و استیلاء اتسز از الب ارسلان بر بلاد شام و خطبهٔ عباسیان
۴۶۴	وفات معتضد عباد صاحب اشبیلیّه و ابو القاسم بن جنازه صاحب الکامل و ابتداء دولت دانشمندلو در روم •
۴۶۵	سلطنت ملکشاه بعد از مقتولی پدرش الب ارسلان غالب شدن او بر قاورت در جنگ همدان و انهزام اهل مصر از غلامان از الـ مستنصر و قحط مفرط در آن اقلیم و وفات امام قشیری •
۴۶۶	غرق بغداد از طغیان دجله و وفات ابو بکر خیاط مقری عراق و استیلاء شهریار بن قارون بر طبرستان و ابتداء طبقهٔ ثانیه باوندیه •
۴۶۷	ابتداء تاریخ جلالی و دخول بدر جمالی بمصر برای تایید مستنصر و پریشانی ارباب تغلب بعد از جنگ شدید خطبهٔ مستنصر در حجاز و خلافت مقتدی بالله بعد از وفات قایم بامر الله •
۴۶۸	حرابی حصار دمشق با استیلاء اتسز و ابطال شعار شیعه و خطبهٔ عباسیان و وفات ابو علی هراس مقری واسط و امام واحدی المفسّر •
۴۶۹	استیلاء اتسز بر مصر و فتنهٔ طایفهٔ اشعریّه و حنبلیّه در بغداد • و وفات سیان بن خلف مورّخ اندلس و ابن بابشاذ نحوی •
۴۷۰	فتنهٔ عظیمهٔ اشعریه و حنبلیه در بغداد و وفات امام ابن منده اصفهانی از حفاظ و انقراض دولت بنی زیاد در طبرستان •

سنه	وقایع
٤٧١	استیلاء تتش سلجوقی بر حلب شام و ابتداء دولت آل سلجوق در آن دیار و وفات امام عبد القاهر جرجانی
٤٧٢	انقراض دولت بنی مرداس در حلب و استیلاء سلطان شاه محمود بر کرمان
٤٧٣	وفات ابن حیّوت شاعر شام
٤٧٤	فتح ترسوس از روم و بدست تتش و ابو الولید باجی عالم اندلس و ابو نصر احمد شارح قندی و انهزام تتش در جنگ ملک شاه محصور شد در تیر مد
٤٧٥	وفات یوسف بن سلیمان المعروف بالأعلم سنتمری از نحاة
٤٧٦	وفات شیخ ابو اسحاق ابراهیم شیرازی از کبار شافعیه و ابو عبد الله رعینی مقری اندلس و رفتن ملکشاه بقتال قیصر روم و اسیر شدن در صید و تخلیص کردن نظام الملک بحسن تدبیر و انهزام کفار در جنگ او و اسیر شدن قیصر
٤٧٧	فتح انطاکیه بدست سلیمان بن قتلمش بعد از گرفتن کفار و صد بیست سال و وفات ابو نصر ابن صبّاغ و ظهور دولت بنی ارتق در جنده ماردین آل سلجوق در روم و انقراض ملوک طوایف در اندلس
٤٧٨	استرداد فنش قرال اسبانیه حصار طلیطله بعد از محاصرهٔ هفت سال و قتال سنیان و رافضیان در بغداد و وفات ابو مسعود طوی مقری مکه و امام الحرمین ابو المعالی و انقراض بنی مروان در دیار بکر
٤٧٩	مقتولی سلیمان سلجوقی در جنگ تتش در حلب و انهزام کفار اسپانیا از معتمد بن یوسف سر عسکر اسلام و جنگ زلاقه از نواحی بقلمیوس و تمکن ملثمین در اندلس و اعادهٔ خطبهٔ عباسیان در حرمین و وفات علی مجاشعی
٤٨٠	ظهور دولت بنی اقسنقر اتابک در موصل

طلیطله ده ملوک طوایفدن
مأمون یحیی بن ظافر یحول الله
جمله وارث بیت المالی بر قصر
بناسنه صرف ایدوب بعد
الیوم فرنک مستولی اولوب
مدافعه یه قدرتی قالمیوب
کفاره تضیب اولمشدر اول
قصر شدّاتنده امور غریب
نقش اولنوب کتب
تواریخده مسطوردر
منه

سال	وقایع
۴۸۱	وفات شیخ الاسلام عبد الله انصاری پیر هراة و حکیم ناصر استاد شعرا و زبده شعرا و حکما •
۴۸۲	استیلاء ملکشاه بر سمرقند و بخارا بعد از قتال و ضبط حصارها و اطاعت ملک کاشغر و استیلاء حسن بن صبّاح بر قلعه الموت در نواحی غزوین و وفات فخر الاسلام علی بن محمّد بزدوی از کبار حنفیّه و شوکت سنیان در بغداد از فتنه شیعه •
۴۸۳	شوکت سنیان و زلت شیعه در بغداد بعد از فتنهٔ شیعه و وفات ابوبکر خواهرزاده شیخ حنفیّه و عاصم بن محمّد عاصمی از شعرا و ظهور دولت ملاحدهٔ اسماعیلیّه در قوهستان •
۴۸۴	استرداد فرنگ جزیرهٔ سیسنه و استیلاء یوسف بن تاشفین بر جمیع اندلس و وفات معتصم بن صمّاد ملک المریّه در محاصره و انقراض صلیحیه در یمن و خرابهٔ سور انطاکیه •
۴۸۵	مقتولی نظام الملک الوزیر و انهزام اسپانیه از مسلمان در جنگ جبان تلاشی حجاج عراق از بنی حفاجه و احتراق بغداد و وفات ملکشاه بر الب ارسلان •
۴۸۶	انهزام عسکر ابراهیم عقیلی ملک موصل از تتش در جنگ وقعهٔ مقنع و مقتولی ابراهیم و غلبهٔ برکیارق بر تتش و حجاج عراق نقاعد شدن و پریشانی حجاج عراق و شام •
۴۸۷	انهزام اقسنغر و عسکر حلب در جنگ تتش و مقتولی او و استیلاء برکیارق بر بغداد با خطبه و حذوفت مستظهر بالله عباسی بعد از موت مقتدی امیر ابو نصر ابن ماکولا و المستنصر فاطمی •
۴۸۸	مقتولی احمد خان صاحب سمرقند بتهمت زندقه و انهزام تتش از برادرزادهٔ خود برکیارق در جنگ ری و مقتولی او و وفات ابن خیرون و محمّد حمیدی از حفاظ و محمّد بن عباد ملک اندلس •
۴۸۹	گرفتن کربوقا حصار موصل بعد از محاصرهٔ مدید و فرار ابراهیم عقیلی با سیر عرب و وفات امام ابو المظفر منصور سمعانی و قران سبعهٔ سیاره زحل در حوت و حکم کردن منجمین طوفان غرقه آمد حجاج در سیل •
۴۹۰	انهزام دقاق از رضوان برادر خود و استیلاء فرنگ بر حصار انطاکیه و وفات شیخ مقدسی شافعیه و ظهور دولت خوارزمیان در ماوراء النهر انهزام قیصر روم در جنگ قلیج ارسلان •

تاریخ وفات عبد الله انصاری

شیخ عالم خواجه عبد الله انصاری • عالم از فر او [illegible] •
[illegible] شیخ الاقطاب [illegible] الآخر [illegible] •
[illegible] چون [illegible] رفت از جهان •

٤٩١	کرفتن حصار انطاکیه وسروج وکفرطاب وفرار باغی باصیانی از انطاکیه وانتشار کفار در آن دیار باسیف تغلب •
٤٩٢	نقل مصحف عثمان از طبریه بجامع دمشق و کرفتن فرنک بلدهٔ قدس را در شعبان و سقتولی اهل اسلام در آن دیار و طغیان باطنیه در اصفهان ووفات سلطان ابراهیم غزنوی از کبار ملوک و انهزام دولتشاه والی بلخ در جنک سلیم •
٤٩٣	انهزام برکیارق از برادر خود محمد در جنک وقتال او با برادر دیکر با سنجر در خراسان وانهزام فریقین و انهزام فرنک از عسکر دانشمندلو در جنک ملطیه و وفات امام ابو البشر محمد بزدوی برادر فخر الاسلام •
٤٩٤	شوکت باطنیه در عراق انهزام محمد در جنک برکیارق و استرداد بلاد ارسومه وسروج وقیصاریه را با سیف و انهزام کفار در حمد قلیج ارسلان •
٤٩٥	جنک مکرر درمیان محمد و برکیارق و انهزام محمد در دفعهٔ رابعه در ری و غلبهٔ سنجر قندهار در جنک برند و اسیر شدن او و وفات مستعلی فاطمی و انقراض دولت بنی عقیل در موصل علی بن مسلم و بنای شهری حله در شط فرات بمباشرت ابو کلیل اسدی •
٤٩٦	جنک حاسن درمیان اخوین و انهزام محمد و استیلای دقاقی بر رحبه و وفات سوار سقری قرا در عراق و انهزام عسکر دانشمندلو در جنک قزل ارسلان •
٤٩٧	مصالحهٔ برادران باشرط محمد در عراق و حکومت برکیارق در بلاد خراسان وفارس وجزیره وحرمین و کرفتن فرنک حصار عکارا و انهزام کفار از سقمان در جنک حران و وفات شمس الملوک دقاق و انهزام قیصر در جنک قزل ارسلان •
٤٩٨	وفات برکیارق و استقرار محمد بجای او و انهزام رضوان در جنک فرنک و وفات سقمان از بنی ارتق و قتال فرنک با اهل عسقلان •
٤٩٩	کرفتن فرنک حصار افامیه را و شهیدی ایشان از طغتکین و ظهور دولت بنی طغتکین در شام •
٥٠٠	ظفر محمد بملکشاه بر حصار باطنیه در اصفهان و وفات ابو المظفر خوافی شیخ شافعیه یوسف بن تاشفین سلطان اندلس و انقراض اکراد حسنویه در دینور و شهرزور •

سال	وقایع
٥٠١	مقتولی سیف الدوله امیر عرب در جنك سلطان محمد سلجوقی و وفات تمیم بن معز صاحب قیروان ٭
٥٠٢	استیلاء جاولی بر موصل و انهزام قلیج ارسلان ملك قوهستان در جنك جاولی و غرق شدن او در جابور دجله و وفات ابو المحاسن رویانی شیخ شافعیه و ابو زکریا یحیی المعروف بخطیب تبریزی ٭
٥٠٣	گرفتن فرنك قلعه طرابلس را بعد از محاصرهٔ هفت سال و جنك و استیلاء کفار بر حصار بانیاس و طرسوس حصن اکراد ٭
٥٠٤	گرفتن فرنك حصار بیروت را با سیف و قلعه صیدا با امان و استغاثه اسلامیان از سلوك جهان ٭
٥٠٥	وصول عسکر عراق بمباشر و پریشانی ایشان بعد از تفرق کلمه و ثوقت سر عسکر و انهزام اسپانیه در جنك عظیم بنی تاشفین و وفات امام ابو حامد محمد غزالی و بنای سور مشهد خراسان بمباشرت امیر علی از کاکویه ٭
٥٠٦	وفات امام ابو بکر محمد شاشی از کبار شافعیه ٭
٥٠٧	گرفتاری بغدوین حاکم قدس بعد از انهزام فرنك در جنك عظیم طبریه و وفات رضوان ملك حلب و مودود ملك موصل محمد بن طاهر المقدسی از حفاظ و ابو المظفر محمد ابیوردی از شعرا و ابو المعین نسفی از کبار حنفیه ٭
٥٠٨	مقتولی حصن سلجوقی بدست باطنیه و وفات علاء الدوله مسعود غزنوی و استیلاء عسکر سلجوقی بر حما و کفر طاب و استیلاء سنجر بر غزنه و انهزام اقسنقر برسقی در جنك المغازی در ارتقیه و انهزام محمود شبانکاری در جنك جاولی ٭
٥٠٩	استنصار برسق سر عسکر سلطان محمد برای انتقام از طغتکین امیر شام و خذلان طاغیان و وفات ابو شجاع دیلمی و یحیی الپارسی ملك افریقیه ٭ و پادشاهی سلطان الدوله در غزنه بعد از قتل برادرش شیرزاد ٭
٥١٠	انهزام فرنك در جنك طغتکین و وفات ابو بکر سمعانی از حفاظ و انهزام سلطان الدوله در جنك برادرش بهرامشاه و امداد سنجر سلجوقی و انهزام محمود شبانکاری از رکن الدین جاولی در جنك پیشکانات و شوکت محمود بعد از موت جاولی ٭

تاریخ وفات امام غزالی ٭
نصیب حجة الاسلام ازین سرای سپنج
حیات پنجه و پنج و وفات پانصد و پنج ٭
٥٠٥

٥١١	خرابی سنجار از سیل عظیم و وفات سلطان محمود سلجوقی و یحیی ابن منده اصفهانی المورخ و انقراض آل سلجوق در شام و انهزام ارسلان شاه غزنوی در سنجر در شاه آباد غزنین و بنای بلده ایج بحکم محمود شبانکاری
٥١٢	خلافت مسترشد بعد از موت مستظهر و مقتولی سلطان الدوله ارسلان شاه بدست برادرش بهرام شاه غزنوی
٥١٣	قتال سنجر و محمود بن سلطان محمد در خراسان و انهزام فرنك در جنك طغتکین و ایلغازی در نواحی حلب و ظهور قبر خلیل الرحمن و اسحق و یعقوب در مغاره مشهوره علیهم السلام
٥١٤	استیلاء کفار کرج و حرز بر حصار تفلیس بعد از انکسار دبیس و ایلغازی سر عسکر اسلام و انهزام مسعود از محمود برادر خود در جنك اسدآباد و مقتولی طغرائی وزیر مسعود و ظهور دولت موحدین در مغرب
٥١٥	احتراق السلطنه در بغداد و وفات امیر جیوش شهنشاه وزیر مصر و ابن قطاع صقلی شیخ اللغه و انهزام بعض زکریایانی از کعبه مکرمه
٥١٦	وفات ایلغازی از افریقیه و امام محیی السنه حسین بغوی و ابو القاسم ابن فحام و ابو محمد قاسم حریری صاحب المقامات
٥١٧	انهزام دبیس از مسترشد خلیفه در جنك بغداد و وفات ابو نعیم اصفهانی از حفاظ و استرداد تیمورتاش از بنی حصار حربیت را از فرنك و انهزام عسکر عبد المؤمن در جنك ربیر بن علی
٥١٨	انهزام فرنك در جنك اقسنغر بعد از کرفتن حصار صور با مان و وفات حسن بن صباغ رئیس اسماعیلیه در الموت و امام ابو الفضل احمد میدانی صاحب الامثال احمد ابن حاتم بغدادی
٥١٩	مقتولی دبیس در دست سنجر
٥٢٠	خطبه خواندن مسترشد در عید و وفات شیخ احمد غزالی برادر امام ابو حامد و اقسنغر برسقی ملك موصل و ابو الولید ابن رشد قاضی قرطبه و ابو بکر طرطوشی و انهزام طغتکین از فرنك در جنك مرج الصفر

سال	وقایع
٥٢١	مصالحه محمود خلیفه بعد از قتال و نهب دار الخلافه و مقتولی جمع کثیر از باطنیه بدست سنجر وفات ابو العز قلانسی مقری عراق و ابو احمد عبد الله ابن السید بطلمیوسی از نحاة
٥٢٢	استیلاء عماد الدین زنکی بر حلب و وفات طغتکین
٥٢٣	استیلاء دبیس بر حله زنکی و حما و حمص و مقتولی شش هزار اشرار در دمشق بتهمت عقیده اسماعیلیه و استیلاء فرنک بر دمشق و رجوع ایشان بهجوم عسکر ترکمان
٥٢٤	انهزام فرنک از زنکی حلب در جنک و کرفتن سلطان محمود حصار الموت و استیلاء فرنک بار دیکر و منهزم شدن در جنک عقارب طباره در بغداد و وفات ابراهیم غزی از شعرا و محمد تومرت بربری و بارغ ریاس از امرای ادبا و استیلاء سنجر بر سمرقند
٥٢٥	وفات حماد ریاس از مشایخ صوفیه و سلطان محمود سلجوقی و مقتولی امیر ابراهیم سردار ملثمین در جنک عبد المؤمن
٥٢٦	انهزام مسعود از سنجر در جنک عظیم دینور و انهزام دبیس و زنکی در جنک مسترشد خلیفه بغداد و وفات بوری ملک دمشق
٥٢٧	انهزام فرنک از عسکر حلب و کرفتن شمس الملوک حصار بانیاس را و انهزام عسکر طغرل بن محمد از داود سلجوقی
٥٢٨	قوت خلیفه بغداد و اطاعت ملوک و وفات ابو الصلت اندلسی و استیلاء فرنک بر جزیره جربه و انهزام فرنک در جنک محمد غازی از دانشمندلو
٥٢٩	کرفتن زنکی حصار معره را از فرنک و انهزام عسکر خلیفه از مسعود در جنک همدان و اسیری مسترشد با حریم و حشم و خلافت راشد بعد مسترشد باغواء باطنیه در مراغه و وفات شمس الملوک و دبیس اسدی و ظافر از شعرا
٥٣٠	استیلاء مسعود بر بغداد و خلافت مقتفی با شرط تجدد و بعد از خلع راشد و وفات محمد بن حمویه از مشایخ و محمد بن فضل فراوی فقیه مکه

٥٤١	استظهار اشد بداود بن محمود سلجوقی و قتال او با مسعود در مراغه و انهزام فرنك از عسكر شام در جنك طرابلس و انهزام محمود شاه حاكم سمرقندی از كورجان در جنك خجند و سفتولی داود و استیلا یاوزانه بر فارس.
٥٤٢	سفتولی اشد بعد از شوكت كارنه بدست ملاطینا اصفهان و وفات ابو الحسن كرخی و انوشروان بن خالد الوزیر.
٥٤٣	زلزله عظیمه در حره و هلاك نفوس كثیره و انهزام اتسز خوارزمی در جنك سنجر و وفات محمود بن نوری ملك دمشق و كسوه ساختن بعضی از تجار برای كعبه و تغافل كردن ملوك از تدارك آن بمشغله بدافع خصوم.
٥٤٤	استیلاء زنكی بر دمشق و انهزام امیر یاشفین از عبد المومن در جنك سغانه و وفات ابو اسحق صفار از ائمهٔ حنفیه.
٥٤٥	محاصره كردن زنكی دمشق را وفات ابو القاسم اصفهانی از حفاظ و خواجه یوسف همدانی و كرفتن عبد المومن حصار مراكش را بعد از محاصرهٔ یك و وفات شیخ الاسلام علی اسبیجانی از كبار حنفیه.
٥٤٦	انهزام سنجر در جنك عظیم كورجان و كفار اتراك در سمرقند و وفات محمد بن علی مازری شارح مسلم و شیخ الاسلام احمد جامی و استیلاء اتسز خوارزمی بر ورد.
٥٤٧	وفات حسین سبط خیاط مقری بغداد امام نجم الدین عمر بن محمد نسفی انقراض دولت كاكویه در فارس و ظهور دولت اتابكان یزد از فروع آل بویه و قلعهٔ عمادیه بمباشرت عماد الدین زنكی ملك موصل.
٥٤٨	استیلاء سنجر بر بلاد خوارزم و وفات صاحب الكشاف جار الله زمخشری صاحب التفسیر.
٥٤٩	حسارت حجاج عراق در مكه و وفات ابو خیرون مقری بغداد استرداد عماد زنكی حصار رها و سروج را از فرنك و استیلاء عبد المومن بر وهران و تلمسان.
٥٥٠	وفات ابو منصور موهوب جوالیقی و ظهور دولت اتابكان آذربیجان و وفات ركن الدین ابو الفضل كرمانی و ابن بادش احمد نحوی.

سال	وقایع
٥٤١	مقتولی زنکی در محاصرهٔ قلعهٔ جعبر کرفتن فرنك طرابلس مغرب را تا سیف و وفات سبط خیاط عبدالله مقری عراق و استیلای عبدالمومن بر اندلس
٥٤٢	وفات ابونصر ابن صباغ و ابوالسعادات ابن شجری و کرفتن نورالدین محمود بعضی قلاع از فرنك و ظهور دولت آل سلغر در فارس و کرمان و مقتولی بارزانه و انهزام عسکر فارس در جنك مسعود سلجوقی •
٥٤٣	انهزام فرنك در جنك دمشق خرابی سواد عراق از عسکر مسعود کرفتن کفار صقلیه حصار مهدیه را با حیله و انقراض دولت بنی بادیس در افریقیه و وفات ابواسحق قنوی از مشایخ صوفیه •
٥٤٤	انهزام فرنك در جنك نورالدین و اسیر شدن حاکم انطاکیه و وفات حافظ لدین الله و سیف الدین غازی ملك موصل و انهزام جهانسوز از سنجر در جنك اوبه •
٥٤٥	کرفتن عربان قلعهٔ عراق را و تلف نفوس کثیره در بریه و ظهور دولت اتابکان در لورستان و ظهور دولت غوریه در غزنه و خراسان
٥٤٦	وفات قاضی ابوبکر ابن العربی از کبار محدثین و انهزام فرنك در جنك نورالدین و استرداد دبره از فرات تا تمرتاش و وفات شهاب الدین اربعه صابر از شعرای فرس و وفات مسعود سلجوقی •
٥٤٧	منخسف شدن بهرامشاه غزنوی با اولاد و اتباعش در جنك سلطان و وفات اوحدالدین انوری از شعرای فرس •
٥٤٨	خروج طایفهٔ غزنوی ترکمان در خراسان و اسیر شدن سنجر بعد از قتال و غارت نیشابور و بلخ و کرفتن فرنك حصار عسقلان را و استیلای غیاث غوری بر هرات و وفات امام محمدشاه در عراق و ولادت جنکیزخان و وفات عبیدی •
٥٤٩	وفات احمد بن سعد الاقلیشی و ابوالکرم شهرزوری مقری عراق و مجلی بن جمیع قاضی •
٥٥٠	انقراض دولت بنی طغتکین و استیلای نورالدین بر دمشق و غلبهٔ مقتفی بر عسکر محمدشاه در عراق • و ولادت جنکیزخان و وفات ظاهر عبیدی علی قول بعض •

قتال غز با سلطان سنجر در ٥٤٨ [illegible]
او در مصاف [illegible] ظفر او غالب
و عسکر [illegible] سنجر

٥٥١	پریشانی طایفهٔ اغوز باسوت علی سرداری ایشان و خلاص شدن سنجر از حبس و آمدن سلیمان ببغداد برای سلطنت و ظهور دولت بنی حفص در تونس و افریقیه •
٥٥٢	خرابی جانب غربی بغداد از عسکر محمد شاه سلجوقی و قحط مفرط در خراسان برای استیلای اوغوز و استرداد نور الدین حصار بانیاس و غزه و انهزام فرنك از او در جنك صیدا و وفات سلطان نشتی و شمس الملوك •
٥٥٣	جنك خراسانیان با لشکر اغوز و استیلای محمد شاه بر خوزستان و وفات ابو الوقت عبد الاول سجزی از حفاظ حدیث و امام ظهیر بلخی و انقراض دولت النجاه در یمن •
٥٥٤	گرفتن عبد المؤمن حصار مهدیه را از فرنك و استیلای اوغوز بر نیشابور و فتنهٔ عظیمه درمیان فقهای نیشابور و علویان و انهزام کفار در جنك شام و وفات محمد شاه سلجوقی و ظهور دولت مهدیه در یمن •
٥٥٥	خلافت مستنجد بعد از فوت مقتفی و وفات فایز فاطمی خسرو شاه غزنوی و استیلای سلیمان شاه بر همدان و ظهور دولت غزنویه در خراسان و انقراض دولت ایوبیه در حمص •
٥٥٦	انهزام شاه غازی ملك طبرستان و ظهور دولت سلیقیه ملوك ارزن الروم و انهزام امیر سیلقی در جنك گرجیان و وفات امام ناصر الدین سمرقندی و سلیمان شاه و طلایع وزیر مصر •
٥٥٧	کسوف تمام و انهزام گرجیان از اهل اسلام در جنك عظیم آذربیجان و جوع حجاج عراق از راه و وفات عدی بن مسافر شیخ شام و بنای روضهٔ مطهره از زیر زمین بمباشرت نور الدین •
٥٥٨	غلبهٔ فرنك بر نور الدین در جنك حصن اکراد و انهزام آل دبیس از عسکر مستنجد و وفات عبد المؤمن سلطان مغرب و جمال الدین اصفهانی اصفهانی وزیر جواد و انقراض دولت بنی اسد در حلب •
٥٥٩	انهزام فرنك از نور الدین در جنك حارم و اسیر شدن سر عسکر روم و انهزام کفار در جنك سلجوقیان روم و رفتن نور الدین بمصر و برای اخراج فرنك از آن شهر و وفات نصر خلف ملك سجستان •
٥٦٠	فساد تعصب مذهب در اصفهان و انهزام قلیج ارسلان در جنك با یاغی اند دانشمندلو و وفات عون الدین وزیر مقتفی و امام تاج الدین عبد الغفور بن لقمان کردری از کبار حنفیه و حجة الافاضل علی بن محمد البخوی •

٥٥٦ [illegible]

اصفهانده مذهب نزاعی ایچون سکز کون قتال اولوب بنجه بیک نفس دوشمشدر هلاك •

٥٦١	شیوع رفض والحاد در بغداد و استیلاء کرجیان بر اذربیجان و استرداد نور الدین حصار قنیطره را از فرنك و وفات شیخ عبد القادر کیلانی از مشاهیر جهان •
٥٦٢	دخول اسد الدین بمصر برای دفع فرنك و انهزام شاور در جنك او و تمکن شاور در سنجقکی بمصر بعد از صلح و وفات امام ابو سعید عبد الکریم بن محمد سمعانی از حفاظ •
٥٦٣	وفات ابو النجیب سهروردی از کبار شافعیه و ابتداء دولت بنی ایوب در حمص •
٥٦٤	استیلاء فرنك بر غالب محلات مصر و رجوع انقوم ابتن بقدوم اسد الدین با عسکر و وفات شیرکوه و وزارت صلاح الدین بعد از مقتولی شاور و انقراض دولت دانشمندلو در روم •
٥٦٥	زلزله عظیمه در شام و استیلاء فرنك بر دمیاد و استیلاء نور الدین بر سنجان •
٥٦٦	استیلاء قوم خزر بر بعضی بلاد ارمنیه و مقتولی سی هزار مرد از مسلمان و خلافت مستضی بعد از خلافت مستنجد که وفا شده •
٥٦٧	ابتداء دولت ایوبیه بسلطنت صلاح الدین و انقراض دولت فاطمیه بموت عاضد و وفات ابو محمد ابن الخشاب نحوی و ظهور دولت مؤیدیه در خراسان •
٥٦٨	رفتن قراقوش بمغرب و استرداد حصار طرابلس از فرنك و انهزام در جنك ابن لاون ارمنی و استرداد نور الدین حصار بهسنا و مرعش را و وفات ملك النحاة حسن بغدادی و محمد بن ظفر مکی از نحاة •
٥٦٩	وفات ابو العلی همدانی از حفاظ قران و سلطان نور الدین شهید و ابتداء دولت بنی ایوب در یمن و انقراض مهدیه در زبید و وفات حکیم سوزنی از شعرا •
٥٧٠	استیلاء صلاح الدین بر ممالك شام و موصل و وفات امام جمال الاسلام اسعد کرابسی •

٥٧١	انهزام غازی سیف الدین صاحب موصل از سلطان صلاح الدین در جنك حلب و وفات ابن عساكر ابو القاسم مورخ •
٥٧٢	بنای قلعهٔ الجبل و سور کبیر مصر باری صلاح الدین و انهزام عسکر سپاهیان در جنك صلاح الدین و بنای شهر منصوره بمباشرت سیف الاسلام در قبالهٔ جند •
٥٧٣	انهزام عسكر اسلام از فرنك در جنك رمله و وفات ارسلان شاه سلجوقی و رشید محمد بن محمد وطواد از مشاهیر کتاب و وفات ابو فراس علی عامری از کبار •
٥٧٤	انهزام فرنك در جنك فرخ نایب شام و نكبت رافضیان و بنای سور عظیم و قلعهٔ جبل در قاهره •
٥٧٥	خلافت ناصر لدین الله بعد از موت مستضی و انهزام فرنك از صلاح الدین و انهزام عسكر قزل ارسلان از عم ابن شهنشاه در جنك حصین رعنا •
٥٧٦	رسیدن تقلید نامهٔ سلطنت صلاح الدین از ناصر خلیفه و وفات ملك معظم توران شاه و سیف الدین غازی و مجد الدین محمد المعروف الحكيم سنائی صاحب حدیقه و شیخ ابو محمد بن موید المشهر نظامی از شعرای فرس •
٥٧٧	وفات امام كمال الدین عبد الرحمن ابن انباری و توجه برنس افرنجی حاکم کرك بمدینهٔ منوره و انهزام او از فرخ شاه •
٥٧٨	بوشیدن ناصر خلیفه لباس فتوة را از شیخ فتوة عبد الجبار و وفات شیخ عباس رفاعی حلف ابن بشكوال •
٥٧٩	وفات ابله بغدادی و استیلای صلاح الدین بر حصار امد و حلب در صفر و تبشیری قاضی محی الدین بفتح قدس در حلب و ابتدای دولت بنی ایوب در حلب
٥٨٠	وفات یوسف بن عبد المومن ملك مغرب بعد از انهزام در جنك شنترین و پادشاهی منصور یعقوب و غالب شدن بر ملثمین و ابتدای دولت الجوزشید در لور کوچك و وفات نور الدین احمد صابونی از شیوخ حنفیه •

[illegible]

٥٨١	فتنهٔ عظیمه درمیان ترکمان واکراد و منع کردن سیف الاسلام • وزیادهٔ حی علی خیر العمل درحرمین و وفات عبدالحق اشبیلی از حفاظ وعبدالرحمن وعبدالله ابراهیم المفسر و طغان شاه از مویّه •
٥٨٢	قران سبعهٔ سیاره درمیزان و حکم منجمین بخرابی عالم از طوفان ریح وفتنهٔ عظیمه درمیان رفضه وسنیان بغداد برای ماتم عاشورا وابتدای دولت بنی ایوب درحصن کیفباد و وفات ابن بری لغوی وخاقانی از شعرای فرس •
٥٨٣	انهزام کفار درجنگ صلاح الدین واسترداد قدس وعکا و قلاع عدیدهٔ شام از کفار وانقراض دولت سلجوقیه درکرمان و انهزام ملثمین درجنگ یعقوب موحدین واستیلاء غیاث الدین محمد غوری بر بلاد هند •
٥٨٤	انهزام طغرل از عسکر خلیفه وگرفتن ملک عادل قلعهٔ کرک و وفات محمد بن عبدالرحمن مسعودی شارح مقامات •
٥٨٥	هجوم بر حصار عکا بعد از بیرونی درجنگ صلاح الدین امتداد زمان محاصره تا باخر سال وخرابی حصین عسقلان در رمله بارای صلاح الدین و وفات ابن عصر فقیه شام •
٥٨٦	کار را رسلطان صلاح الدین بافرنگ درین سال کامل و ابتدای دولت ایوبیه درحماه گرفتن سلطان یعقوب حصار شلب درجنگ فرنگ و انهزام سلطان شاه غیاث الدین غوری درجنگ طالقان وفات زین المشایخ محمد بقالی و شیخ عطار از کبار مشایخ فرید الدهر •
٥٨٧	گرفتن فرنگ حصار عکارا و مقتولی شهاب الدین سهروردی الفیلسوف و وفات امام ابوبکر کاشانی صاحب تحفه از کبار حنفیه و احمد بن مودود حنفی از کبار مشایخ •
٥٨٨	انهزام هندیان درجنگ غوری و حروب عدیده اسلامیان بافرنگ وانهزام کفار در اکثر جنگ واسترداد حصار یافا و احتراق کتب فروع درفارس بارای یعقوب برای عمل بکتب احادیث •
٥٨٩	مقتولی سلطان طغرل سلجوقی درجنگ تکش خوارزمی و انهزام هندیان ومقتولی ملکشاه درجنگ غیاث الدین غوری و وفات سلطان صلاح الدین و عزالدین ملک موصل •
٥٩٠	انهزام عسکر هند درجنگ شهاب الدین غوری و مقتولی جعفر بک درجنگ خوارزمشاه درری وانقراض دولت سلجوقیه درخراسان و وفات ابومحمد قاسم شاطبی شیخ القرا •

تاریخ وفات طغان شاه
ممدوح ظهیر اثار الله برهانه •
٥٨١

تاریخ وفات فریدالدین شیخ عطار
شیخ عطار ان امیر ... روزگار •
شد شاهان ... شد وفق •
وانکه ... امید ... بود •
سال عمرش ... شد وفق •
جامع اسرار و حدت ... ان •
خود شهید ... قران ... وفق •
سال ... ازان ... وفق •

٥٩١	انهزام کفار اسپانیه از یعقوب موحدی در جنگ عظیم و وقعه زلاقه و مقتول گشتن صد هزار کفار و استرداد قلعه رباح
٥٩٢	انهزام اسپانیه در جنگ یعقوب و استیلای او بر حصار طلیطله و عقد مصالحه برای دفع ملثمین از فریقیه و وفات قاضی جار محمود بن عبد العزیز و بخندی از کبار حنفیه
٥٩٣	استرداد فرنگ بعضی از قلاع شام بنا بر مهدنه در قباله سلام بمباشرت سلطان یعقوب و وفات سیف الاسلام طغتکین ایوبی در یمن و وفات امام برهان الدین علی بن ابی بکر المرغینانی صاحب الهدایه
٥٩٤	استیلای تکش خوارزمی بر بخارا و انهزام کفار از بهاء الدین سام در جنگ بخارا و وفات احمد بن محمود غزنوی صاحب المقدمه
٥٩٥	فتنه هایله در میان امام کرامیه و حافظ عبد الغنی و اسفرینه در دمشق برای تعصب مذهب و انقراض دولت مویدیه در خراسان و دولت ملثمین در مغرب و اندلس و وفات سلطان یعقوب المجاهد منصور
٥٩٦	سلطنت محمد خوارزمشاهی بعد از موت علاء الدین تکش و انهزام ملک عادل از ملک افضل در جنگ قیصر و وفات ابو اسحق عراقی
٥٩٧	غلای مفرط در بغداد و غلا و وبا در مصر و زلزله عظیمه در اکثر معمور و هلاک الوف از خلق و وفات ابو الفرج ابن جوزی و عماد کاتب از مشاهیر جهان
٥٩٨	انقراض دولت شرفای بنی فلیته در حجاز و بنی سیف در ارزن الروم و ظهور دولت بنی قتاده و زلزله عظیمه در بلاد اسلامیه و انهزام سلیمان سلجوقی در جنگ گرجیان و وفات ابو طاهر برکات خشوعی
٥٩٩	تموج نجوم در آسمان در شب کامل سلخ محرم و بنای سور دمشق و دولت بنی هاشم در مدینه منوره و انهزام اوزبک خان در جنگ چنگیز و استقلال یافتن چنگیز در حاینه و وفات غیاث الدین غوری
٦٠٠	الوقاد برای نزول رماد سفید از جو هوا در یمن و استیلای فرنگ بر قوه و انهزام عسکر شهاب الدین غوری از خوارزمیان در جنگ هراه و وفات عبد الغنی قدسی الحافظ

بو جلده بو قدر وقایع قید کافی در ایجون دونمش بلکه قدر اسم التمش
وامرا مغلوب ایدن یا لکنجه و جوبان
مغلوب سی التمشن اولدی غرسلطنده

سلیمان سلجوقی علمدارینک آتی سورجوب محمد علمی قالقمغله عسکره شکست واقع اولدی ملخ

سال	وقایع
٦٠١	استیلاءِ فرنك بر استانبول و انقطاع نصارای یونان بعد از جنك بجاپانان و استیلاءِ لشکر کرجی بر آذربیجان و مقتولی سردار ایشان و استیلاءِ محمد صامت بر حصار قسطنطینیه و انهزام شریف قتاده در جنك سالم اسیر مدینه •
٦٠٢	گرفتن اهل حصار ترمذ را از خوارزم شاه و تتابع غلبهٔ کرجیان در آذربیجان و ابتداءِ فرقهٔ ایوبی در شام و استیلاءِ قطب الدین ایبك بر معظم مملکت هند و وفات شهاب غوری •
٦٠٣	استیلاءِ فرنك بر حمص و شوکت خوارزمشاه و استرداد کیخسرو سلجوقی حصار انطاکیه را از فرنك بعد از محاصره و جنك •
٦٠٤	انهزام عسکر خوارزمشاه در جنك ختائیان در ماوراءِ نهر و اسیر شدن او و استیلاءِ ملك او حد بر اخلاط و انقراض دولت غوریه در خراسان و غزنه و وفات علم الدین بن عبد الحکیم عراقی از کبار علما و ابن ساعتی از شعرا •
٦٠٥	گرفتن او حصار ارجیش را با سیف و استیلاءِ علاء الدین محمد برهان و قتل عام کردن او اهل سمرقند را و انهزام عسکر ختا از او در جنك ماوراءِ نهر و اسیر شدن ملك ختا •
٦٠٦	اسیر شدن ملك کرجی در اخلاط و انهزام عدیده جیش ختا از خوارزمشاه در جنك ماوراءِ نهر و غلبهٔ جنکیزخان بر کشلوخان و وفات امام فخر رازی و ابو السعادات مبارك ابن اثیر جزری مؤلف جامع الاصول
٦٠٧	استیلاءِ فرنك بر سواحل دمیاط و وفات ابن سکینه از مشایخ حدیث ابو موسی الجزولی از نحاة •
٦٠٨	غارت شریف قتاده حجاج را در منی و انهزام کیخسرو در جنك الاشکری حاکم الاشهر و مقتولی او و وفات ابن سینا الملك •
٦٠٩	انهزام ناصر محمد الصامت الموحدی از اسبانیه در جنك عظیم طلیطله المشهور بوقعهٔ عقاب و استیلاءِ کفار بر حصار ما نیسه و انطالیه و وفات علی بن خروف نحوی •
٦١٠	انهزام ناصر محمد صامت و اسیر شدن خوارزمشاه تاتار در جاسوسی و باز خلاص شدن او و وفات ابن هبل البغدادی از اطبا و سلطان مغرب ناصر محمد و امام ابو الفتح ناصر بن عبد الله السید مطرزی صاحب المغرب •

تاریخ وفات امام فخر رازی

امام فاضل و کامل محمد رازی •
که هیچ بود و نیست و نشنیده او نظیر ایشان •
بسال ششصد و شش در گذشت شد •
براث کار ز عصر دو روز شنبه غره شوال •

ناصر قشتاله ولایتینه سفر ایدوب بداول اوغزینه •
بر صرب قلعه فتح ایدوب غضب وار ایدوب ابن حجر •
ایکون سکز ای اکلندوب قلعت زاو •
عسکر اثبات ایتمکله عیدن •
وشدت برودت قالمدی قافلری عظیمه و اولکه •
تمام یونان اولوب جنکه مشکلت بعد •
فراغت اولنوب بش فرار ایدوب •
ناصر اشبیلیه طرفنه فرار ایدوب ابن النبی •
یوما فیوما کفار قرچه یوللوب •
بالکلیه المنذر ورد •

۶۱۱	استیلاء عسکر خوارزمشاه بر کرمان و مکران و حج ملك المعظم عیسی و بناء برکهٔ مشهور در طریق حج. بعقیس
۶۱۲	استیلاء عسکر کرجی بر آذربیجان و ملك المسعود بر یمن و خوارزمشاه بر غزنه و مقتولی منکلی تبغلب در جبل فارس و استرداد کیکاوس حصار انطاکیه از فرنك و وفات عبد القادر رهاوی.
۶۱۳	انهزام فرنك از کیکاوس و عسکر کرجی از عسکر سلطانشاه و وفات ابو الیمن زید کندی.
۶۱۴	قصد کردن خوارزمشاه محمد خلیفه بغداد را و رسالت شیخ شهاب الدین و جمعیت فرنك در عین جالوت و عودت خوارزمشاه بجانب خراسان.
۶۱۵	انهزام فرنك از ملك الکامل در حرب دمیاد و تخریب کردن ملك المعظم حصار بانیاس را ابتداء فتنهٔ چنکیزیه برای قتل خوارزمشاه و ابتداء دولت بنی ایوب در شام و وفات ملك کیکاوس ملك قونیه و ملك العادل صاحب مصر.
۶۱۶	حرکت عسکر از ترکستان و فرار خوارزمشاه بجانب همدان و خرابی سور قدس بارای ملك المعظم و استیلاء فرنك بر دمیاد و بعد از محاصرهٔ طویله و وفات ابو البقاء عکبری.
۶۱۷	استیلاء چنکیزیان بر جبل و آذربیجان با قتل و خرابهٔ سمرقند و بخارا و خراسان اکثر دیار از کفار تاتار و وفات خوارزمشاه محمد در مازندران و کیکاوس سلجوقی.
۶۱۸	انهزام جلال الدین خوارزمشاه در حرب چنکیز بعد از محاربه و انکسار تولی در حرب او و انهزام فرنك از ملك الکامل بر زیادهٔ آب نیل در حرب دمیاد و کرفتن حصار دمیاد الکامل و شهادت نجم الدین کبری و قطب مصری در نیسابور.
۶۱۹	بناء سور قونیه بمباشرت علاء الدین کیقباد سلجوقی و ابتداء بناء سور ارزنجان از آثار اوست و وفات شیخ روزبهان بقلی در شیراز.
۶۲۰	انهزام عسکر دشت و روس در حرب چنکیزیان و استیلاء غیاث الدین پیرشاه خوارزم بر کرمان و فارس و همدان و انهزام شریف از ملك مسعود در مکه و وفات یوسف بن یعقوب ملك مغرب.

[illegible]

٦٢١	استیلاء جلال الدین بر اذربیجان و رفتن تاتار بفارس و قتل عام بقیه سکان ان بلده بعد از تخریب دشت و ظهور دولت لور کوچک در لورستان آل براق در لورستان در کرمان و رفتن سلیمان شاه بن قیا والی ماهان و جد عثمانیان بجانب روم
٦٢٢	استیلاء جلال الدین بر بغداد و خرابی و قوقا از او و استیلاء کرجیان را در بیجان و غلبه خوارزمشاه در جنگ ایشان و خلافت ظاهر بامر الله بعد از فوت ناصر لدین الله و انقراض دولت بنی الذکور در ازربیجان و وفات احمد بن یوسف ارکمار شافعی
٦٢٣	استیلاء کیقباد بر اطراف آمد و انهزام مسعود ارتقی و استیلاء جلال الدین خوارزمشاه بر فارس و کرمان و وفات امام ابو القاسم عبد الکریم رافعی و ظاهر بامر الله
٦٢٤	انهزام عسکر مغول از جلال الدین در جنگ اصفهان انهزام بکتاش خان از امراء مغول در جنگ جنگیزیان در رمضان و ملک معظم ملک شاه و جوجی خان بن جنگیز ملک دشت
٦٢٥	محاربه فرنک بملک الکامل برای قدس و انتزاع صیدا و انهزام جلال الدین در جنگ تاتار و انهزام عسکر تاتار از او
٦٢٦	تسلیم کردن کامل قدس را بکفار فرنک و محاصره دمشق از او و ظهور دولت بنی رسول بعد از انقراض بنی ایوب در یمن و پادشاهی اوکتای ولد جنگیز و وفات یاقوت بن عبد الله الرومی
٦٢٧	استیلاء جلال الدین اخلاط و نهب و غارت او در بلاد اسلام و انهزام اش در جنگ اشرف و کیقباد در ازربیجان کرفتن فرنک جزیره منورقه از دست موحدین و وفات سراج الدین یوسف بن ابی بکر سکاکی صاحب المفتاح
٦٢٨	استیلاء مغول بر مراغه و قتل سکان ان بلده و انقراض دولت خوارزمشاه در ماوراء النهر و خراسان بغیبت جلال الدین بعد از انهزام او در جنگ مغول و وفات یحیی بن عبد المعطی ابن نجاه
٦٢٩	نزول تاتار بشهرزور و استعداد خلیفه و رفتن اوکتای و غرق سلیمان شاه در سر قلعه جفیر و وفات جلال الدین خوارزمشاه و موفق الدین خوارزمشاه عبد اللطیف بغدادی
٦٣٠	کرفتن کامل حصار آمد از موروث و استیلاء سلاجقه روم بر رقه و حران و انقراض دولت بنی قسنغر در موصل و ظهور دولت بنی مرین در مغرب و وفات ادریس بن یعقوب ملک اندلس و عز الدین ابن احمد جزری صاحب کامل

٦٣١	انهزام ملك الكامل در جنات علاء الدین ملك روم و سلطنت بدر الدین لولو در موصل و بنای مستنصریه در بغداد و وفات سیف الدین آمدی و محمد بن عمر قرطبی
٦٣٢	وفات عمر بن فارض و شهاب الدین عمر سهروردی و غانم مقدسی از کبار مشایخ ابن شداد الحلبی از علما و رتن هندی مشهور
٦٣٣	گرفتن اسپانیه شهر قرطبه از اهل اسلام و انهزام عسکر مغول در جبال اربل و حرانی حصارها بدست کامل و رفتن کیوك ولد اوکتای بتسخیر دیار روس و بلغار و وفات ابن دحیه عمر کلبی از حفاظ
٦٣٤	استیلاء تاتار بر دیار اربل و قتل عام اهل بلد را و وفات ابو الربیع کلاعی از حفاظ و علاء الدین کیقباد سلجوقی
٦٣٥	وصول عسکر تاتار بر قوقا و انهزام جیش بغداد و گرفتن اسپانیه شهر بلنسیه را از اهل اسلام و ابتداء طبقهٔ ثالثه باوندی بخروج حسام الدین اردشیر و وفات سلطان مصر الكامل
٦٣٦	آبادانی هراة بافرمان اوکتای قاان و وفات امام جمال الدین حصری از کبار حنفیه
٦٣٧	استخلاص ملك ناصر داود حصار قدس را از فرنك و وفات ابن الدبیثی از حفاظ و ابن مستوفی الاربلی و ضیاء الدین
٦٣٨	تسلیم کردن ملك صالح حصار شقیف را بفرنك و محبوسی عز الدین ابن عبد السلام و ابن حاجب برای اغراض و ابتداء دولت الجنکیز در ماوراء النهر و وفات شیخ محی الدین عربی و جغتای بن جنکیز
٦٣٩	بنای قلعه روضه در قبالهٔ مصر قدیم بحکم ملك صالح ایوب برای اسکان غلامان اتراك و باعث شدن استیلاء اتراك بر مصر استیلاء مغول در لاهور و مقتولی بهرامشاه و وفات ابن یوسف از فقهاء موصل و اوکتای قاان
٦٤٠	خلافت مستعصم بعد از فوت مستنصر و وفات قاضی فضل الدین محمد بن نام آور خونجی صاحب الکشاف

٦٤١	استیلاء کفار تاتار بر غالب بلاد روم بعد از انهزام لشکر روم در جنگ ارزنجان و وفات شیخ رضی الدین علی لالا از کبار مشایخ غزوین
٦٤٢	انهزام ملک صالح ملک دمشق در جنگ صالح ایوب در جنگ عسقلان و اسیر شدن ملک فرنک حاکم قدس را در آن جنگ و استرداد صالح قدس بعد از آن و پادشاهی کیوک خان و شوکت قپچاق بسبب آن و وفات شمس الائمة و عبد الستار کردری
٦٤٣	محاصرهٔ خوارزمیان حصار دمشق را پنج ماه و تلاشی کسوهٔ کعبه از تند ریاح شدیده و وفات ابن صلاح شهرزوری و علم الدین مقدسی ابن النجار بغدادی
٦٤٤	انهزام عسکر خوارزمیان از عسکر دمشق و ترکمان در جنگ بحیرهٔ حمص و مقتولی برکه خان سر عسکر خوارزم و انقراض دولت ایوبیه در دمشق و ظهور دولت کرت غوریه در خراسان و وفات غیاث الدین سلجوقی
٦٤٥	استرداد مسلمان عسقلان و طبریه را از فرنک و وفات ابو علی عمر شلوبینی از نحاة و وفات محمد بن محمد حسام الدین حسیکی صاحب المنتخب و امام علی زاهد
٦٤٦	مقتولی علی معتضد موحدی در محاصرهٔ تلمسان و وفات ابن بیطار مالقی و ابن حاجب مالکی علی بن جابر نحوی و جمال الدین قفطی الوزیر و محمد ابن هشام خضراوی از نحاة
٦٤٧	انهزام فرنک از اهل مصر در جنگ منصوره و مستولی شدن کفار بر حصار دمیاط و غارت کردن تاتار اطراف عراق و ظهور دولت الوغ خانیه در هند و وفات ملک صالح ایوب
٦٤٨	اسیر شدن فرانجه با بیست هزار کفار بعد از انهزام فرنک در جنگ منصوره و استرداد حصار دمیاط از فرنک و انهزام عسکر مصر از عسکر شام در جنگ عباسیه و مقتولی توران شاه آخر ایوبیه در مصر و پادشاهی منکو قاآن
٦٤٩	ابتدای ظهور اتراک در مصر و تولیت شجرة الدر زوجهٔ ملک صالح و استقلالی ملک المعز اول اتراک بعد از تزوج شجرة الدر و وفات محمد بن عمرو شارح مفصل
٦٥٠	وصول بیماری وبا و غارت و وفات امام صغانی سعد الدین حموی از کبار مشایخ

سنه ٦٤٢ ـ بنیان صومعهٔ بنی العباس و الشیخ و السنة فالعباد انقطاعه عن علاء مشاد و بدیع و الواقع و فیه اولدت

سنه ٦٤٤ ـ شیخ نجم الدین یوسف ابنی و فتحه مرتبه دو نوبت اوزنجی نسخه و اولد بدن اصل ملک ناصر استخلاص انتدکده ابنع مصوح

٦٤٦ ـ فمامر انفقنا اولاه و نامر انفقنا افراه

٦٤٨ ـ کلش التوز فرق ایکیده ملک صالح استرداد دخی نقل اولندی صح

٦٥١	بناء بلدهٔ باغچه سرای بحکم باتو بن جوجی خان و وفات ابن زملکانی و ابو العباس احمد المعروف بن الحاج اشبلی صاحب المؤلفات
٦٥٢	انقراض دولت بنی ایوب در مصر بخلع عم اشرف موسی و استقلال اتراک و سلطنت معز و وفات عبد الحمید خسروشاهی و صدر الدین محمد بن عباد خلاطی صاحب تلخیص الجامع
٦٥٣	استرداد یونانیان روم شهر قسطنطنیه را از فرنک و انهزام عسکر مرتضی و عمر موحدی در محاصره از مغلطه اسب کش و ابتداء دولت چینکوتیان در خراسان و در دشت قبچق
٦٥٤	ظهور نار حره در نواحی مدینه و غرق بغداد در نواحی از طغیان دجله و حریق مسجد رسول الله صلی الله علیه وسلم و استیلاء هلاکو بر حصار الموت و ری و انقراض ملاحده در قهستان و وصول مغول بروم و وفات نجم دایه و سبط ابن جوزی
٦٥٥	مردن سنکوقان و سلطنت منصور ترکی بعد از مقتولی و امداد هلاکو ببغداد و فتنهٔ عظیمه در میان سنیان و رافضیان بغداد و وفات ابن باطیش از شافعیه
٦٥٦	استیلاء هلاکو بر عراق در محرم انقراض دولت آل عباس بمقتولی مستعصم خلیفه و اکثر شیعه بغداد و وفات ابو العباس احمد بن مرح قرطبی و ابو الحسن شاذلی و ابن علقمی الوزیر
٦٥٧	نزول هلاکو برآمد و رفتن عسکر مغول بتسخیر قلاع شبانکاره باغوای اتابک ابوبکر سعد بن زنگی و خرابی بلدهٔ آمد بعد از مقتولی مظفر الدین محمد شبانکاری و پادشاهی مظفر بعد از خلع منصور
٦٥٨	وصول هلاکو بحلب با نهب و غارت و مقتولی اکثر اهل حلب و حماه و حمص و انهزام کت بغا سر عسکر هلاکو از ملک مظفر سلطان مصر در جنگ عین جالوت و پادشاهی بیبرس بندقداری قاآن و ابتداء جار بانغ و وفات ابن امین الدوله
٦٥٩	رجوع تاتار بغارت حلب و حما و انهزام ایشان بار دیگر در جنگ حمص ثبوت نسب مستنصر احمد العباسی و بیعت اعیان برای خلافت او و ابتداء دولت عباسیه در مصر
٦٦٠	گرفتن تاتار حصار موصل را بخدعه و مقتولی اهل بلد و انهزام مستنصر احمد عباسی از قرابغا در جنگ انبار و غیبت او و وفات بن عبد السلام و کمال الدین و ابو حفص عمر بن عدیم مورخ حلب

[illegible]

تاریخ وفات مستعصم

سال هجرت ششصد و پنجاه و شش
روز یکشنبه چهارم از صفر
شد خلیفه پیش هلاکو در آن
دولت عباسیان آمد بسر

٦٦١	انهزام هلاکو از برکه خان در جنك دشت و انقراض دولت بنی ایوب در حمص و آل سنقر در فارس کرمان و وفات عبد الرزاق رسعنی المفسر و امام شهاب الدین فضل الله توربشتی
٦٦٢	تعیین قضاة مذاهب اربعه در مصر بحکم ملك طاهر بیبرس
٦٦٣	انهزام کفار اسپانیه در جنك ابو احمر از ملوك طوایف و استرداد سلطان مصر حصار قیصریه و ارسوف از فرنك و اسیر شدن قرال اسپانیه با دو هزار کافر و وفات هلاکو و پادشاهی ابقا
٦٦٤	انهزام از برکه خان در جنك دشت و استرداد ملك طاهر حصار صفد و طرابلس را از فرنك و مقتولی سلیمان بن پحسر سلجوقی بحکم ابقا
٦٦٥	وفات ابو شامه عبد الرحمن مورخ شام و شیخ اسمعیل کورانی برکه بن تولی در دشت و سلطان مغرب عمر المعتضد
٦٦٦	گرفتن بیبرس سلطان مصر حصار انطاکیه را و یافا با سیف و قلعه شقیف با امان و وفات کیقباد سلجوقی و امام حمید الدین
٦٦٧	انقراض دولت موحدین در مغرب و وفات ابن دقیق عبد الله از کبار شافعیه
٦٦٨	انهزام عسکر غیاث الدین از عسکر ابقا در جنك هراة و اختلال احوال اولاد جغتای و استیلاء یعقوب مرینی بر مراکش و ملك طاهر و وفات احمد بن عبد الدایم از مشایخ حدیث
٦٦٩	استرداد سلطان مصر حصین اکراد و عکا از فرنك و غرقه دمشق از طغیان انهار و مقتولی ادریس بن قتاده در جنك الی نمی شریف و وفات شیخ عبد الحق بن سبعین از مشایخ مرسیه و ابن عصفور از نحاة
٦٧٠	خراب شدن حران از غارت تاتار و عقد مجلس خلافت حاکم احمد عباسی و تقلید ملك سلطنت ملك طاهر در مصر و وفات عبد الرحیم ابن یونس از شافعیه

٦٧١	انهزام مغول از سلطان مصر در جنگ محاصرهٔ بیرجك و استیلاء محمود قلهاتی بجزیرهٔ هرمز و ابتداء دولت او و وفات شیخ صدر الدین محمد بن اسحق قونوی از مشایخ کبار و امام علم الدین قاسم لورقی
٦٧٢	انقراض دولت عبد المؤمن در مغرب و وفات جمال الدین بن محمد بن مالك ازنحاة و خواجه نصیر محمد طوسی از مشاهیر جهان و سراج الدین محمود ارموی قاضی قونیه از کبار علما و جلال الدین محمد بلخی المعروف بملا خنکار
٦٧٣	وفات بن سلیم المنصور از حفاظ و امام ابو الحسن علی بن سعید مغربی و مورخ مشهور و خواجه عماد فقیه از کبار شعراء فرس
٦٧٤	وفات تاج الدین علی بن انجب بن ساعی مورخ مشهور در بغداد
٦٧٥	انهزام معین الدین سردار مغول از ملك الظاهر در جنگ البستان و انهزام رومیان در جنگ ابقا و وفات شهاب الدین تلعفری از شعراء سیدی احمد البدوی
٦٧٦	سلطنت ملك السعید محمد برکه بعد از موت پدرش طاهر بن بیبرس و مقتولی معین الدین پروانه بحکم ابقا و وفات ملك شمس الدین کرت و اسمعیل حضرمی از کبار علماء یمن
٦٧٧	وفات موسی بن عیسی الجزولی ازنحاة
٦٧٨	سلطنت منصور قلاون و بعد از وفات سعید و خلع سلامش و وفات شمس الدین محمد بن محمود اصفهانی شارح محصول
٦٧٩	وفات تقی الدین منصور بن فلاح یمنی صاحب المغنی در نحو
٦٨٠	انهزام منکوتمر سر عسکر مغول از سلطان مصر در جنگ حمص و مردن ابقا پادشاه مغول و استیلاء رکن الدین غوری بر قندهار وفات احمد بن یوسف کواشی المفسر و ارطغرل غازی و حطبه ببیدنا روایت تاج التواریخ

۶۸۱	دخول علامه شیرازی بمصر با رسالت از طرف احمد هلاکو و وفات شمس الدین احمد خلکان المورخ و منکوتمر عسکر مغول و امام الحامد محمود لؤلؤی شارح منظومه و حسین ایاز نحوی صاحب قواعد •
۶۸۲	سیل عظیم و غرق در دمشق و انهزام ارغون بن ابقا از سلطان احمد در جنگ آذربیجان و مقتولی کیخسرو سلجوقی بحکم او و پادشاهی مسعود بن کیکاوس بحکم ارغون •
۶۸۳	مقتولی سلطان مغول بن هلاکو و علاء الدین عطا ملک الوزیر پادشاهی ارغون و وفات ابو الفضل عبد الله موصلی صاحب المختار و ناصر الدین احمد بن منیر اسکندری و شمس الدین محمد دیوان وزیر مغول •
۶۸۴	استرداد قلاوون حصین مرقب و وفات محمد برهان الدین نسفی و امام رضی الدین محمد استرابادی شارح کافیه و شهاب احمد قرافی از کبار علما •
۶۸۵	وفات علامه ناصر الدین عبد ابن عمر المعروف بالقاضی البیضاوی •
۶۸۶	وفات محمد بدر الدین و ابن جمال الدین بن مالک از کبار نحاة و شیخ ابو النجاة و شیخ ابو العباس احمد بن عمر مرسی خلیفه شیخ شاذلی •
۶۸۷	ولادت سلطان اورخان و انهزام کفار از عثمان غازی در جنگ اینه کول و شهادت کوندز الب فتح قره حصار صاحب و وفات علی قریشی صاحب و شیخ اطبا در مصر •
۶۸۸	انقراض ملوک شبانکاره در فارس و استرداد قلاوون حصار طرابلس را باسیف و انهدام حصار برای قطع طمع کفار و تشریف سلجوقیان عثمان غازی را بطبل و علم و منشور ایالت و استیلا او بر کوپری حصار و وفات شمس الدین محمود اصفهانی مورخ •
۶۸۹	سلطنت ملک اشرف بعد از موت قلاوون و انقراض دولت الوغ خانیه و ظهور دولت فیروز شاه در هند •
۶۹۰	عمارت قلعه حلب بحکم اشرف خلیل و پادشاهی کیخسرو و استرداد اشرف حصن عکا را و هدم حصار زبور و فرار کفار صیدا و انقطاع کفار لیام از سواحل شام و وفات حکیم سویدی رئیس اطبا و وسدا شر طاهر سلطان مصر و ارغون بن ابقا •

تاریخ مقتولی شمس الدین صاحب دیوان

نظام وضع آفاق صاحب دیوان •
محمد بن محمد در یگانه دهر •
بسال ششصد و هشتاد و سه شعبان چهار •
بوقت عصر دوشنبه بدر و خانه زوبر •
بدست تیلیم ارغون شهید شد ز تبریز •
ز جام تیغ لبالب بخورد اول جام •

صفیا

وارثیون تاریخیدن مرور فتنات اول ایجاب •
مستقل اولوب دیار مصر و شام •
سلطان صلاح الدین ضبط قرین جنین سلام شوکت •
نظر ایله ایل ایکن کفار اطراف و الجاد •
تاریخ ولوبه بکلنجه المؤید الکیمه اللندن النوب •
اولندی حصار اسلام اکبر و فتح و المنه •

٦٩١	انقراض دولت بنی ایوب در حلب و فتح قلعة الروم در کنار فرات از ارمنیان بدست اشرف خلیل و وفات جلال الدین عمر خبازی صاحب المغنی و مصلح الدین شیرازی المعروف بشیخ سعدی •
٦٩٢	ظهور نار حجری در مدینهٔ منوره و انقراض دولت جنکیزیه در توران و وفات قاضی محی الدین ابن عبد الظاهر ادیب مصر •
٦٩٣	سلطنت کتبغا بعد از موت ملک ناصر محمد و اشرف خلیل و انقراض دولت اتابکان کوچک در لورستان و ظهور چاپ جا درهم و دینار از ورق مربع برای ضرورت و اسراف کیخاتو در ایران •
٦٩٤	قلت آب نیل و غلاء عظیمه در مصر و پادشاهی تیمور قاآن بعد از وفات قبلای و جلوس بیدخان بعد از مقتولی کیخاتو و پادشاهی غازان بعد از انهزام بید و اسلام مغولان و وفات مجد الدین طبری شیخ حرم مکه •
٦٩٥	غلاء مفرط در مصر و شام و مقتولی فیروزشاه ملک هند در نهرکره و وفات سراج الدین وراق ادیب مصر و ابو هلال حسن عسکری ازادبا •
٦٩٦	انقراض دولت اتابکان یزد از فرع کاکویه و پادشاهی منصور لاجین از خلع کتبغا •
٦٩٧	طرح بناء شنب غازان در تبریز و پادشاهی علاء الدین کیقباد بحکم غازان و وفات ابن واصل حموی و ظهیر الدین علی بن محمد کازرونی مورخ بغداد و شیخ احمد اوحدی ناظم جام جم در اصفهان و غیاث الدین مسعود •
٦٩٨	سلطنت ملک ناصر محمد بعد از مقتولی منصور لاجین و انهزام کفار در وقعهٔ سور نیلوفر بنت تکفور و وفات ابن نحاس ابن نجاة ابن نقیب المفسر و مظفر محمود آخر ملوک حما و یاقوت مستعصمی از خوش نویسان در بغداد •
٦٩٩	انهزام ملک ناصر پادشاهی مصر در جنک سلطان مغول و غازان در میان حمص و سلمیه و استیلاء غازان بر بلاد شام و ابتداء دولت احمد بن فرج اشبیلی •
٧٠٠	ابتداء صلاة جمعه در مصر با فرمان محمد قلاوون و هجوم غازان خان بجانب شام و ظهور دولت آل قرمان بعد از انقراض اتابکان بزرگ در لورستان و وفات علاء الدین اسود شارح وقایه در ازنیق •

تاریخ وفات شیخ سعدی شیراز

شد از شیخ سعدی •

همای روح پاک شیخ سعدی

چو در پرواز شد از روی اخلاص •

مه شوال بود و بانزده (؟) روز

که شیخ از مرغ روح جمعه •

سیمرغ جان شیخ

بکیجه (؟) ... صاف بود و ...

امیر اید بن امیر صاروخان امیر کرمیان (؟) •

آل سلجوق امراسندن اولوب علاء الدین •

فوتندن صکره هر بری استقلال اوزره •

حکومتلرینه مالک اولدیلر •

ابتداء دولت عثمانیه ... اغیار ...

... آل سلجوق انقراضندن ...

... عثمان ...

قاضی نصب ...

خطبه اوقندی •

علاء الدین اکثر کتب تواریخده •

مسطور اولدوغی اوزره بوسنه ده •

لکن عثمان غازی یه ویردیکی

مکتوبی ... سکسان ... تاریخیله

منورلدر (؟) •

٧٠١	وضع تاریخ ایلخانی و ابطال کردن ابن تیمیه صلاة رغایب در شام و انهزام عسکر مغول در جنگ عظیم علاء الدین پادشاه هند و انهزام کفار از عثمان غازی در جنگ قیون حصاری و وفات حاکم بامر الله العباسی و ابونمی محمد از شرفاء حجاز ●
٧٠٢	انهزام غازیان از سلطان مصر ملک ناصر در جنگ دمشق و فتح جزیرهٔ عورت در ساحل طرتوس و زلزلهٔ عظیمه در مصر و بناء قلعه کته بدست عثمان غازی و وفات تقی الدین ابن دقیق از کبار شافعیه ●
٧٠٣	وباء عام بهایم و پادشاهی محمد خدابنده و وفات غازان خان در همدان و شهاب الدین ابوبکر شاغوری از نحاة ●
٧٠٤	وفات علم الدین عراقی المفسر و شرف الدین عبد المؤمن دمیاطی از حفاظ ●
٧٠٥	انهزام سلطان مغول (خدابنده) در جنگ گیلان و عقد مجلس برای ابن تیمیه در مصر و پادشاهی فخر الدین غوری بعد از موت رکن الدین ●
٧٠٦	مقتولی یوسف مرابطی در محاصرهٔ تلمسان و انقراض دولت البراق در کرمان و پادشاهی غیاث الدین بعد از فخر الدین کرت ●
٧٠٧	اظهار کردن خدابنده شعار شیعه را باضلال ابن مطهر و فتح ناحیه [illegible] بدست عثمان غازی و وفات شهاب احمد قاضی عسکر دمشق از کبار حنفیه ●
٧٠٨	استیلاء فرنک بر جزیرهٔ ردوس و انقطاع تکفور استانبول از آن دیار و فتح لفکه و اقحصار بدست عثمان غازی و پادشاهی مظفر بعد از خلع ناصر محمد ●
٧٠٩	انهزام اسپانیه از نصر بن احمد در جنگ غرناطه و پادشاهی ملک ناصر بعد از خلع و قتل بیبرس و طرح بناء سلطانیه بحکم خدابنده و وفات احمد عطاء الله صاحب الحکم ●
٧١٠	وفات علامه قطب الدین محمود شیرازی در تبریز و شمس الدین ابو العباس احمد سروجی صاحب الغایه ●

٧١١	تمام بناء سلطانیه وفات ابن ابی حمزه خطیب غرنطه و قاضی جمال الدین محمد بن مکرم انصاری صاحب لسان العرب و امام حسام الدین حسین بن علی صغناقی •
٧١٢	فتح کیوه بدست عثمان غازی و حج ملك ناصر محمد سلطان و وفات بهاء الدین احمد بن جلال الدین الشهیر بسلطان ولد در قونیه •
٧١٣	مقتولی اهل سیس در غارت عسکر حلب و مقتولی عطیفه شریف مکه در جنك برادرش حمیره •
٧١٤	غارت کردن نایب شام ملطیه را و بناء قیساریه و انهزام حمیره در جنك برادر رمیثه از شعراء مکه و وفات همام الدین تبریزی و وفات سید رکن الدین صاحب المتوسط •
٧١٥	فتح حصار ادرنوس بدست اورخان و وفات همام الدین تبریزی از کبار شاگردان نصیر •
٧١٦	بطلان شعار شیعه و پادشاهی ابو سعید بهادر بعد از وفات خدابنده و ظهور طوایف در روم و وفات نجم الدین سلیمان طوفی از کبار حنابله در مصر •
٧١٧	استیلاء عثمان غازی بر حصار بروسه و بناء برای تحجیر کفار و استیلاء مسلمانان بر بروسه و انهزام کفار از مسلمانان در جنك غرنطه و مقتولی رشید الدین فضل الله الوزیر بساول سر عسکر خراسان در اسانبوقه در نهر مرغابه •
٧١٨	غلاء عظیمه در بلاد جزیره و ممنوع اهل نجوم از کتابت احکام در دمشق انقراض دولت خلجیه از ملوك هند و ظهور دولت تغلقشاهیه •
٧١٩	انهزام ابرنجی در جنك فاان و انهزام اسپانیه از غالب بالله ابن احمر در جنك غرنطه و مقتولی هشتاد هزار کفار و انهزام امراز بو سعیدی
٧٢٠	محبوس ابن تیمیه در حصار دمشق و وقفه عرفه در روز جمعه •

[illegible]

سنه	وقایع
۷۲۱	وفات قاضی جمال الدین احمد یمنی از کبار علمای یمن
۷۲۲	وفات امام رضی الدین طبری عالم مکه
۷۲۳	فتح قوکربه واق یازی و وفات کمال الدین ابن فوطی عبد الرزاق مورخ آفاق
۷۲۴	ابتدای دولت بنی عمار در طرابلس مغرب و فتح بولی و قندوز بدست امرای عثمانیه
۷۲۵	غرقه بغداد از طغیان دجله و پادشاهی الوغ خان محمد بعد از وفات پدرش و تغلق ملک هند و وفات شهاب محمود الحلبی و امیر رکن الدین المورخ و امیر کلام حسرو دهلوی
۷۲۶	جلوس سلطان اورخان بعد از وفات عثمان خان و فتح بلاد اباد محبوسی ابن تیمیه در دمشق و وصول ساعی عرفات بمکه وفات جمال ابن مطهر حلبی
۷۲۷	وضع قوانین عثمانیه باری علاء الدین پاشا و فتح ازنکمید بدست انجه قوجه و انهزام کشلوخان صاحب ملتان در جنگ الوغ خان وفات اطه بالی و کمال الدین بن زملکانی
۷۲۸	تجدید سطح کعبه و ظهور دولت بنی خوبان در ادربجان و فتح ایدوس بدست عبد الرحمن غازی و وفات تقی الدین ابن تیمیه در محبس دمشق
۷۲۹	تعیین کسوه جیش عثمانی وضرب سکه و وفات علاء الدین قنوی و امام علاء الدین عبد العزیز بن احمد بخاری صاحب الکشف و التحقیق و غیاث الدین کرت و پادشاهی شمس الدین کرت
۷۳۰	وضع زمره یکیجریان پادشاهی حافظ الدین کرت وفات تاج الدین محمد بن متوج مورخ مصر

تاریخ جلوس [illegible] شمس الدین
۷۲۹ [illegible]

[illegible]

فتح [illegible]

الدین [illegible]

فاتح [illegible]

کتبتها [illegible]

٧٤١	وصول نهر ساجور بحلب و فتح ازنيق بدست سلطان اورخان و طغيان اتباع شريف و مقتولی امير حاج باجمع كثير از حجاج و وفات فخر الدين و عثمان تركمانی الحنفی شارح جامع الكبير
٧٤٢	فتح مدرنی و كوينك بدست سليمان پاشا و وفات ابراهيم بن عمر جعبری شيخ القرا و رضی الدين ابراهيم منطقی و ملك المؤيد اسمعيل صاحب جمال ايوبی و پادشاهی معز الدين كرت
٧٤٣	ظهور دولت آل مظفر در فارس و وفات امام هبة الله تركستانی از كبار حنفيه شهاب الدين احمد نويری المورخ و بدر الدين محمد بن جماعه و عاشق پاشا
٧٤٤	فتح كمليك و وفات ابو السيد الناس از حفاظ و سيل عظيم در مدينه
٧٤٥	فتح باليكسری و قره سی و برغمه باصلح و وفات قطب الدين حلبی و اسحق بن جبرئيل الشهير بشيخ صفی اردبيلی
٧٤٦	فتح قزلجه طوزله و بناء جامع بروسه و وفات ركن الدين و علاء الدوله احمد سمنانی و ابو سعيد بن خدابنده سلطان مغول و پادشاهی ارپه خان و پريشانی دولت جنكيزيان بمقتولی ارپه و امير محمود شاه اينجو بحكم ارپه
٧٤٧	فتح بلاد ايدين باصلح و ظهور دولت سربداران در شيراز و دولت ايلخانيه در عراق باستيلای امير شيخ حسن بزرك جلايری بر آذربيجان و بغداد
٧٤٨	فتح اناخور و امور ايلی و وفات احمد بن برهان حلبی از كبار حنفيه و امير تيمور تاش ابن چوپان و پادشاهی ولدش شيخ حسن
٧٤٩	زلزله عظيمه در طرابلس و وفات جلال الخطيب دمشق و مستكفی سليمان العباسی در مصر و علی بن بلبان مصری از علمای امرا
٧٥٠	نزول آتش از آسمان بسواحل شام و احتراق اماكن كثيره و انقراض دولت اتابكان بزرك و وفات علم الدين برزالی

٧٤١	وفات امیر کلام خواجوی کرمانی از کبار شعرا و ملک ناصر محمد و سلطنت اولادش منصور ابوبکر و اشرف کوجک و ناصر احمد
٧٤٢	انقراض دولت بنی ایوب در حما و انهزام شیخ حسن بزرگ ایلخانی از شیخ حسن چوبانی در جنگ نخجوان و وفات برهان الدین سغاقنی از نحاة
٧٤٣	وفات سید برهان الدین عبد الله عبری و محمد بن سراج نحوی فخر الدین عثمان زیلعی شارح کنز و امام شرف الدین حسن طیبی و پادشاهی اسمعیل بعد از خلع ناصر احمد
٧٤٤	زلزلهٔ عظیمه در مصر و شام و انهزام والی دیوکره در جنگ الوغ خان پادشاهی هند و وفات عبد اللطیف بن مرحل از نحاة و شیخ کوجک جوپانی و پادشاهی ملک اشرف
٧٤٥	مقتولی وجیه الدین مسعود سربداری در رستمدار و وفات امام اثیر الدین ابو حیان محمد نحوی و شمس الدین بن مظفر خلخالی شارح تلخیص و تاج الدین تبریزی از نحاة
٧٤٦	مقتولی قزان خان پادشاه جغتای در جنگ امیر قزغن در ترکستان و سلطنت ملک الکامل شعبان بعد از موت صالح و انقراض دولت بنی ایوب در حما بموت افضل علی بن مؤید
٧٤٧	سلطنت مظفر حاجی و مخلوعی کامل شعبان و بنای قلعهٔ گجور بدست جلال الدوله اسکندر از ملوک کیلان و وفات ابو محمد عبد الله ناصحی از حنفیه و امام عبد الله ابو مسعود صدر الشریعه شارح وقایه
٧٤٨	پادشاهی ناصر حسن بعد از قتل حاجی و وفات کمال الدین جعفر ادفوی مورخ مصر و امام شمس الدین محمد ذهبی از کبار مورخین و حفاظ
٧٤٩	وبای عظیم در ممالک شام و مصر و وفات قاضی شهاب الدین ابن فضل الله و امام شمس الدین اصفهانی شارح طوالع و بدر الدین حسن ابن ایک دمیاطی صاحب الحفظ و تاج الدین احمد بن مکتوم و بدر الدین قاسم صاحب الدانی
٧٥٠	ظهور دولت چلاویه در جبال مازندران و انقراض ملوک باوند در طبرستان و وفات علاء الدین علی ترکمانی از شاهیر و مظفر الدین عمر بن وردی

٧٥١	وفات شمس الدین ابن قیم الجوزی •
٧٥٢	سلطنت ملك صالح بعد از خلع ناصر و پادشاهی فیروز شاه بعد از موت الوغ خان محمد از ملوك و انهزام نوروز کورکان •
٧٥٣	بناء قلعهٔ فیروزاباد در قرب دهلی بحکم فیروزشاه
٧٥٤	انهزام امیر شیخ ابو اسحق در جنك شدید مبارز الدین محصوری او و انقراض دولت الجنکیز در ازربیجان و خراسان و مقتولی تغاتیمور خان در استراباد بدست سربداران •
٧٥٥	وفات شیخ العلامه تقی الدین علی سبکی از کبار علماء مصر و احمد بن الفصیح الکوفی •
٧٥٦	کرفتن فرنك حصار طرابلس مغرب را با حیله فات احمد بن سلی حلبی و قاضی عضد عبد الرحمن ایجی از فضلاء دهر •
٧٥٧	محصوری امیر شیخ در شیراز و غارت کردن فرنك سواحل شام و استیلاء مبارز محمد مظفری بر اصفهان و پادشاهی جانبك خان در دشت بعد از موت پدرش اوزبك خان و وفات شیخ حسن کبیر سلطان •
٧٥٨	عبور سلیمان پاشا از خلیج کلیبولی بجانب روم ایلی و انهزام کفار دولت انجویان بمقتولی امیر شیخ در شیراز و دولت بنی جوپان و وفات نجم الدین طرسوسی و عبد الوهاب ابن مهیان صاحب منظومه •
٧٥٩	فتح کلیبولی و بولایر و خیره بولی و تکورطاغی و ایبصاله و مقتولی ملك اشرف بعد از انهزام در جنك جانبك خان و طرح و عظیم جامع سلطان در مصر و مقتولی عزغان و الی ترکستان •
٧٦٠	ظهور دولت شرفا و سادات در مازندران و مخلوعی مبارز محمد مظفری کور شدن او بحکم اولادش و کرفتن ابو حمو بلاد تلمسان را و ظهور دولت بنی عبد الواد در ان بلاد و وفات غازی سلیمان پاشا در بولایر •

٧٦١	جلوس سلطان مراد غازی بعد از موت سلطان اورخان و وفات صلاح الدین و علاء الدین از حفاظ شام و شیخ جمال الدین عبد الله صاحب مغنی اللبیب
٧٦٢	انهزام قرامنان در جنك مراد غازی و قطع ید کردن ایشان از تکفور و مقتولی ناصر حسن سلطان مصر بعد از سقوط مناره و مدرسه و استیلاء امیر حسین از اولاد غزغان بر ماوراء نهر
٧٦٣	فتح چورلی و دیمتوقه و ادرنه بدست مراد غازی و حاجی ایلبکی و لالا شاهین و انهزام امیر حسین در جنك تغلقتمور و رفتن تیمور نزد امیر حسین بعد از ضبط الیاس خواجه خان ماوراء نهر
٧٦٤	فتح کوملجنه و واردار بدست غازی اورنوس و پادشاهی اشرف شعبان بعد از مخلوعیت منصور و وفات تاج الدین سبکی صلاح الدین محمد بن شاکر کتبی المورخ
٧٦٥	فتح فلبه و زغره بدست لالا شاهین و ابتداء دولت زنجی ملوك سکوه و اتفاق امیر تیمور با امیر حسین بعد از عداوت مشاهره
٧٦٦	فتح بیغا و انهزام کفار در جنك حاجی ایلبکی بعد از جمعیت کری برای دفع اسدسیان و وفات امام قطب الدین محمود رازی شارح مطالع
٧٦٧	فتح چرمن و یابنولی و یکیجه بدست تیمورتاش پاشا و بناء سرای ادرنه و مخالفت امیر تیمور با امیر حسین و وفات قاضی بدر الدین محمد بن جماعه از حفاظ حدیث
٧٦٨	فتح قرق کلیسا و سکار حصار و ویزه بدست سلطان مراد و طغیان نهر حلب و غرق نصف بلد و استیلاء تیمور بر کابل از طرف امیر حسین و وفات بدر الدین محمد بن عبد الله شبلی صاحب الاوایل
٧٦٩	فتح ایدوس و قرن اباد بدست سلطان مراد و مصالحه امیر حسین قلنش بعد از نصب سمور عتمش بجانب الوس و رفتن شر و شور
٧٧٠	محصوری امیر حسین از تیمور در بلخ و ظفر یافتن تیمور بمیر حسین قلنش بعد از نصب سیورعتمش بجانب الوس

سلطان حسن جامعی تمام اولدقده مناره یقلوب زوال نبرینه دیلنشلاری اوزره اولمغی خوری منصور والینی

٧٧١	ظهور دولت تیمور کورکان بعد از مقتولی امیر حسین خان و دار السلطنه در درسمرقند و استرداد ابو بکر الغازی حصار طرابلس مغرب را از فرنك و پادشاهی غیاث الدین پیر علی بعد از وفات معز الدین حسین کرت و وفات امام عبد الله بن اسعد یافعی ه
٧٧٢	فتح صماقو و احتمان بدست لالا و انهزام امیر ولی در جنك سلطان اویس در جرجان و رفتن تیمور بتسخیر خوارزم و وفات جلال الدین تبانی از کبار حنفیه و سراج الدین عمر بن اسحق هندی شارح البدیع و علی بن یوسف زرندی و عبد الرحیم اسنوی ه
٧٧٣	فتح کوستندیل با صلح سلطان مراد و وضع علامت سیادت بحکم ملك اشرف در مصر و ظهور دولت طغا تیمور در جرجان و استیلاء تیمور بر خوارزم ابتداء دولت ملوك گجرات و وفات بهاء الدین احمد سبکی ه
٧٧٤	فتح اینجکز و برغاز و فره بدست لالا و ظهور دولت شروانیه در شروان و وفات امام عماد الدین اسمعیل ابن کثیر المورخ
٧٧٥	فتح عورت حصاری و قواله بدست غازی اورنوس و عزم تیمور بتسخیر مغولستان و انهزام فخر الدین جان از او و وفات محی الدین عبد القادر قریشی صاحب جواهر المضیه ه
٧٧٦	فتح دراسه و زیخنه و فره بدست اورنوس بك و غرقه بغداد از طغیان دجله و غلاء مفرط در مصر و وفات شید عبد الله المعروف بنقره کار و شهاب احمد بن ابی حجه از ادباء مصر و سلطان جلایری و پادشاهی ولدش ه
٧٧٧	فتح سیروز بدست اورنوس بك و فتح نیش بدست سلطان مراد و وضع قوانین ارباب تیمار با رای تیمورتاش پاشا و ظهور دولت قره قیونلی باستیلاء خواجه بیرام بر موصل و انهزام قمر الدین در جنك اندکان ه
٧٧٨	پادشاه ملك منصور علی بعد از قتل اشرف شعبان و رسیدن تیمور بتوجغار در نهایت ترکستان و فرار قمر الدین خان در جنك امیر موسی از امراء تیمور و التجا بردن توقتمش بشاق از طرف نبور و استرداد ابو بکر حبستان و وفات نصر الله قونوی ه
٧٧٩	فتح کردن ملك اشرف و انهزام عسکر تیمور در جنك اورس خان حاکم ابراز و ولایت توقتمش در دشت بعد از موت اورس خان و ولادت شاهرخ میرزا و وفات محمد بن جابر میرزا اعمی از نحاة و بدر الدین حسن بن حبیب از اعیان عصر ه
٧٨٠	ظهور دولت ذو القدریه در مرعش و دولت آل رمضان در اذنه و انهزام عسکر حلب در جنك ترکمان و فتح تیمور بتسخیر خوارزم در دفعه رابعه و وفات شاه محمود مظفری ه

٧٧١	بنای شهرکش سسقط راس تیمور بحکم او و وفات سید قوام الدین المرعشی ملك مازندران و محمد بن احمد بن مرزوق تلمسانی
٧٧٢	استیلاء تیمور بر خراسان و مقتولی اهل سرخس و توشیح برای امتناع بقاع و تسلیم کردن غیاث الدین پیر علی شهر هراة را با صلح و خرابی قلعه بحکم تیمور
٧٧٣	ولیمه شاهیه برای زفاف یلدرم خان بدختر ابن کرمیان و تسلم کوتاهیه بطریق جهاز و حمید و بکشهری بطریق شرا و ابتداء دولت اتراك در مصر و ابتداء دولت جراکسه بجلوس برقوق و استیلاء تیمور بر اسفراین
٧٧٤	فتح مناستر و برلیه و اشتب و قارلی ایلی بدست تیمورتاش پاشا و خروج احمد جلائری بر برادرش سلطان حسین انهزامش در جنگ برادرش شیخ علی در نخجوان و باز غایب شدن او و عودت تیمور بخراسان و مازندران و بنای حصار قهقهه
٧٧٥	انقراض دولت غوریه یعنی ملك کرت در خراسان با استیلاء تیمور بر سیستان و قندهار با سیف بعد از زدن اهل سقرا و وفات شیخ علی بن شهاب الدین همدانی
٧٧٦	فتح صوفیه با صلح بدست بدیان بیك انهزام امیر ولی از تیمور در جنگ دامغان تسخیر جرجان بار دیگر و وفات شاه شجاع مظفر و وفات شمس الدین محمد بن یوسف کرمانی و شارح بخاری
٧٧٧	انهزام ساوجی ولد سلطان مراد در جنگ کشته شدن و گرفتاری او و فتح شدن مسلطانیه و رستمدار تیمور و نزولش با فترای سمرقند برای استراحت و فتح و وفات فیروز شاه از ملوك هند
٧٧٨	انهزام علی بك ملك قرمان از سلطان مراد در جنگ قونیه و انقراض دولت سربداران در سبزوار و یورش سه ساله تیمور بجانب عراق و آذربیجان برای شر طوقتمش خان و استیلاء او بر گرجستان و وفات شمس الدین محمد بن یوسف قونوی
٧٧٩	انهزام لالا شاهین در جنگ بوسنه و انهزام توقتمش در جنگ میرانشاه و فتح حصار بایندر و ارتیك و ارض روم بتیمور و قتل عام اهل آن بلده برای عصیان و خرابی قلعه و عودتش از اصفهان بسمرقند و وفات ابن عشایر و محمد ابن احمد الحفاظ
٧٨٠	فتح پروادی و طرنوی و شومنی بدست علی پاشا و استیلاء فرنك بر جزیره حربه و رفتن تیمور بخوارزم در دفعه خامسه و نقل کردن او اهل خوارزم را بسمرقند بعد از تخریب

تاریخ بنای قلعهٔ قهقهه
بسم الله الرحمن الرحیم ٧٨٤

تاریخ وفات شیخ شجاع
حیف از شاه شجاع ٧٨٦

٧٩١	جلوس يلدرم بايزيد خان بعد از وفات پدرش در جنك عظيم كوسوه و انهزام كفار و رفتن تيمور بمغولستان و انهزام زين العابدين از شاه منصور در جنك اصطخر و وفات خواجه حافظ شيرازى و خواجه بهاء الدين نقشبندى ه
٧٩٢	فتح قره طوه بدست تيمور طاش پاشا و بناء جامع و اجراى نهر در ادرنه و كرفتن يلدرم خان منتشه و صاروخان را انهزام قمر الدين در جنك امراء تيمور و وفات علامه سعد الدين مسعود تفتازانى در سرمهش و شمس الدين صرحلى و كمال خجندى در تبريز ه
٧٩٣	انهزام القرمان از يلدرم خان در جنك آقچاى بعد از مستولى شدن ايشان بر انكوريه كرفتارى تيمور طاش و رفتن يلدرم بديار افلاق و انهزام توقتمش در جنك عظيم تيمور در قندى و پريشانى سكان دشت ه
٧٩٤	كرفتن يلدرم خان حصار سيواس را بعد از فرار قاضى برهان الدين و نكبت سادات قوامية مازندران از او در ملهانه و يورش سه ساله تيمور بجانب ايران و وفات بدر الدين محمد زركشى ه
٧٩٥	فرار اسفنديار بجانب تيمور و غفلت يلدرم از امور و تعيين رسوم قضاة بعد از دادخواهى شكاه و مقتولى شاه منصور مظفرى در جنك تيمور كركان در شيراز و فرار احمد جلايرى بمصر و استيلاء تيمور بر بغداد و انقراض دولت بنى عبد الواد در تلمسان و وفات علاء الدين احمد سيرامى ه
٧٩٦	فتح سلانيك و يكيشهر بدست يلدرم خان و انقراض دولت آل مظفر در فارس و دولت شروانيه و خرابى رها و تكريت و غارت تيمور و استيلاء او بر جزيره و دياربكر و مقتولى ولدش عمر شيخ در شيراز ه
٧٩٧	انهزام كفار از يلدرم خان در جنك الاجه حصار و بناء جامع كبير در بروسه و انابت پادشاه بتعريض امير بخارى در جامع و فتح شيله و بناء مسجد و محكمه و نصب قاضى در استانبول بعد از محاصره و هجوم و انهزام توقتمش خان از تيمور در جنك دشت ه
٧٩٨	فتح بلاد سوره و ترحاله و غارت كردن حجاز هاشم شريف مدينه و حرم شريف و فرارش از غلوى عام و مقتولى توقتمش خان در جنك ايدكو و غارت كردن تيمور بلاد جركس و روس دا ه
٧٩٩	فتح اشته و انهزام ميرانشاه از احمد جلايرى در بغداد و والى شدن او بلاد عراق و آذربيجان و ولايت ميرزا شاهرخ از طرف تيمور در خراسان و عودتش بسمرقند و وفات برهان الدين ابن فرحون مالكى ه
٨٠٠	فتح بعضى از قلاع اناطولى و رفتن تيمور بجانب هند از راه سياه پوشاه و وفات امام ابو بكر حدادى شارح قدورى و علاء الدين اسود شارح وقايه ه

تاريخ وفات حافظ [illegible] ٧٩١

فتح سلانيك ٧٩٦

تاريخ وفات زين الدين تايبادى [illegible]

تاريخ وفات قطب اوتاده يك نقطه بند اوصاده [illegible]

٨٠١	انهزام محمود بن الوغ خان پادشاه هند از تیمور کورکان در جنگ دهلی و مسخر شدن هند و سند بتیمور و بنای جامع سمرقند و پادشاهی فرج بعد از وفات برقوق در مصر و وفات قاضی برهان الدین احمد سیواسی
٨٠٢	یورش هفت سال تیمور و استیلاء او بر کردستان با قتل و غارت و حریق مسجد حرام و استیلاء ابو فارس حفصی بر طرابلیس مغرب و انقراض دولت بنی عمار و التجا کردن احمد جلایری و قره یوسف بایندری از قزلباش تیمور با یلدرم خان و باعث شدن حرکت پادشاه با آذربیجان
٨٠٣	خرابی سیواس از تیمور و رفتن او بجانب حلب و شام محاصره تیموریان ماردین و وفات سلقن از کبار شافعیه و شیخ شهاب الدین سیواسی المفسر
٨٠٤	انهزام عسکر عثمانیان در جنگ عظیم تیمور و گرفتاری یلدرم خان در تاسع ذی الحجه و فستدق تیمور در کوتاهیه و ابتداء فتنه در میان چراکسه و انقراض دولت بنی مرینی ملوک بسکره باستیلاء ابو فارس حفصی
٨٠٥	گرفتن تیمور حصار ازمیر از فرنگ و عودتش بجانب شرق و اختلال دولت عثمانیه از کثرت شرکاء سلطنت و مقتولی عیسی چلبی برادرش موسی بعد از جنگ و وفات یلدرم در آقشهر
٨٠٦	انهزام عسکر حلب در جنگ تیمور او بر گرجستان و استیلاء تیموریان بر بغداد و وفات کمال الدین محمد دمیری صاحب حیوة الحیوان
٨٠٧	استیلاء امیر سلیمان بر اناطولی و پادشاه خلیل بن میرانشاه و وفات جمال الدین یوسف اردبیلی صاحب الانوار از کبار شافعیه و تیمور در اسوار بعد از سور شهزادگان کورکان
٨٠٨	ظهور دولت بایندریه آق قیونلی و استیلاء قره عثمان بر دیار بکر و انهزام محکم نایب شام در جنگ قره ایلک و مقتولی ملک طاهر عیسی از ارتقیه استیلاء امیر سلیمان بر بروسه در روم و رفتن موسی بدیار افلاق و انهزام پیر محمد از خلیل سلطان
٨٠٩	رفتن موسی چلبی از سینوب بجانب ادرنه و انهزام پیر محمد والی قندهار از خلیل سلطان در جنگ امیر حسین غیث ناصر فرج و پادشاهی منصور عبد العزیز در مصر و وفات قاضی ابن خلدون مالکی از کبار مورخین
٨١٠	تعمیر کردن سلطان خلیل شهر ترمذ را و مقتولی میرانشاه بدست قره یوسف و استیلاء او بر آذربیجان

تاریخ استیلای تیمور بر سیواس
بود سیواس و حلب با ملک شام
در عمارت چون عروس نو جوان
شد خراب از آتش جنگ تیمور
در شهور سال تاریخ خراب
٨٠٣

تاریخ وفات تیمور
سلطان تیمور آنکه چو او ... اول خون جگر کرد
وز خون عدو روی زمین گلگون کرد
در هفت شعبان سوی علیین تاخت
والحال رضوان سر و پا بیرون کرد
٨٠٧

تاریخ دیگر
سلطان تیمور آنکه مثل او شه نبود
در هفتصد و سی و شش در آمد بوجود
٧٣٦
در هفتصد و هفتاد و یک کرد خروج
٧٧١
در هشتصد و هفت کرد عالم بدرود
٨٠٧

[illegible]

سال	وقایع
٨١١	انقراض دولت بنی ارتق در ماردین و استیلاء شاهرخ ملک خراسان در ماوراء النهر.
٨١٢	انقراض دولت طغاتیمور در جرجان بوفات سلطان علی و استیلاء اسکندر بن عمر الشیخ بر فارس بعد از قتل پدرش و خروج جداد بر خلیل سلطان مقتولی او و والی شدن الوغ بک بر ماوراء النهر بحکم شاهرخ و رفتن خلیل بخراسان.
٨١٣	مقتولی احمد جلایری بدست قره یوسف و انقراض دولت ایلخانیه بموتش و خرابی بلاد فارس از فترت امراء عربیه و مقتولی امیر سلیمان در راه ادرنه و استیلاء برادرش بر روم ایلی و فرار رستم بن عمر از اسکندریه نزد شاهرخ و ابتداء رصدگاه در سمرقند بحکم الوغ بک
٨١٤	عبور سلطان محمد بجانب روم ایلی و وفات خلیل سلطان در ری
٨١٥	طواف کردن شتر بیت شریف را و مردنش با قول قطب مکی و بناء منصوره در قبالهٔ فاس بمباشرت عثمان مرینی و پادشاهی مؤید در مصر و وفات احمد از شعرا و اعظم شاه ملک بنگاله از ملوک هند.
٨١٦	انهزام موسی چلبی در جنگ صوفیه و استقلال محمد خان بعد از قتل او و انهزام عوض پاشا متسلم بروسه در جنگ ابن قرامان و خرابی بروسه و اسکندر عمرو در جنگ شاهرخ گرفتاری او و وفات علامه سید شریف جرجانی.
٨١٧	استیلاء سلطان محمد بدیار قرمان و مصالحهٔ قره یوسف با سلطان شاهرخ بعد از قتال و وفات علامه مجد الدین محمد فیروزآبادی صاحب القاموس در یمن.
٨١٨	انهزام قرامانیان در جنگ بایزید پاشا و اسیر شدن ملک قرمان و انهزام بیقرا از شاهرخ در جنگ فارس و مأمور شدن خطبا بنزول یک قدمه در ذکر ملوک بحکم مؤید پادشاه مصر.
٨١٩	طاعون عظیم در اکثر معموره و سفر سلطان محمد بجانب افلاق و طرح بناء یرکوکی بحکم او و اطاعت افلاق و انهزام بیقرا در جنگ شاهرخ بار دیگر گرفتاری او و وفات عز الدین بن جماعه.
٨٢٠	انهزام امام یمن در جنگ ملک ناصر احمد از بنی رسول و طرح بناء سرای ادرنه بحکم سلطان محمد و استیلاء سلطان شاهرخ بر کرمان و وفات امام حافظ الدین بن محمد کردی صاحب البزازیه.

قدوه

۸۲۱	بناء جامع لیشل وعمارت بحکم سلطان محمد و پادشاهی سلطان خلیل بعد از وفات پدرش شیخ ابراهیم در شروان و وفات ابو العباس احمد نقشبندی در مدینهٔ منوره و قطب الدین محمد ازنیقی از مشایخ روم •
۸۲۲	نزول سلطان بر اماسیه و ضبط حصار سامسون وجانیك واسکلب و هوکه وکلبوزه و وفات قره یوسف ملك اذربیجان و حواجه محمد پارسا از کبار نقشبندیه در مدینهٔ منوره •
۸۲۳	خروج قاضی سماونه بورکلوجه مصطفی از اتباع او و انهزام بورکلو از سلطان مراد و بایزید پاشا در جنك قرابرون و مقتولی شیخ بدر الدین • در سیروز بافتوای علما و انهزام اسکندر بن قره یوسف در جنك شاهرخ •
۸۲۴	جلوس سلطان مراد ثانی بعد از وفات پدرش سلطان محمد در ادرنه و استیلاء سلطان شاهرخ بر تبریز و طرح بناء عظیمه در سمرقند بحکم الوغ بك و وفات غیاث الدین جمشید رصاد و سونید(؟) شیخ پادشاه مصر و پادشاهی تاتار •
۸۲۵	مقتولی ناصر محمد از ملوك قرمان در محاصرهٔ انطاکیه و خروج دوزمه جه مصطفی در نواحی سلانیك و انهزام بایزید پاشا در جنك ادرنه و مقتولی او و پادشاهی ملك اشرف برسبای مصر •
۸۲۶	پریشانی اتباع دوزمه جه در نهر اولیاد و مقتولی او و خروج مصطفی چلبی برادر صغیر پادشاه در ازنیق و مقتولی او بدست سلطان مراد و انهزام اسکندر در جنك شاهرخ بار دیگر و خرابهٔ تبریز بحکم شاهرخ •
۸۲۷	استیلاء فیروز بك بر دیار افلاق برای عصیان و وفات نعمة الله ولی از کبار مشایخ کرمان •
۸۲۸	سور شاهی برای زفاف دختر اسفندیار و وفات بدر الدین محمد دمانی از نحاة •
۸۲۹	ضبط کردن سلطان مراد بلاد منتشا و ایدین و صاروخان و حمید الی و انهزام ابن ازمیر از یخشی بك در جنك الحصار و مقتولی او بعد از فتح حصار • و وفات رضا کیا از ملوك کیلان •
۸۳۰	فتح الاجه حصار بدست سنان پاشا والی روم ایلی و استیلاء محمد بن قرمان بر حصار انطاکیه و مقتولی او در اثناء محاصره و مجروحیت شاهرخ در مسجد هراة • بدست بعض اعداء •

تاریخ جلوس خلیل
سلطان خلیل
۸۲۱

ابن الحنفی(؟) تاریخ وفات ابن العرب
عمل ابو صالح
عشق ودود الاولید •
۸۲۴

٨٢١	فتح قلعهٔ کوکرجنلك و بناء جسر ارکنه و وفات شمس الدین محمد برماوی شارح بخاری •
٨٢٢	فتح سلانیك ثانی (بدست سلطان مراد) و وفات شیخ تقی الدین محمد قاضی مورخ مکه •
٨٢٣	ولادت سلطان فاتح و وفات امام شمس الدین محمد جزری و از مشایخ قرا در شیراز و شمس الدین سید محمد غازی المعروف بامیر سلطان در بروسه و قره یعقوب قرمانی شارح مصابیح •
٨٢٤	کسوف کلی و تعقیب غلاء مفرط و انهزام قره یوسف در جنك قره یلك سر عسکر شاهرخ و وفات علامه شمس الدین محمد فناری از کبار علماء روم و حافظ ابرو مورخ شرق •
٨٢٥	استیلاء سنان پاشا بر بلاد ارنود بانهب و غارت و وفات خواجه ابو الوفا خوارزمی •
٨٢٦	طلوع دو ذوابه و انهزام علی بك ابن اورنوس در جنك انکروس و استیلاء کفار بر حصار کوکرجنلك و طغیان ابن قرمان •
٨٢٧	انهزام کفار انکروس از سنان پاشا در جنك محاصرهٔ کوکرجنلك و وفات بایسنقر بن شاهرخ ملك هیاطله و کارکیا محمد از ملوك کیلان و وفات ابو الفارس عبد العزیز حفظی ملك تونس •
٨٢٨	استیلاء سلطان مراد بر بلاد قرمان و عقد صلح و وفات ابراهیم بن شاهرخ سلطان فارس و شیخ زین الدین و ابو بکر طوفی از کبار مشایخ •
٨٢٩	ابتداء دولت شیبکیه در خوارزم و انهزام قره یلك از اسکندر بن قره یوسف در جنك ارضروم و مقتولیت قره یلك از عثمان بایندری و وفات محمدشاه فناری و امیر کلام محمد کاتبی استربادی •
٨٣٠	انهزام اسکندر بن قره یوسف از برادرش جهانشاه در جنك صوفیان تبریز و رفتن او بحصار النجق و وفات علاء الدین رومی صاحب الاصول و خواجه عصمة الله بخاری •

تاریخ شمس الدین جزری
شمس الدین ... ٨٣٣

تاریخ وفات علاء فناری
جنت الفردوس ٨٣٤

تاریخ وفات قاسم انوار
تاریخ فوت او بنود جو دل از آب ٨٣٧

تاریخ وفات خواجه عصمت
مه سکین شد نفت کرت ٨٤٠

اسفندیار

السنة	الوقائع
٨٤١	انقراض دولت علویه در طبرستان و استیلاء علی بن اورنوس بر بلاد انکروس با سبب وغارت و مقتولی ولدش قینار در البخی و وفات ملك اشرف برسبای پادشاه مصر
٨٤٢	طرح بنای جامع مرادیه در ادرنه و سفر سلطان مراد غازی بیلغراد و فتح حصار نوابرده در اثنای عودت و انهزام اسکندر والی بلاد ارنود و قتال عیسی بك
٨٤٣	انهزام مغاربه از شرف اسمعیل ملك یمن در جنك یوم عذیب در زبید و رفتن سلطان مراد بجانب انکروس و فتح سمندره را از ملك لاز و فتح بلاد سوره با قول لنتری و سور ختان فاتح
٨٤٤	بنای شدن جامع عتیق در ادرنه و انهزام بك و قوله شاهین در جنك افلاق و استیلاء میرزا شاه بر کرجستان
٨٤٥	(یمن) انهزام شریف علی برکات از شریف علی در جنك جده و وقعه سماط ملك و وفات معتضد داود از خلفاء عباسیه در مصر و شیخ تقی الدین احمد مقریزی المورخ
٨٤٦	(ن) رفتن سلطان مراد بجانب قرمان و ابتدای تخریب وغارت بلاد اسلام از عثمانیان برای طغیان قرمانیان و خرابه نیش و الاحصار باستیلاء کفار و انهزام امراء اسلام در جنك نیش و عقد مصالحه باین یلق
٨٤٧	جلوس سلطان محمد فاتح بعد از فراغت پدرش و اتفاق جمهور کفار بکسر بیضه اسلام در این دیار و وفات شرف الدین ابن کمال القریمی شارح منار
٨٤٨	جلوس سلطان مراد ثانی بعد از خلع ولدش در ادرنه برای قتال مشرکین و جهاد اکبر در ادرنه بقتل قرال انکروس و تفریق جموع کفار بعد از ضعف اسلامیان و انکسار پادشاه جهانگیر بایندری در دیاربکر
٨٤٩	وقعه عذیب در میان امیر جیاش و مغاربه در یمن و انهزام جیاش
٨٥٠	سفر سلطان مراد ببلاد ارنود و موره و فتح کرمه حصار در اکثر دیار و تمام جامع مرادیه در بروسه وفات شاهرخ سلطان در ری و پادشاهی بنیره علاء الدوله ولد بایسنقر در خراسان

وفات شاهرخ میرزا خاقان زمان ٨٤٩

ولادت سلطان بايزيد ثانى و سفر سلطان مراد ببلاد ارناءود و فتح الحصار وارنه و جمعيت كفار براى كارزار و وفات ناصر كيا ازملوك كيلان و طالب شام يعنى شاعر شام •	٨٥١
غزاء اكبر سلطان مراد در كوسه اوه و انهزام كفار قرالان بان له ملك المان وقرالجه و انتزاع الوغ بك خراسان را ازدست علاء الدوله و نصب كردن بسر خود عبد اللطيف •	٨٥٢
مخالفت عبد اللطيف بپدرش الوغ بك براى ولى عهد شدن برادرش عبد العزيز و شهادت الوغ بك بغدر او بعد از محاربه در سمرقند بدست جنكزى و وفات برهان كركى صاحب الفناوى •	٨٥٣
استيلاء ابو سعيد بر سمرقند بعد از مقتولى عبد اللطيف بن الوغ بك باتفاق اعيان دولت و استيلاء جهانشاه بر قره يوسف بر دياربكر •	٨٥٤
انقراض دولت بنى هاشم در مدينه و غلاء مفرط در مصر و جلوس فاتح سلطان محمد در دفعهٔ ثانيه بعد از وفات پدرش سلطان مراد خان عقد صلح با ال قرمان و وفات امام بدر الدين محمود عينى •	٨٥٥
شروع كردن سلطان محمد بن مراد خان بترتيب مقدمات فتح استانبول و بناء حصار روم ايلى و بناء سراى جديد در ادرنه و استيلاء جهانشاه بر عراق و وفات شيخ عبد اللطيف مقدسى از خلفاء زين الدين خافى •	٨٥٦
فتح قسطنطنيه در نصف ربيع الاول بپنجاه يك روز محاصره و قتال و فتح غلطه بامان و استيلاء جهانشاه بر اصفهان و وفات ابيهساقى از شعراء فرس و طاهر جقمق پادشاه مصر •	٨٥٧
انقراض دولت بنى رسول در يمن و دولت بنى طاهر و طلوع دو ذوابه در مغرب و مشرق و بناء قبر ايوب انصارى بناء سراى عتيق و انهزام ابن ويلق در جنك سورى حصار و فتح اسپروطا و اوزى •	٨٥٨
فتح نوابرده بار ديكر از دسپوت باقدام پادشاه كرفتن جهانشاه شهر بغداد را وفات قايم بامر الله از خلفاء عباسيه در مصر	٨٥٩
سفر فاتح بجانب بلغراد و عودت او بعد از محاصره و جنك عظيم و طغيان جبان در مصر و وفات سيد على عجمى از علما •	٨٦٠

تاريخ مقتولى عبد اللطيف •
پدر كش پادشاهى را [illegible]
وكر شايد بجز شش ماه [illegible] •

تاريخ وفات سلطان مراد اوغلى فاتح •
شه غازى مراد بن محمد •
سكه جمله روم ديم ... •
كزارلدى جهاندن اتكه تاريخ •
ملك احمى ... ٨٥٥

تاريخ حصار روم ايلى
بنياد ... ٨٥٦
بنيا ... ٨٥٦

٨٦١	سورختان سلطان بایزید در ادرنه و ضبط کردن ابوسعید خراسان بعد از وفات بابر میرزا و دفع سلطان حسین و استیلاء حسین میرزا بر خوارزم و وفات امام کمال الدین ابن همام از کبار حنفیه •
٨٦٢	ظهور یکی دینار بمباشرت قولون اوغلی از طرف اسپانیه و رفتن سلطان محمد فاتح بجانب موره و فتح کوردوس و بالیه بادره و رفتن محمود پاشا بغارت انکوروس و وفات ابویزید فورانی •
٨٦٣	تسلیم کردن حصار سمندرا بپادشاه کامکار برای و اعتذار و مصالحهٔ ابوسعید و جهانشاه و مقتولی شیخ جنید در جنگ سلطان خلیل شروانی •
٨٦٤	حریق زبید و ضبط کردن سلطان فاتح بلاد سینوب و فتح کوره و قسطمونی بواسطهٔ قزل احمد و فتح حصار ماصره و طرابزون با قدام پادشاه ربع مسکون و وفات شیخ جلال الدین محمد از کبار علماء مصر •
٨٦٥	انقراض دولت بنی ایوب در حصن کیفا و استیلاء ابوسعید بخوارزم و انهزام ولدش محمود در جنگ حسین میرزا بعد از او و وفات علاء الدوله بن بابر پادشاه خراسان و اشرف اینال پادشاه مصر و سلطنت موشقدم
٨٦٦	سفر فاتح بدیار افلاق و پریشانی کفار و رفتن دونما بدیا و فتح جزیرهٔ مدللو بعد از محاصره و قتال و رجوع پادشاه بجانب بوسنه و فتح حصار یایجه و لوفچه و مقتولی قرال بوسنه با فتوای مصنفک •
٨٦٧	خرابی اسکندریهٔ مصر از استیلاء فرنک و مسخر شدن ممالک بوسنه و هرسک بپادشاه روم و بنای قدیغهٔ لیمانی و طرح بنای جامع شریف در اسلامبول و پادشاهی شیروانشاه بعد از وفات پدرش خلیل در شروان •
٨٦٨	انهزام اسحق قرمانی در جنگ برادرش پیر احمد بامداد پادشاه و استیلاء سلطان حسین بر خراسان و عودتش بخوارزم و وفات سید یحیی شروانی از کبار مشایخ خلوتیه •
٨٦٩	پادشاهی اسحق قرامانی بعد از موت پدرش ابراهیم بامداد حسن طویل و استیلاء کفار فرنک بر موره و فتح کرهه حصار و رسیدن محمود و هزیمت کفار و فتح قارلی ایلی و لوبلد و استیلاء انکروس بر حصار یایجه •
٨٧٠	سفر فاتح بجانب انکروس برای استخلاص یایجه و نزول قرال برازوریق و انهزام کفار بمحمود وزیر عالیمقدار و جمعیت عظیمهٔ ابوسعید برای سورختان و ظهور دولت بنی وطاس در فارس •

تاریخ سلطنت فرخ یسار شیروانشاه •

تاریخ وفات شیخ ابو نصر پارسا •

ولد خواجه محمد فاتحی •

لوسا لو اخمند قل بجوس احمد
٨٦٥

انقراض دولت آل قرمان بانتزاع سلطان محمد بلاد ایشان از دست پیراحمد و توجه پادشاه مزبور بجانب هرکسك و بنای قلعهٔ المحصاره البصان بعد از قهر ارباب طغیان و پادشاهی اوزون در آذربیجان و وفات تقی الدین احمد شمنی از کبار نحاة •	٨٧١
طرح بنای سرای جدید عامره بحکم سلطان محمد خان و رفتن ایشان بتادیب اسکندر عنود حاکم بلاد داربود و رفتن ابوسعید بجانب آذربیجان برای انتزاع از دست اوزون حسن و مقتولی جهانشاه در نوشوه و وفات خوشقدم و پادشاهی قتبای السلطنة •	٨٧٢
سفر فاتح از بحور برای فتح جزیرهٔ اغریبوز و عودتش باخرسال بجانب دار • بعد از ضبط و تسخیر بالمحاصره و قتال و تلاشی عسکر ابوسعید در قره باغ از قحط و شتا و مقتولی او باتباع و لواحق در حبس اوزون حسن با سرخدا و استیلاء سلطان حسین بر خراسان •	٨٧٣
انهزام روم محمد پاشا در جنك وارسق و انهزام عسکر حسن از سلطان حسین در جنك جناران و ظهور دولت قره قیونلی در آذربیجان و عراق •	٨٧٤
نزاع علمای مصر در شان ابن فارض و ظهور تالیفات از فریقین و تمام بنای جامع شریف و مقتولی میرزا یادکار بحکم سلطان حسین در هراة و شهاب الدین احمد حجازی از ادبای مصر •	٨٧٥
مسخر شدن ایج ایل و علائیه بپادشاه باتدبیر کدك احمد پاشا و انهزام محمود میرزا از حسین بیقرا در جنك بلخ و استیلاء یوشقچه از امرای حسن بر توقات و ظهور دولت بنی وطاس در فارس •	٨٧٦
کسوف تمام و کرفتن شریف محمد محمل حسن طویل با امیر حاج برای خاطر پادشاه مصر و انهزام عسکر اوزون حسن و پیراحمد از سلطان مصطفی والی قونیه در جنك قیرایلی •	٨٧٧
جنك عظیم پادشاه روم با حسن طویل در قرب بایبورد و فرار حسن بعد از مقتولی ولدش و انکسار ارباب فتن و مسخر شدن قره حصار شرقی و ارمناك و سلفکه •	٨٧٨
مقتولی محمود پاشا و وفات شیخ محی الدین بن محمد کافیجی از کبار علما و زین الدین قاسم بن قطلوبغا از علمای مصر و علاء الدین علی قوشجی •	٨٧٩
فتح سکوب و کفه و ازاق بدست کدك احمد پاشا اطاعت منکلی کرای خان بآل عثمان و انهزام کفار سرم در جنك بالی بك ابن الفوج • و انهزام سلیمان پاشا در جنك قره بغدان •	٨٨٠

تاریخ انهزام اوزون حسن
بطلان کید الخائنین •
٨٧٨

دیگر
وینصرك الله نصراً عزیزاً •
٨٧٨

تاریخ فتح کفه
کفه خلقنی بغفلت ابدی لیت •
کندو کلدی فتحنك تاریخی شفقت
٨٨٠

تاریخ وفات علی قوشجی
بحر علم و منبع عرفان علی قوشجی •
آنکه انواع فضایل مجتمع بوده درو
روح پاکش تا که از دار فنا رحلت نمود •
کشت تاریخ وفاتش خیمه برزد برو
٨٧٩

٨٨١	توجه فاتح بقهر قره بغدان و عودتش بعد از قتال عظیم و غارت او ابتداء ملوك دابويه در طبرستان •
٨٨٢	وباء مفرط در مكه و بناء سور در حوالی دار السعاده بحکم فاتح و انهزام علی بن سيحال در جنك افلاق و وفات قاضی ابو الوليد بن شحنه از علماء حلب و كمال الدين عبد الرزاق صاحب مطلع السعدين و اوزون حسن و پادشاهی ولدش مقتل •
٨٨٣	سفر فاتح بجانب اسكندريه و عودتش بعد استيلاء داود پاشا و سليمان بر حصار لش و مسخر شدن اسكندريه با محاصره و تضييق و وفات سيد اصيل الدين از مشاهير خراسان •
٨٨٤	حريق دمشق استيلاء كدك احمد پاشا بر بلاد دپوليه و فتح جزيرهء بوزجه و پادشاهیء سلطان يعقوب بايندری بعد از قتل خليل و وفات اوزون احمد الحلبی قطب الدين محمد ازنيقی •
٨٨٥	جلوس سلطان بايزيد بعد از وفات پدرش در منزل مال دپه و انهزام جم از او در جنك سلطان اوكی و فرارش بجانب حجاز و مقتولیء خواجه جهان الوزير •
٨٨٦	رفتن جم بر دوس و فرنكستان بعد از جمعيت و پريشانی با هجوم پادشاه جهان و استيلاء سلطان يعقوب بر گرجستان و وفات شيخ ابراهيم تنوری در قيصريه و المولی علاء الدين علی طوسی در سمرقند و شهاب منصوری از ادباء مصر •
٨٨٧	انهزام عسكر منصور در جنك ديار بكر از يعقوب سلطان در جنك سيف امير عرب بعد از تظفر و رفتن وزير مسيح پاشا با دونما بفتح جزيرهء ردوس و عودت او بعد از محاصره و ياس و وفات امام بقاعی در شام •
٨٨٨	سيل عظيم در مكه كسوف تام و وفات سلطان عبد الله بن بايزيد حاكم والیء قرمان •
٨٨٩	سفر سلطان بايزيد از بحر و بر بجانب قره بغدان و عودتش بعد از فتح كلی و اقكرمان و طرح بناء جامع شريف در ادرنه
٨٩٠	استيلاء علی پاشا والیء روم ايلی بر بلاد بغدان و تخريب و غارت و تجديد بناء حرم مدينه بحکم ملك اشرف قيتبای و وفات حسام الدين المشتهر بام ولد و ابو فضل محمد ابن شحنه از علماء حلب •

امیر سیف وقعه سنه ... بعضی
سنه عسکر گوندردی ... تغیر ان •
تنظیم اولنمشدر وقعه ده عن •
جمله سنه گذشت ... •

٨٩١	ابتداء وحشت رفتن درمیان چراکسه و آل عثمان برای اغراء جم غصب هدیه ملك بهمن و انهزام علاء الدوله در جنك چراکسه و وفات رهاوی تکه ابن ظهیره از علماء مکه و یعقوب پاشا از علماء روم ●
٨٩٢	وباء مفرط در حجاز و اسیر شدن احمد پاشا ابن هرسك سردار عثمانیان در جنك چراکسه و غلبه ایشان و رفتن کمال رئیس با دوننمای بغارت اسپانیه بعد از استمداد بنی احمر با قصیده غرا و ولادت اسمعیل بن حیدر از دختر اوزون حسن و وفات دده عمر روشنی ●
٨٩٣	انهزام عثمان پاشا سردار عثمانیان در جنك چراکسه در طرسوس و مقتولی قره کوز پاشا بتهمت جبن و فرار و انهزام صوفیان شیخ حیدر در جنك شروان و مقتولی او و وفات ملا کورانی و عرب زاده خواجه زاده از کبار علماء روم و امام زین الدین ابن عینی ●
٨٩٤	حریق ادرنه و رجوع علاء الدوله از اطاعت عثمانیان وفات قطب الدین محمد خیضری مفتی شام ●
٨٩٥	انقراض ملوك طوایف روم و نزول صاعقه بباروت خانه قسطنطنیه و استیلاء چراکسه و علاء الدوله بر قیصریه و هرقلیه و وفات کوترم بایزید و شیخ عبد الله الهی ●
٨٩٦	توسط سلطان حفظی ملك تونس میان چراکسه و آل عثمان برای صلح و امداد ایلچیان و استیلاء قرال لهر بانکروس و اسیر شدن او و وفات شیخ ابن وفا در استانبول و سلطان یعقوب و پادشاهی بایسنغر و نجات یافتن اسمعیل از حبس اصطخر بحکم او
٨٩٧	سفر سلطان بایزید ببلاد ارنود و رجوعش بعد از فتح حصار دبره و غیری و هرج مرج اعیان بایندریه و مقتولی صوفی خلیل و سعد الدین کاشغری از کبار مشایخ و میر صدر الدین محمد شیرازی ●
٨٩٨	انهزام کفار انکروس از یعقوب پاشا والی بوسنه در جنك عظیم قربوا و اسیر شدن بچیل سردار انکروس و رفتن داود پاشا بمصر بادرك پادشاه و وفات مولانا سامی و نور الدین عبد الرحمن جامی ●
٨٩٩	انقراض دولت مرین در مغرب و طغیان یهودیان فاس و مقتولی بایسنغر در جنك رستم میرزا عمر شیخ والی فرغانه و میرزا یوسف احمد بن پادشاه سمرقند و پادشاهی سمرقند او در بن محمود ●
٩٠٠	مقتولی مولانا لطفی از علماء روم با غدر خطیب زاده و وفات میرزا محمود پادشاه سمرقند و شیخ برهان الدین باجی از علماء شام و سلطان چرکس بعد از تجرع انواع بلا و ستم در دیم پاپا ●

[illegible]

٩٠١	ابتداء طغيان سياه و شيوع وبا وغلاء روم تا سه سال و وفات مولانا قاسم غذاری و امیر دولت شاه و ملا کستل علی عربی و اشرف قانصو در مصر و اشرف قیتبای و پادشاهی ناصر محمد ه
٩٠٢	رفتن بالی بك والی سلستره بغارت بلاد در ای عصیان و مقتولی رستم میرزا و بدست احمد بن اغوزلر انهزام نافع یمنی در جنك ظافر عامر و وفات کمال الدین محمد بن محمد ابن ابی شریف از علماء مصر
٩٠٣	بناء جامع شریف در استانبول و پادشاهی محمد میرزا بایندری و وفات احمد پاشا از شعرا و امیر خواند محمد مورخ مشهور ه
٩٠٤	سفر سلطان بایزید از بحر و بر به اینه بختی و نروالشن بیلاق موره بعد از سال مصطفی پاشا بمحاصره حصار و مقتولی الوند میرزا بعد محمد میرزا در جنك اذربیجان و وفات اخی چلبی از علما و میر حسین معمایی در هراة ه
٩٠٥	مقتولی محمد میرزا در جنك سلطان مراد در اصفهان و و حصار اینه بختی بعد از وصول دونما و انهزام سفاین کفار و بناء تسلط در خلیج بحر و بار دیکر سفر کردن او بجانب موره برای متون و قرون و مقتولی بایسنغر در شادمان و وفات کمال الدین مسعود شروانی ه
٩٠٦	انهزام شیروانشاه در جنك شاه اسمعیل و ظهور دولت قزلباش و فتح متون و قرون و آوارین و وصول سفاین پورتقال بحرین شرقیه از محیط غربی و استیلاء شیبك خان بر سمرقند و پادشاهی قانصو غوری در مصر و وفات میر علیشیر النوائی
٩٠٧	حدوث عوارض غریب برای دفع هجوم کفار از جزیره مدللو و فتح حصار جلال الدین محمد دوانی و وفات الوغ بك ابن سعید پادشاه کابل و پادشاهی ولدش عبد الرزاق ه
٩٠٨	حریق عدن و انقراض دولت اققیونلی در دیار بکر و فتح قلعه درج بدست محمد بن عیسی بك والی ایلمنصان و آمدن شاه اسمعیل بدیار روم برای جمع صوفیان و انهزام سلطان مراد بایندری در جنك همدان ه
٩٠٩	انقراض دولت جلاویه ملوك مازندران و مقتولی میر حسین کیف با غدر قزلباش و استیلاء شاه اسمعیل بر فارس و وفات شیخ حمد الله ابن اق شمس الدین ه
٩١٠	استیلاء شیبك خان بر ماوراء نهر و رفتن بابر میرزا بجانب کابل و مسخر شدن ان دیار او را با نتزاعش امراء ارغونیه و انهزام امام زیدیه محمد بن علی در جنك ظافر عامر از الظاهر ه

٩١١	رفتن بابر میرزا بجانب هند و انقراض دولت ملوك هند و گرفتن شیبك خان سمرقند را و استرداد میرزا بابر ملك كابل و تمام شدن بنای جامع سلطان بایزید و وفات سلطان حسین بیقرا و شیخ جلال عبد الرحمن سیوطی
٩١٢	استیلاء پورتقال بسواحل هند و خروج دو نیمای ملك ظافر عامر از عدن و استیلاء شاه اسماعیل بر عراق و رفتن بابر از خراسان بكابل با دفع شیبك خان
٩١٣	گرفتن فرنك جزیرهٔ هرموز را و استیلاء شاه اسمعیل بر بلاد مرعش و انهزام ذو القدرلو و محافظ كردن عثمانیان در انكوریه و انهزام بدیع الزمان در جنك شیبك خان و وفات مظفر یعنی برادرش
٩١٤	انهزام بابر بن عمر شیخ در جنك شیبك بر خراسان و استیلاء شاه اسمعیل بر بغداد و بلاد شقنع و وفات شیخ ابو سعید او بهی از كبار اصحاب خواجه احرار
٩١٥	انهدام غالب سور قسطنطنیه از زلزلهٔ عظیمه و رفتن سلطان قورقود بمصر و والی شدن سلطان سلیم بطربزون و ولدش سلطان سلیمان خان بكفه و گرفتن شاه اسمعیل مملكت شروان
٩١٦	مقتولی شیبك در جنك شاه اسمعیل در مرو و استیلاء شاه بر خراسان و عودتش میرزا بابر بسمرقند و عبور سلیمان خان از طربزون بجانب كفه و خروج شاه قولی در اناطولی و وفات برهان شاه غوری از علماء مصر و شهادت شیخ الاسلام احمد حفید سعد الله تفتازانی بقدر شاه در هراة
٩١٧	استیلاء كوكنجی خان بر ماوراء النهر و رفتن بابر بكابل و انهزام از بیدش در جنك جورلی و رفتن او بكفه و انهزام علی پاشا وزیر اعظم و مقتولی او در جنك شاه قولی و جمعیت عسكر برای طلب سلیمان و انهزام نجم ثانی در جنك عبد الله خان و مقتولی قزلباشان
٩١٨	جلوس سلیمان در ثانی صفر بعد از مشورت و اتفاق با عسكر و وفات سلطان بایزید در طوق وزه و انهزام برادرش احمد خان در جنك ینكیشهر و مقتولی شرکا دولت استیلاء ازبكیان بر خراسان و انهزام بابر در جنك ایشان رفتن قندهار
٩١٩	غلاء مفرط در خراسان و انهزام فرنك در حصار عدن و استیلاء شاه اسمعیل بر خراسان و رفتن امرای ازبك بسمرقند و شهادت شیخ ابراهیم ششتری در راه حج و وفات فصیح الدین محمد نظامی از فضلاء دهر و سلطان علی شهید صاحب الخط
٩٢٠	جنك عظیم در چالدران در میان سلیمان و شاه اسماعیل در غرهٔ رجب و ظفر یافتن پادشاه روم بقتل عام قزلباش و فرار شاه اسمعیل بجانب اصفهان و وفات بدیع الزمان میرزا در استانبول و شیخ محی الدین اسكلیبی و منكلی كرای و جلوس ولدش محمد كرای

۹۲۱	ظهور دولت شرفباد در فارس و ضبط کردن بیقلی محمد پاشا حصار کماخ و بایبورت و استیلاء سنان پاشا بر بلاد مرعش و انقراض دولت ذو القدریه بموت علاء الدوله و رفتن امیر سلیمان از طرف جراکسه بجانب یمن و والی شدن طهماسب بر خراسان و وفات عبد البر بن سحنه
۹۲۲	انهزام طاهر عامری از عسکر مصر و یمن و بنای ترسانه عامره و اطاعت امرای اکراد بآل عثمان و استیلاء محمد پاشا بر دیاربکر و انهزام قره خان از او در جنگ ماردین و رفتن سلیمان بدیار عرب بعد از جنگ عظیم مرج و مقتولی قانصوه سمری یعنی غوری پادشاه جراکسه در رجب و وفات امیر بخاری
۹۲۳	انقراض دولت آل طاهر بمقتولی ملک ظافر عامر در یمن و انهزام سعادت کرای از اسلام کرای در جنگ آزاق و مقتولی امیر کفته بالی بک در آن و فتح مصر استقرار سلیمخان بعد از جنگ مدید انهزام ارباب طغیان و انقراض دولت جراکسه بصلب طومان بای و وفات احمد قسطلانی صاحب المواهب
۹۲۴	عودت سلیمخان از دمشق بدار السلطنه بعد از تعمیر تربه شیخ اکبر و قرار سیمدار ماندن بشاه اسمعیل و وفات شیخ الاسلام قاضی زکریا بن محمد انصاری و شیخ نور الدین سمهودی و نجاتی از شعرای روم
۹۲۵	خروج جلال در نواحی طوقات و مقتولی او و اطاعت کیا احمد والی گیلان بشاه اسمعیل و وفات شیخ حمد الله از مشاهیر خطاطان جهان
۹۲۶	جلوس سلطان سلیمان خان بعد از وفات پدرش سلیمخان در شوال و عصیان کردن جان بردی غزالی والی شام و بنای جامع شریف محمد بورتقال از ملوک بنی وطاس در فارس و استیلاء شاه اسمعیل بر گرجستان
۹۲۷	انهزام جان بردی غزالی در جنگ فرهاد پاشا و مقتولی او و سفر اول سلطان سلیمان خان بجانب انگروس و فتح بلغراد بالمحاصره و والی شدن سام میرزا بر خراسان و وفات شیخ عبد الله هاتفی از شعرای روم
۹۲۸	و فتح رودس سلطان سلیمان خان بجزیره رودس انجرو بر و مباشرت سر عسکر بمحاصره قلعه در رمضان و فتح اسقرادن بدست محمود بک والی هرسک و استیلاء احمد بر مراکش و وفات محی الدین البروعی
۹۲۹	و فتح رودس بالتمام کفار بعد از جنگ مدید و تبعه بیشمار مسخر شدن استانکوی و بودرم حصار و رفتن احمد پاشا بایالت مصر
۹۳۰	خروج احمد پاشا والی مصر و مقتولی او بدست محمد بک بعد از ضبط و تسخیر در ربیع الاول رفتن ابراهیم پاشا بجانب مصر برای تسویه امور و وفات شیخ شاه از ملوک شروانیه شاه اسمعیل در رجب و جلوس ولدش طهماسب

٩٣١	وفات يعقوب شارح شرعة الشهير بسيدي علي زاده
٩٣٢	سفر ثالث سلطان سليمان بجانب انكروس و انهزام كفار و مقتولئ لاوش قرال در جنك مخاج و مسخر شدن وادرس اوسك و بدون و سكدين
٩٣٣	خروج جلاليان در غيبت سلطان و مقتولئ قلندروش حاجي بكتاش بعد از انهزام در جنك ابراهيم پاشا وفات اسحق قرماني المعروف بجمال خليفه از مشايخ روم
٩٣٤	استيلاء فرندوش قرال در بدون و كريختن او از دست لاوش قرال ادل و كرفتن ذالفقار بك حصار بغداد بعد از قتل عم خود ابراهيم خان و مقتولئ ملا قابض بسيف شريعت در ديوان عالي
٩٣٥	سفر رابع سلطان سليمان بجانب بج بر آن دست فرندروش در شعبان و مقتولئ او غلاوه شيخي و انشاء غزوات كمال پاشا زاده در ميدان اسب
٩٣٦	نزول سلطان سليمان بر حصار بج بعد از تسخير بدون در اواخر محرم الحرام و عودتش با حلول شتا بعد از محاصره و غارت سودجنان شهزاده كان و انهزام عسكر عبد الله خان ازبكي از شاه طهماسب در جنك جام و وفات سنبل سنان
٩٣٧	استيلاء فرندوش و انهزام او و هجوم امراء اسلام بر بادشاه و بادشاه در كابل بعد از وفات پدرش بابل ميرزا و وفات محمد بن افلاطون روسوي از علما
٩٣٨	سفر خامس سلطان سليمان بجانب آلمان و استيلاء اهل اسلام بر قلعه كفار ليام و استيلاء عبد الله خان بر هراة و رفتن شاه بدفع او و وفات محمد بن عمر الشهير بواعظ عرب
٩٣٩	خاتمه صاحب كراي بادشاه خان اذر بيكجه و استيلاء عسكر عثمانيان بر ديار كفار و تسخير ولايت بوزاله و استيلاء فرنك بر قرون و استرداد بك بعد از عودتش بادشاه و وفات شهاب احمد هندي شارح كافيه در حلب
٩٤٠	سفر سادس سلطان سليمان بجانب عراقين در ذي القعده مسخر شدن وان استيلاء خير الدين پاشا بر تونس و كرفتن حسن حفصي حصار تونس از دست او و امداد اسپانيه ضبط كرد حصار حلق الوادي را وفات شيخ ابراهيم كلشني

68

مات قطب الزمان ابراهيم   مات استادنا حسام الدين

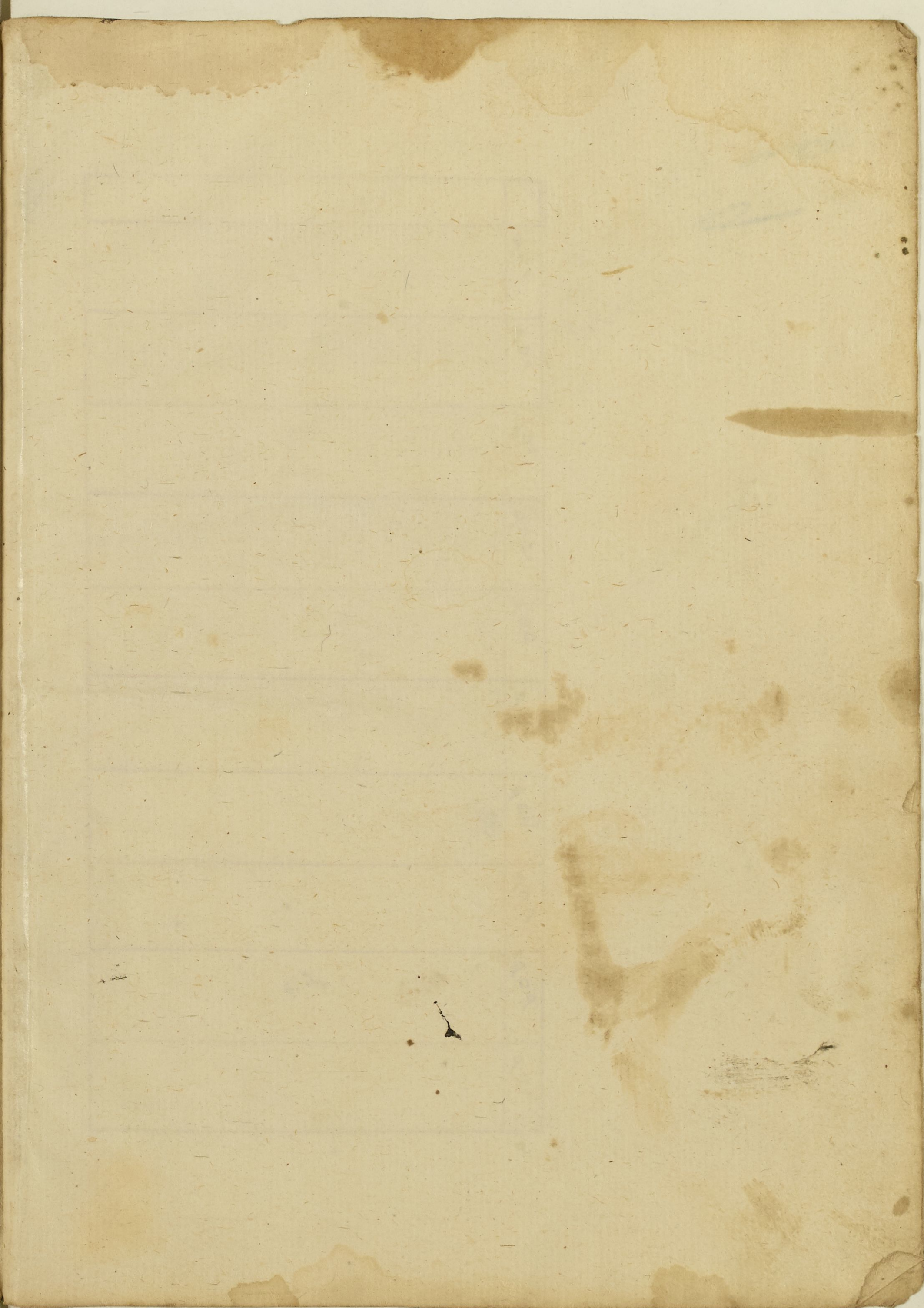
٩٤١	رفتن سلطان سليمان از تبريز بجانب بغداد نزول همايون بر [illegible] بعد از تعب كوناكون و مسخر شدن ممالك و استيلاء شاه محمد بر واه عودت سلطان بجانب اذربيجان و وفات شيخ الاسلام كمال پاشا زاده و محمد بن خطيب قاسم .
٩٤٢	فرار شاه بجانب عراق بدخول سلطان سليمان تبريز و باد [illegible] عودت بروان و كرفتن قلعه وان و پادشاهى كادكيا خان بعد بغداد از اطراف پيش سلطان حسن در منار تبريز بحكم شاه و وفات استجوبى قاضى شام .
٩٤٣	سفر سابع سلطان سليمان بجزيره كورفوز بعد از كرفتن خسرو پاشا والى بوسنه حصار كلس را از كفار و استيلاء پورتقال بر بنادر هند وغيرها و استيلاء خير الدين پاشا بسواحل پوليه و وفات عزيز عصام الدين در سمرقند و اهلى شيرازى .
٩٤٤	نزول سلطان بجانب بلاد ارنود و مسخر شدن اولونيه و دلونيه بحسن تدبير الياس پاشا بمحاصره كورفوز و عودتش بحلول شتا و خروج شير خان در ايام همايون پادشاه و مقتول شدن بهادر خان پادشاه كجرات با غدر پورتقال و استيلاء عبد الله خان بر خراسان و باز استرداد شاه .
٩٤٥	سفر ثامن سلطان سليمان بجانب قره بغدان در صفر و نزولش بسجاد با قتل و غارت و استيلاء خير الدين بر جزاير و دو مايه پادونتما و رفتن سليمان پاشا بجانب هند از دريا و انقراض دولت شروانيه باستيلاء طهماسب .
٩٤٦	استيلاء فرنك بر حصار متوه در نوم و استرداد خسرو بك و خير الدين پاشا و اطاعت امير بانع حاكم شعشع بآل عثمان و استيلاء قزلباش بر شروان و مقتول شدن خليل پاشا و وفات عبد الله خان اوزبكى .
٩٤٧	
٩٤٨	
٩٤٩	
٩٥٠	

كليك حالنه نزعده ديد تاريخ حق
بو بلده حاجى [illegible] الى باقى
سلطان [illegible] ايتدم اولدى

سلطان سليمان بجامع [illegible] باشا و فاتح

	٩٥١
	٩٥٢
	٩٥٣
	٩٥٤
	٩٥٥
	٩٥٦
	٩٥٧
	٩٥٨
	٩٥٩
	٩٦٠

رَبِّ يَسِّرْ وَلَا تُعَسِّرْ رَبِّ تَمِّمْ بِالْخَيْرِ

ا ب ت ث ج ح خ

د ذ ر ز س ش

ص ض ط ظ ع غ

ف ق ك ل م

ن و ه لا ي

١١١ ٢ ٣ ٤ ٥ ٦ ٧ ٨ ٩

ب ت ث ن

